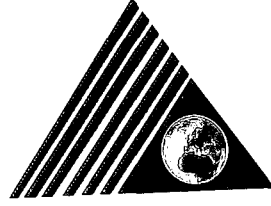

148115

T.C
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL KAFELERİNDEN ÖRNEKLER ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Şelmin YAVUZ DELİKARA

Danışman
Prof. Oya BOYLA

Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Yönetimi
Yüksek Lisans Programı

148116

İSTANBUL, 2004

İSTANBUL KAFELERİNDEN ÖRNEKLER ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Şelmin YAVUZ DELİKARA

Onaylayanlar:

Prof. Oya BOYLA
(Danışman)

Oya Boyla

Prof. Nuran YENER

N. Yener

Yrd. Doç. Dr. Nazan BORA

Nazan Bora

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onay Tarihi / / 2004

İÇİNDEKİLER

RESİM LİSTESİ.....	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	x
ÇİZİM LİSTESİ.....	xi
ÖNSÖZ.....	xii
İNGİLİZCE ÖZET.....	xiii
ÖZET.....	xiv
1. GİRİŞ.....	1
2. KAHVE TARİHİ VE KAFE TARİHÇESİ.....	2
3. KAFE TASARIMI PRENSİPLERİ.....	8
4. HYATT REGENCY İSTANBUL OTELİ TANITIMI.....	25
4.1. HYATT REGENCY İSTANBUL OTEL KAFESİ“SARAY”.....	25
4.1.1. Kullanım amaçları.....	25
4.1.2. Otel içindeki konumu ve açıldığı mekanlarla ilişkisi.....	25
4.1.3. Kafe planı ve kesitleri.....	26
4.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ.....	30
4.2.1. Kolonlar.....	30
4.2.2. Bölücüler.....	31
4.2.3. Zemin.....	36
4.2.4. Tavan.....	36
4.3. TEKNİK DONANIM.....	36
4.3.1. Aydınlatma.....	36
4.3.2. Akustik.....	38
4.3.3. Havalandırma.....	38
4.3.4. Güvenlik.....	38
4.4. MOBİLYA GRUPLARI.....	38
4.4.1. Oturma mobilyaları.....	40
4.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa.....	41
4.4.3. Depolama.....	42
4.4.4. Bölmelikler.....	43
4.4.5. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler).....	43
4.5. RENKLER.....	43
4.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ.....	46
5. ÇIRAĞAN KEMPİNSKİ OTELİ TANITIMI.....	48
5.1. ÇIRAĞAN KEMPİNSKİ OTEL KAFESİ“GAZEBO”.....	48
5.1.1. Kullanım amaçları.....	48
5.1.2. Otel içindeki konumu ve açıldığı mekanlarla ilişkisi.....	48
5.1.3. Kafe planı ve kesitleri.....	51
5.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ.....	54
5.2.1. Kolonlar.....	54
5.2.2. Bölücüler.....	54
5.2.3. Zemin.....	56
5.2.4. Tavan.....	57
5.3. TEKNİK DONANIM.....	60
5.3.1. Aydınlatma.....	60

5.3.2. Akustik	62
5.3.3. Havalandırma	62
5.3.4. Güvenlik	63
5.4. MOBİLYA GRUPLARI	63
5.4.1. Oturma mobilyaları	63
5.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpalar	66
5.4.3. Depolama	67
5.4.4. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler)	68
5.5. RENKLER	69
5.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ	71
6. LİNZER KAFE	
6.1. GENEL TANIMLAMA	74
6.1.1. Kullanım amaçları	74
6.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler	74
6.1.3. Kafe planı ve kesitleri	75
6.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ	81
6.2.1. Kolonlar	81
6.2.2. Bölücüler	81
6.2.3. Zemin	86
6.2.4. Tavan	86
6.3. TEKNİK DONANIM	88
6.3.1. Aydınlatma	88
6.3.2. Akustik	90
6.3.3. Havalandırma	90
6.3.4. Güvenlik	90
6.4. MOBİLYA GRUPLARI	91
6.4.1. Oturma mobilyaları	91
6.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpalar	92
6.4.3. Depolama	92
6.4.4. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler)	95
6.5. RENKLER	98
6.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ	98
7. KALAMIŞ MARİNA DİVAN KAFE	
7.1. GENEL TANIMLAMA	100
7.1.1. Kullanım amaçları	100
7.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler	100
7.1.3. Kafe planı ve kesitleri	101
7.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ	106
7.2.1. Kolonlar	106
7.2.2. Bölücüler	106
7.2.3. Zemin	109
7.2.4. Tavan	109
7.3. TEKNİK DONANIM	110
7.3.1. Aydınlatma	110
7.3.2. Akustik	111
7.3.3. Havalandırma	111

7.3.4. Güvenlik.....	111
7.4. MOBİLYA GRUPLARI	111
7.4.1. Oturma mobilyaları.....	111
7.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa lar.....	112
7.4.3. Depolama	113
7.4.4. Bölmelikler.....	114
7.4.5. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler)	116
7.5. RENKLER.....	116
7.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ.....	117
8. PAUL KAFE	
8.1. GENEL TANIMLAMA	119
8.1.1. Kullanım amaçları	119
8.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler	119
8.1.3. Kafe planı ve kesitleri	120
8.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ	125
8.2.1. Kolonlar	125
8.2.2. Bölücüler	125
8.2.3. Zemin	127
8.2.4. Tavan	129
8.3. TEKNİK DONANIM.....	129
8.3.1. Aydınlatma.....	129
8.3.2. Akustik.....	130
8.3.3. Havalandırma	131
8.3.4. Güvenlik.....	131
8.4. MOBİLYA GRUPLARI	131
8.4.1. Oturma mobilyaları.....	131
8.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa lar.....	131
8.4.3. Depolama	133
8.4.4. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler)	135
8.5. RENKLER.....	135
8.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ.....	136
9. GENEL DEĞERLENDİRME	138
10. SONUÇ.....	142
KAYNAKLAR.....	145
ÖZGEÇMİŞ	148

RESİM LİSTESİ

<u>Resim</u>	<u>Sayfa</u>
Resim 4.1. Saray kafenin girişinden bir görünüş	29
Resim 4.2. Saray'dan otel odalarına geçiş	29
Resim 4.3. İç mekandaki kolonlardan bir görünüm	30
Resim 4.4. Mekan içerisindeki bölücüler.....	31
Resim 4.5. Mekan içerisindeki bölücüler.....	32
Resim 4.6. Servis barı	33
Resim 4.7. Kafeden Agora restorana geçiş.	34
Resim 4.8. Dış bahçe görünüşü	34
Resim 4.9. Dış bahçe görünüşü	35
Resim 4.10. Niş içindeki oturma bölümünün tül ve perdeleri	35
Resim 4.11. Asma tavandan bir görünüş	37
Resim 4.12. Bölücü önündeki oturma grubu.....	37
Resim 4.13. Mermer çiçeklik bölücüleri önündeki oturma grubu.....	39
Resim 4.14. Servis barı	40
Resim 4.15. Yönlendirme levhası.....	41
Resim 4.16. Sedef kakmalı sehpa.....	42
Resim 4.17. Mermer çiçeklik	44
Resim 4.18. Mekan içerisindeki nişler.....	45
Resim 4.19. Mekandan genel bir görünüm	46
Resim 5.1. Gazebo girişi	49
Resim 5.2. Gazebo'dan mutfağa geçiş bölümü	50
Resim 5.3. Terasa açılan kapılar	51
Resim 5.4. Mekanın merkezinden bir görünüm	54
Resim 5.5. Oturma grupları.....	55
Resim 5.6. Pencereler	56
Resim 5.7. Mutfaka geçişteki servis kapısı	57
Resim 5.8. Mekandaki vitraylardan bir görünüm.....	58
Resim 5.9. Zemindeki seramik ve traverten kaplamadan bir görünüm	58

Resim 5.10. Asma tavandan bir görünüm.....	59
Resim 5.11. Asma tavandan bir görünüm.....	59
Resim 5.12. Tavandaki aydınlatmadan bir görünüm.....	60
Resim 5.13. Mekandaki aydınlatma elemanlarından görünüm.....	61
Resim 5.14. Mekandaki aydınlatma elemanlarından görünüm.....	61
Resim 5.15. Bölücülerin üzerindeki halojen aydınlatmalar.....	62
Resim 5.16. Mekanın girişinden panoramik bir görünüm.....	63
Resim 5.17. Oturma grupları.....	64
Resim 5.18. Oturma grupları.....	65
Resim 5.19. Oturma grupları.....	66
Resim 5.20. Servis sehpası ve servis dolabı.....	67
Resim 5.21. Pasta dolabı.....	68
Resim 5.22. Mekan içindeki resepsiyon bankosu.....	69
Resim 5.23. Ahşap paravan.....	70
Resim 5.24. Vestiyer dolabı.....	70
Resim 5.25. Mekanın dış cepheden manzarası.....	72
Resim 6.1. Linzer'in dış cephesinden bir görünüş.....	75
Resim 6.2. Girişten görünüm.....	78
Resim 6.3. Girişten görünüm.....	78
Resim 6.4. Koridor ve arka bölümdeki oturma grubu.....	79
Resim 6.5. Koridor ve arka bölümdeki oturma grubu.....	79
Resim 6.6. Servis kapısı.....	80
Resim 6.7. Oturma grupları.....	80
Resim 6.8. Kolonlardaki taş kaplama.....	81
Resim 6.9. Mekan içinden bir görünüm.....	82
Resim 6.10. Kafenin girişi.....	83
Resim 6.11. Servis bankosundan bir görünüm.....	83
Resim 6.12. Pasta teşhir bankosu.....	84
Resim 6.13. Dış cepheden bir görünüm.....	84
Resim 6.14. Çalışma ofisinin girişindeki tabela.....	85
Resim 6.15. Duvara asılı değişik objeler.....	85
Resim 6.16. Arka mekandaki perdeler.....	86

Resim 6.17. Mekanın ahşap parke zemini .	87
Resim 6.18. Tavandaki aydınlatma	87
Resim 6.19. Servis bankosu üzerindeki alınlık	88
Resim 6.20. Kolonda asılı aplikler	89
Resim 6.21. Mekandaki perdeler	89
Resim 6.22.Mekanın tavanından genel bir görünüm	90
Resim 6.23. Niş içindeki dolap	91
Resim 6.24. Arka mekandaki dolap	92
Resim 6.25. Kahve teşhir bankosu	93
Resim 6.26. Servis arka dolabı	94
Resim 6.27. Servis barı	95
Resim 6.28. Servis kapısı	97
Resim 6.29. Ahşap gazetelik	97
Resim 7.1. Divan Patisserie'nin girişinden bir görünüş	104
Resim 7.2. Mekandan genel bir görünüm	104
Resim 7.3. Niş içindeki sabit oturma grupları	105
Resim 7.4. Bölücüler arasındaki sabit oturma grupları	105
Resim 7.5. Kolonların üzerindeki ahşap kaplama	107
Resim 7.6. Bardan bir görünüm	107
Resim 7.7. Mutfak kapısından bir görünüş	108
Resim 7.8. Pancurlardan bir görünüm	109
Resim 7.9. Tavandaki aydınlatmadan bir görünüm	110
Resim 7.10. Mutfağın önündeki servis tezgahı	112
Resim 7.11. Servis dolabı	115
Resim 7.12. Servis dolabı	115
Resim 8.1. Paul'ün girişinden bir görünüm	123
Resim 8.2. Pasta satış bölümü	123
Resim 8.3. Sabit oturma grupları	124
Resim 8.4. Sabit oturma grupları	124
Resim 8.5. Hareketli oturma grupları	125
Resim 8.6 İç mekandan bir görünüm	126
Resim 8.7. Hareketli oturma grupları ve ahşap pencereler	127

Resim 8.8 .Yer kaplamaları.....	128
Resim 8.9. Yer kaplamaları.....	128
Resim 8.10 Tavandaki havalandırma menfezleri	129
Resim 8.11. Ekmek dolabı ve aydınlatması	130
Resim 8.12. Kaset tipte split klimanın tavandaki yerleşimi.....	131
Resim 8.13. Servis tezgahı	134

ŞEKİL LİSTESİ

<u>Şekil</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1. Kare masalarla dik açılı düzenleme	18
Şekil 1.2. Kare masalarla diagonal düzenleme.....	18
Şekil 1.3 İki kişilik kare masalarla kafe düzeni.....	19
Şekil 1.4. Dört kişilik dikdörtgen msalarla kafe düzeni.....	19
Şekil 1.5. Yuvarlak masalarla düzenleme	19
Şekil 1.6. Hücre düzende masa ve oturma elemanı ilişkisi.....	20
Şekil 1.7. Sedirli ve hücreli düzenler.....	21
Şekil 1.8. Yemek köşeleri (localar)	21

ÇİZİM LİSTESİ

<u>Çizim</u>	<u>Sayfa</u>
Çizim 4.1. Saray kafenin otel içerisindeki konumu.....	26
Çizim 4.2. Saray kafenin planı	27
Çizim 4.3. Saray kafenin AA kesiti	28
Çizim 5.1. Gazebo'nun otel içerisindeki konumu	50
Çizim 5.2. Gazebo'nun planı.....	52
Çizim 5.3. Gazebo'nun AA kesiti	53
Çizim 6.1. Linzer'in cadde üzerindeki konumu	74
Çizim 6.2 Linzer'in planı	76
Çizim 6.3. Linzer'in AA kesiti	77
Çizim 7.1. Divan'ın Kalamış'taki konumu	101
Çizim 7.2. Divan'ın planı	102
Çizim 7.3. Divan'ın AA kesiti.....	103
Çizim 8.1. Paul'ün cadde üzerindeki konumu	120
Çizim 8.2. Paul'ün planı	121
Çizim 8.3. Paul'ün AA kesiti	122

ÖNSÖZ

İstanbul Kafelerinden Örnekler Üzerine Bir Çalışma isimli tez çalışmamda 14. ve 16. yy.da Yemen Moka dolaylarından getirilerek ardından tüm dünyaya yayılan kahvenin kafe kavramına ulaşması ve kafelerdeki tasarım prensiplerine değinilmiştir.

Bu konu ile ilgili günümüz İstanbul kafelerinden; büyük oteller içindeki iki kafe ve zincir üyesi üç kafe incelenmiştir. Beş örnek mekanın rölöveleri alınarak fotoğrafları çekilmek suretiyle yer-duvar- tavan özellikleri, teknik donanım, mobilya grupları ve renkler üzerine saptamaları yapılmıştır. Bu saptamalar doğrultusunda mekanlar üzerine genel değerlendirmeler yapılarak bazı sonuçlar çıkartılmıştır.

Tez çalışmamı gerçekleştirirken, çalışmalarım üzerinde verdiği kritikler ile beni yönlendiren değerli hocam Prof. Oya BOYLA'ya, çalışmam için gerekli ortamı sağlayarak sonsuz destek ve yardımlarını benden esirgemeyen eşime ve anneme ayrıca çalışmamda katkısı olan herkese teşekkürlerimi sunarım.

ABSTRACT

Coffee, the most popular drink in the earth has its origins in Yemen and Mokka. It has started to spread around the world in the 15th and 16th centuries. While at the beginning the coffee houses were the consumption places, they gradually transferred into places where the political arguments about newspapers and conversations are made and it turned into a place of relaxation and entertainment. At the beginning of the 19th century beverages and food other than coffee was started to be served at the coffee houses. Today, Café's are the most popular places for dining and catering areas.

'A work about the examples (cases) of cafe's of İstanbul' is a study that observes how important this drink was in history and its social importance in İstanbul from the 16th century in. Today there are a various types of cafes in İstanbul. In the scope of this thesis , mainly two types of Café's, namely chain type and in-Hotel type, are examined and compared, and then some conclusions has been made.

In order to achieve the goal, firstly history of Coffee and Café's were mentioned then design principles of Café's were described in the third chapter. Starting from the fourth section the cafes are searched in five main titles. At first the location of the Café's and the aim of the usage are searched, then properties of floor, wall and ceiling in the space, technical equipment, furniture groups and the colors used in space design are determined. Under the titles mentioned the resemblances and the differences of the cafes are observed by drawing the plans and the sections of them.

In the ninth section a general assessment of the data collected are made, in the tenth section the results of the work is explained by pointing out the properties of a popular cafe should have.

ÖZET

Dünyadaki en popüler içecek olan kahvenin ana memleketi Yemen, Moka dolaylarıdır. Dünyaya yayılması ise 15. ve 16. yüzyıllardadır. Uzun süre Araplar tarafından içilen bu içecek İstanbul'a Kanuni Sultan Süleyman döneminde getirilmiştir. İstanbul'da ilk kahvehane biri Şam'lı diğeri Halep'li iki kişi tarafından 1554 yılında açılmıştır. 17. yüzyılda kahve içiminin yasaklanmasına rağmen halk toplumsal bir mekan haline gelen kahvehanelere gitmeye devam etmiştir. Başlangıçta kahvehaneler bir tüketim mekanyken yavaş yavaş sohbet, eğlenme, dinlenme, gazetelere bakılarak siyasi tartışmaların yapıldığı mekanlar haline dönüşmüştür. 19.yüzyılın başında kahvehanelerde kahve dışında başka içecek ve yiyecekler de ikram edilmeye başlanmıştır.

İstanbul'daki kafeler isimli bu çalışmada; tarihte bu içeceğin ne denli önemli olduğu ve 16. yüzyıldan günümüze değin sosyal hayattaki etkileri incelenmiştir. İstanbul'da farklı çeşitlerde pek çok kafe bulunmaktadır. Bu çalışmada zincir kafeler ve büyük oteller içindeki kafeler olmak üzere iki tür kafe ele alınmış ve aralarındaki özellikler karşılaştırılarak kafe tasarımları ile ilgili bazı sonuçlar çıkartılmıştır. Çalışma kapsamında Hyatt Regency- Saray, Çırağan Kempinski- Gazebo büyük oteller içindeki kafelere; Linzer, Kalamış Marina Divan ve Paul ise zincir kafelere örnek olarak incelenmiştir. Bu çalışmada giriş bölümünden sonra ikinci bölümde kahve tarihi ve kafe tarihçesi, üçüncü bölümde ise kafe tasarım prensipleri ile ilgili bilgiler derlenerek verilmiştir. Dördüncü bölümden başlayarak her bölümde söz konusu kafeler beş ana başlıkta incelenmiştir. Önce kafenin konumu ve kullanım amaçları irdelenmiş sonra mekandaki zemin duvar va tavan özellikleri, teknik donanım, mobilya grupları ve tasarımda kullanılan renkler üzerine saptamalar yapılmıştır. Bu başlıklar altında incelenen kafelerin plan ve kesitleri de çizilerek aralarındaki benzerlikler ve farklılıklar araştırılmıştır.

Dokuzuncu bölümde elde edilen verilerin genel bir değerlendirilmesi yapılmış, onuncu bölümde popüler bir kafenin sahip olması gereken özellikler belirtilerek çalışmada varılan sonuçlar açıklanmıştır.

GİRİŞ

İstanbul konumu dolayısı ile yüzyıllardır önemini koruyan kıtalar arası bir köprü görevindedir. İstanbul'un kültürel zenginliği ve doğal değerlere sahip oluşu bu kozmopolit şehirde çeşitli yeme- içme mekanlarının ihtiyacını ortaya koymuştur. Yeme-içme mekanları içinde değişik konseptteki kafeler günümüzde en popüler mekanlardır.

Kahvenin tarihsel kimliğinden yola çıkıp İstanbul'daki günümüz kafelerine uzanan süreçte her zaman revaçta olan bu toplumsal karakter araştırılmış ve İstanbul kafelerinden beş deneysel çalışma yapılarak incelenmiştir. İki otel içinde, üçü zincir üyesi olarak hizmet veren kafelerin rölöveleri alınıp fotoğrafları çekilmiş ve mekansal saptamaları yapılmıştır.

Bunlardan iki farklı tür olarak lüks otel bünyelerindeki kafelerle zincir kafe örneklerinin karşılaştırılması, planların incelenip fonksiyonların değerlendirilmesi yoluyla yapılmıştır.

Tezin amacı; kafe tasarım prensiplerini belirlemek ve tasarım özelliklerinden kaynaklanan sorunları araştırıp iyi tasarlanmış, en popüler tipteki kafenin özelliklerini ortaya koymaktır.

2. KAHVE TARİHİ ve KAFE TARİHÇESİ

Kahve kavrulmuş kahve çekirdeklerinin veya bunlardan elde edilen tozların suda kaynatılmasıyla hazırlanan bir içecektir. Kahvenin ana yurdu Habeşistan, Sudan ve Afrika'nın ekvator bölgeleridir. XIV. veya XV. yy.da Yemen'de Moka dolaylarından getirilmiş, oradan Hindistan'a Bourbon adasına ve daha sonra Yeni Dünya'ya (Brezilya, Guyana, Antiller v.b.) yayılmıştır (Meydan Larousse).

Kahve sözcüğünün Etiyopya'nın bir bölgesi olan Kaffa'dan ya da insana zindelik vermesinden dolayı güç veya kudret anlamına gelen 'kuvve' sözcüğünden türediği düşünülmektedir.

Kahveyi uzun süre sadece Araplar kullanmıştır; Suriye, Mısır ve Hindistan'a yayılması ise bir yüzyıl sonradır. Kahve İstanbul'a Kanuni Sultan Süleyman devrinde Afrika'dan Habeşistan valisi Özdemir Paşa tarafından Yemen yoluyla getirildi. Kısa zamanda her çeşit halk arasında içilen bir madde haline geldi.

15. ve 16. yüzyıllarda kahve içmenin gittikçe yaygınlık kazanmasının en çarpıcı ve en önemli sonucu kent, kasaba ve köylerdeki toplumsal yaşamı etkilmesidir(Carlier, 1999), çünkü bu bitkinin içecek olarak hazırlanması ve satılması ile yeni bir toplumsal kurum olan "kahvehane" doğmuştur. Kahve XVI.yüzyılın ikinci yarısından itibaren hem evlerde hem de kahvehanelerde içildi. Ancak 17.yüzyılda kahve tüketimi padişah emriyle sık sık yasaklandı, hatta bu yüzden kahvehaneler kapanmak zorunda kaldı. 18.yüzyılın başlarında ise yasakların kalkması ile yaygınlaştı.

Türkiye'de başlangıçta kahve "kahve ocağı", "kahve dükkanı" ve "kahvehanelerde" satılmıştır. Çarşıda iş yapanlara kolaylık sağlamak amacıyla bir alışveriş alanında yer alan kahve ocağı ayaküstü satış dükkanıdır. Bazen bir odacık şeklinde olan bu ocakta tüccarlar ve müşteriler için kahve pişirilir, daha sonra çarşıdaki çeşitli dükkanlara bir hizmetkar tarafından servis yapılırdı.

Kahvehane 16. yüzyıldan günümüze kadar Müslüman Akdeniz ülkelerine damgasını vuran toplumsal bir olgu olmuştur. Kahvehane tüketim, sohbet ve dinlenme mekanı iken kimi zaman bir tartışma yeri olarak birey davranışının ortaya çıktığı merkezlerden biri olarak toplumsal hayatta yer almıştır (Hattox, 1996). Bu olgunun gelişimi başlangıçta siyasi ya da dini yöneticilerin çok sert tepkilerini de beraberinde getirmiştir. Kahve evi (kahvehane) başlangıçta bir tüketim mekanıyken yavaş yavaş bir sohbet, eğlenme, dinlenme, gazetelere göz atılarak halk hikayelerinin dinlendiği ya da siyasi tartışmaların yapıldığı bir mekana dönüşmüştür.

İstanbuldaki ilk kahvehane biri Şamlı öteki Halepli iki kişi tarafından 1554 yılında açıldı. (Kanuni döneminin sonuna rastlamaktadır). Kahvehanelerin 16. yüzyıl İstanbul'unda gündelik hayatın temel kültür kurumları arasında yer almaları, bu döneme kadar şehir halkı tarafından bilinmeyen kahve hammaddesinin ticari pazar aracılığıyla geniş ölçekli bir tüketim alışkanlığı yaratması sonucunda gerçekleşmiştir. Bu dönemdeki kahvehaneler sosyalleştirici olmaları, toplumsal ve kültürel engelleri ortadan kaldırmaları ve insanları bir araya getirmeleri özelliğini taşımaktadır (Saraçgil, 1999).

İlk kahvehanelerin müşterilerini yönetimdeki yeni seçkinler sınıfı ve bürokratlar oluşturmaktadır. İstanbul kahvehaneleri için ortak bir tipoloji yapma imkanı yoktur. Şehirdeki farklı cemaatlerin bulunması buna imkan vermemektedir. Ancak şehir hayatını etkileyen iki tür kahvehaneden söz edilmektedir. Yaz ve kış mevsimlerinde sürekli faaliyet gösteren kapalı mekan türündeki kahvehaneler mahalle, esnaf, yeniçeri, tulumbacı, aşık ve semai kahvehaneleri olarak bilinen en geniş grubu oluşturmaktadır. Tanzimat sonrasında gündelik hayata giren kıraathaneler de bu gruba dahildir. Açık kahvehane türleri ise İstanbul'un sahilde ya da manzaraya hakim tepelerinde kurulmuş, yalnızca yazları faaliyet göstermiştir. Bu grubun içinde yer alan seyyar kahvehaneler, mahalle ve çarşı aralarında kahve esnafı tarafından geçici bir süre kurulup kaldırılan, sürekli yer değiştirdiği için belli bir mekana bağlı bulunmayan kahvehanelerdir (Işın, 1994).

İstanbul'da kahvelerin çok çabuk yayılması sonucu halkın kahvelere akın etmesi imamları, müezzinleri ve sofuları çileden çıkarmıştır. Bu kişiler halkın kahvelere gitmeye alıştığını ve mescitlere kimsenin gitmediğini söyleyip, şikayetçi olmuşlardır. Bunların kopardığı

patırtı o kadar yaygınlaşır ki Şeyhülislam Ebususut Efendi bile Kuran'da kahve ile ilgili tek sözcük olmadığı halde kömürleşme derecesinde kavru lan her şeyin yasak olduğu üzerine fetva verip ve kahve çuvallarını deldirip denize attırtmıştır (Toros, 1998). Ama Şeyhülislamın fetvasını padişahın kabul etmemesi nedeniyle halk üzerinde pek bir etkisi olmamıştır. Halk yine kahvelere gizli gizli gitmiştir. Sonunda III. Murat zamanında kahveler kapatılıp, kahve içmek yasaklanmıştır. Ama bütün yasaklara rağmen 'koltuk kahvesi' adı altında çıkmaz sokaklarda kahve açma izni vermiştir. Bazıları da dükkanlarının ardında kahve açma izni almıştır. II. Sultan Murat devrinden sonra kahvehaneler çoğalmış, yasağı da kimse dinlememiştir.

İstanbul kahvehaneleri üstlendikleri toplumsal işleve uygun bir mimariye ve iç düzenlemeye sahipti. Kahve ocağının karşı köşesinde iki basamaklı bir merdivenle çıkılan ve cami maksuresini andıran parmaklıklarla çevrili kerevetin adına 'köşk' ya da 'başsedir' denilmekte ve burası kahvehanenin imtiyazlı müşterilerine ayrılmaktaydı. Başsedirin yakınında kahvehane sahibine ait olan, önüne post serilmiş olan bir dolap vardı. Bunun yanında da genellikle alçıdan yapılmış zarif kahve ocağı yer alırdı (Faroqhi 2000).

Tanzimattan sonra başlayan modernleşme hareketiyle kahvehanelerin iç düzenlemesinde de büyük değişiklikler meydana gelmişti. Peykelerin yerini iskemleler almış, ayrıca gösteri sanatlarının icra edildiği küçük bir sahne, kahvehanelerin mimari programlarına dahil edilmişti.

19.yüzyıl başında, İstanbul'da bir çok kahvehane bulunmaktaydı. Kahvehane yalnızca kahve içilen bir mekan özelliğinden çıkıp şerbet, limonata, şurup, demleme içecekler, ya da şekerleme, lokum, ve reçel yenilebilen bir yer olmuştu. Arzu edenler için nargile bulundurulmaktaydı (Birs el, 1983).

Öğle yemeklerinden sonra memurlar ve esnaf çalıştıkları semt kahvehanelerine, geceleri de mahalle kahvehanelerine giderlerdi. Eski zaman kadınları esmerleştirir diye inandıkları kahveye rağbet etmez şerbeti tercih ederlerdi. Kırsal bölgelerdeki kadınlar ise hiç kahve içmezlerdi. Büyük şehirlerde yaşlıların, gençlerin, sanat ve edebiyatçıların, esnafın, işçilerin, çalgıcıların ayrı ayrı kahvehaneleri vardı.

19.yüzyılın ikinci yarısında Vilayetin karşısında bulunan 'İhsan Kırathanesi' gazetecilerle muhabirlerin tercih ettiği bir yerdi. Kahvehanelerin bir kısmı kırathaneydi. Buralarda günlük gazeteleri, mecmuaları, hatta bazı kitapları bulmak mümkündü. Kırathane niteliğindeki kahvehanelerde genellikle sohbeti ve sessizliği bozacak sesli oyunlar oynanmazdı. Tarihçi Naima eski İstanbul kahvehanelerini zarif insanların toplandığı bir yer olarak tarif etmektedir. Ünlü tarihçi Ahmet Rasim ile gazeteci Mahmut Sadık makalelerinin çoğunu kahvehanelerde yazarlardı.

19. yüzyılın son yarısında Beyazıt'ta Reşit Paşa türbesi karşısında bulunan Sarafim Kırathanesi ilmi ve edebi toplantılara, sohbetlere vesile olmuştur. 20. yüzyılın ilk yarısında yaşamış pek çok ünlü bu kırathaneye devam etmiştir. Ebuzziya Tevfik, Hersekli Arif Hikmet, Sadullah Paşa, Namık Kemal ve arkadaşları, Adnan Adıvar, Şinasi, Muallim Naci gibi pek çok ünlü bu kırathanenin müşterileri arasındadır. Divanyolu'nda şimdiki sağlık müzesinin karşısında Arifin kahvesi uzun ömürlü olmamakla beraber İstanbul'da Türk kahvehanesi tipinde ünlü kişilerin gençliğinden yaşlılığına kadar severek devam ettikleri sohbet yerlerinden birisidir (Georgeon, 1999).

Belediye kütüphanesi ile Laleli'ye giden yol arasında Merkez Kırathanesi ve bunun karşısında Beyazıt kahvehanesinin önünde küllük kahvehanesi bulunmaktaydı. Bu kahvehane öğrenci ve profesör topluluklarının sohbet ettiği bir kahvehaneydi. Türk şiir kralı Florinalı Nazım Bey in de müşterisi olduğu Merkez Kırathanesi'nin değişik tipli müşterisi bulunmaktaydı.

Üst gelir düzeyli insanların gittiği Şehzadebaşı'ndaki Şems, direkler arasındaki Mehmet Bey ve Şule, Aksaray'da Acem Tahir'in kırathaneleri ünlüdür. Nuruosmaniye'deki İkbâl Kırathanesi fikir ve kalem sahiplerinin devam ettiği bir yerdir. İstanbul'un yazlık kahvehanelerinin sonuncusu Kuşdili'ndeki Hamdi Gazinosu'dur. Kanlıca ve Emirgan'ın açık hava kırathaneleri meşhurdur. Ünlü Türk ve İslam dostu Pier Loti Eyüp'ün sakin tepesine gider tabiatla başbaşa kalırdı. O yüzden bu tepedeki kahvehaneye, onun adı verilmiştir.

Bugün, geçen yüzyıldan beri yaşayan hiç bir kahvehanemiz ayakta değildir. Yalnızca, Markiz kısa bir süre önce yeniden açılarak ve Baylan Pastahanesi geçmişten günümüze ismiyle gelebilmişlerdir. Yüzyıllar boyu şimdiki İstiklal caddesinin bulunduğu bölgede yaşayan Müslüman halkının 'Beyoğlu' dediği bölgeye gayrimüslimler 'Pera' demişlerdir. Bolşevik ihtilali sırasında ülkelerinden kaçan ve İstanbul'a yerleşen Beyaz Rus kadınlar evlerinde yaptıkları milföy, ekler, ve piramit pastaları Pera'da satıyorlardı. Daha önceden bilinmeyen bu lezzetteki pastalar halkın ilgi odağı oldu. İlginin artmasıyla Galatasaray'da pasta satılan küçük dükkanlar açılmaya başladı. Osmanlı'da batılılaşma hareketleri pastacılık kültürünü beraberinde getirdi. Kırım savaşından sonra İstanbul'a yerleşen, Fransız Büyükelçiliğinin mutfağından ayrılan Eduard Lebon 19. yüzyıl ortalarında Fransız stilinde bir pastahane ve çayhane olarak Kafe Lebon'u Beyoğlu'nda açtı.

Lebon en uzun yaşamış ve edebi olaylara tanık olmuş bir kafedir. Pastaları o kadar meşhur olmuştur ki Orient Express'le İstanbul'a gelen misafirler öncelikle Lebon'a uğrayıp pasta yerlerdi. Lebon'un alt katı pastahane, şekerçi ve üst katı restoran olarak hizmet vermekteydi. Lebon'un, caddenin karşısındaki köşe dükkana taşınmasıyla boşalan yere 1940 yılında Markiz açılmıştır (Scognamillo, 1990). (Paris'te üretilen ünlü 'Marquise de Sevigne' çikolataları kalitesinde şekerleme ve çikolatalar satmayı planladıkları için kafenin ismini Markiz olarak vermişlerdir.) Markiz giriş katında pastahane, çay odası, üst katında restoran, gece kulübü ve depo olarak hizmet ettikten kırk yıl sonra kapanmıştır. Namık Kemal, Şinasi, Ziya Paşa, Abdülhak Hamit, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit, Tevfik Fikret, Ahmet Haşım, Yakup Kadri gibi isimler Lebon ve Markiz'in müşterileri arasındaydı. Meşrutiyet Caddesindeki Londra Oteli'nin yanında çörekleri, börekleri, ve pastaları ile ünlü olan Tilla pastahanesi bulunmaktaydı. Nisuz pastahanesi daha çok kahve gibiydi, aileler burayı pek tercih etmezlerdi. Hatay, bu dönemde İstiklal caddesinin dondurmasıyla meşhur seçkin bir pastahanesiydi. Süreyya Pasajı ile Serk'l d'Oryan pasajının arasında Baylan Pastahanesi bulunmaktaydı. İlk olarak 1923 yılında açılan Baylan'ın önceki adı Loryan'dı. Bu pastahanenin müdavimleri arasında Atilla İlhan, Oktay Akbal, Behçet Necatigil, Haldun Taner, Salah Birsal gibi yazarlarda bulunmaktaydı. Dolmabahçe Sarayı'na Atatürk'e misafir olarak gelen bakanlar ya da yabancı konuklar için pastaları ve yemekleri Markiz, Lebon ve Baylan birarada yaparlardı.

Türkçe'nin zenginliği sayesinde kahve, çay, şarap, bira ya da boza içilen yerlerin değişik adları vardır. Her içecek ayrı bir birlikteliği anlatmaktadır. 19. yüzyıl sonunda, kıraathaneler dışında, ailelerin gittiği 'çay salonları' ve 'çay bahçeleri' vardır. Ama, kahvehane kelimesinin yanı sıra 'cafe' sözcüğünün de büyük Avrupa şehirlerindeki kafe'lere benzer yerleri tanımlamak için kullanıldığı olmuştur. İki ayrı kelime , iki ayrı gerçek. Kahvehane İslami geleneğin kalesi kafe gösterişli bir batılılaşma sergisidir. Buradan anlayacağımız gibi kahvehane kafe'den öz olarak farklı bir kurum değildir. Kahvehanelerde şekerlemeler, çikolatalar ve sonrasında pastalarla yiyecek servisi başlamıştır. 1940'lı yıllarda insanların pastahanelerden sadece alışveriş yapma değil aynı zamanda bu sosyal mekanlarda oturarak yeme isteği günümüz anlayışındaki kafelerin başlangıcını oluşturmuştur.

Bir çok şehirde kafeteryaların kahvehaneleri uzun süre için ortadan kaldırmadığını söyleyebiliriz. Avrupa şehirlerinde de ortadan kaldıramamıştır. 20. yüzyılda cinsiyet ayrımı ortadan kalkarak çay salonlarına ve pastahanelere kadınlar kabul edilmeye başlandı. Halk için büyük bir yenilik olan kafeteryalar hızla kendilerine gençleri ve kadınları çekmeye başladı. Kafeterya denilen bu yeni mekanlar kahvehane ile bir gar ya da havaalanındaki içecek mekanı arasındaki ara bir biçimi belirtmektedir.

Kahvenin büyüğü ile yaratılan kahvehanelerin çatısı siyasi muhalefette, sosyalleşmede bir anlam kazandırmıştır. Toplumsal haberleşmeden ahlak dünyasına, mimariden eğlence hayatına uzanan yol boyunca bu mekanların varlığı önemini hep korumuştur. Kafeler günümüzde kahve içerken yanında pasta ya da yemek yiyebileceğimiz mekanlar haline dönüşmüştür.

Kahvenin, tarihte geçen evrimi bu koyu, acı içeceğin cazibesine kapılarak kahvehanelerden, kafelere kadar uzanan toplumsal kültürün yaşamımızdaki önemi günümüzde yadsınamaz bir gerçektir.

3. KAFE TASARIMI PRENSİPLERİ

Bir kafedeki yenilen yiyecekte zevk alınması, büyük ölçüde yiyeceğe, servise ve sağlanan çevresel etkilere bağlıdır (Mount, 1995). Bununla beraber müşterinin tepkisi biraz da kişisel davranış ve seçimlerden etkilenir. “Amaç öncelikle ilk geldiğinde müşteri üzerinde iyi bir izlenim yaratmak, sonra bunu uzun süreli bir hale getirmektir”¹. Bunu gerçekleştirmek için de iyi bir tasarım gerekmektedir.

‘Atmosfer’ çevrenin ve toplumun müşteri üzerindeki birleşik etkisini anlatmak için kullanılan bir sözcüktür. Bir kafenin atmosferi, müşterinin fiziksel konforunu ve psikolojik davranışını etkileyecektir.

‘Atmosfer’ tercihi etkileyen bir faktördür. Bir müşteri çoğu zaman mahremiyet veya sosyalliği, resmiyet veya samimiyeti, heyecanı veya dinlendirici ortamı tercih edecektir.”² Atmosfer müşterinin kendi alışkanlıkları ile oluşur. Birçok müşteri canlılığın olduğu, diğerleriyle yakın temasa geçtikleri yerlerden hoşlanır. Öncelikle o kafeye hangi tipte müşterinin çekileceğini saptamak ve bunun yollarına karar vermek gerekmektedir (Richards,1999).

Müşteri kendini korunaklı ve rahat hissetmelidir. Aynı zamanda çevresiyle ilişki kurmasını kolaylaştırıcı fakat mahremiyetine özen gösteren bir tasarım olmalıdır (Gül, 1993). Bu koşulları sağlayan ve tasarımı etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Bunlar; salon tasarımı, sabit ve hareketli mobilyalar, teknik donanımlar ve kullanılan malzemelerdir.

Tasarımda amaç farklı beklentileri olan müşterilerin hoşlanacağı yiyeceklerin servis edildiği ve hafızasında güzel anıların kalacağı bir ortam yaratılmasıdır (Casamonti, 2000).

Kafenin dış cepheden görünüşü insanlar üzerindeki ilk etkiyi yaratmaktadır. Dış cephe insanların iç mekandaki beklentilerini ve içeride bunu ne derecede bulabilecekleri hakkında bilgi vermektedir (Casamassima, 2000). Kafenin bulunduğu bina ile kafenin konseptinin uyum içinde olması gerekmektedir (Boyer, 1994).

¹ Smith D., 1978.s:71

² Lawson F.1976s:84

Giriş kapısının bulunduğu yerle mekan içindeki trafiğin karışmaması ve iyi bir şekilde çözümlenmesi gerekmektedir. Girişte mekanla kapı arasında karşılayıcı bir birim olmalıdır. Giriş kapısının formu müşterinin mekanı algılamasını etkilemektedir. Cam bir kapı müşterinin kafe içini görebilmesini sağlamakta iken masif bir kapı mekanın içi hakkında önceden bir bilgi vermemektedir (Douglas, 1978). Giriş kapısında ahşap ve cam bir arada kullanıldığında aynı zamanda içerisi gözüktüğü için karşılayıcı bir unsur olmaktadır. Ahşap ve ferforje birarada kullanıldığında ağır görünümlü kulplu kapılar sanki kaleye giriyor hissi yaratmaktadır. Bu yüzden cam ya da camla birarada kullanılan malzemelerdeki kapılar müşterinin içeriden dışarıyı, dışarıdan içeriği görmesini sağladığı için davetkardır. Soğuk iklimli yerlerde çift kapılar tek kapıdan geçebilecek soğuk havayı engellemektedir. Bazı mekanlarda enerji etkili kapılar kullanılmalıdır.

Girişlerde müşterinin karşılanıp kendilerine yer gösterecek kişiyi bekleyebileceği, oturma gruplarından ayrı, geniş bir alan tasarlanmalıdır. Mekan uygunsa bir vestiyer ve tuvalet girişle oturma alanları arasında yerleştirilebilmelidir.

YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

Döşeme Kaplaması

Döşemelerde en üstte görünen ya da sadece en üstteki yüzeyi oluşturan katmana döşeme kaplaması denir. Mimari tasarımda bir mekanı oluşturan elemanların o mekandaki işlevleri karşılamak üzere tasarlanması gerekir. Bu bağlamda mekanda gerekli olan görsel, fizyolojik, akustik, fiziksel ve mekanik niteliklerin sağlanmasında döşeme kaplaması önemli görevler üstlenmektedir (Toydemir ve Gürdal, 2000).

Döşeme kaplama malzemeleri sert, orta sert ve yumuşak olmak üzere üç sınıfa ayrılabilir. Bir malzeme ne kadar sert olursa o kadar çok gürültü ve yankı oluşturur; aynı zamanda soğuk ve konforsuz olur (Baraban, 1992) . Malzeme ne kadar yumuşak olursa o kadar az dayanıklı ve temizlemesi de o kadar zor olur. Bunun için mutfak gibi servis alanlarında sert yüzeyler kullanılıp yemek salonunda halı ve ahşap gibi daha yumuşak malzemeler kullanılır.

Döşeme materyeli hem fonksiyonel hem de dekoratif olmalıdır. Döşeme kaplama seçimi temizleme ve onarım açısından büyük önem taşır. Döşeme kaplama malzemesi duvar ve mobilya malzemeleri ile uyumlu olmalıdır.

Tasarımda döşemenin görüntüsü kadar kullanılan materyalin işletim koşullarında bu görüntüyü koruyabilmesi de önemlidir. Sert döşeme malzemelerinin yıpranma dayanıklılığı en fazla olup temizlik ve cila dışında fazla bakım istemezler (Beduk, 1998).

Döşeme kaplaması olarak kullanılan malzemeler genelde mermer, traverten, granit, ahşap parke, laminat parke, halı gibi malzemelerdir. Bunlar tek başına kullanıldığı gibi bir arada desen oluşturmak üzere de kullanılabilirler. Mekanın girişinde, holde ve tuvaletlerde granit veya mermer gibi sert kaplama malzemeleri dayanım özelliğinin yüksek olması ve temizleme kolaylığı nedeniyle tercih sebebidir. Bu tür sert yüzeyler ortamı parlak ve zengin gösterir ve üst düzey mekan görüntüsü verirler. Fakat parlak ve kaygan olmaları kolayca kayıp düşmelere, kazalara neden olabilir. Ses açısından da yansıtıcı malzeme olmaları başka bir dezavantajdır.

Döşeme kaplamalarının ilk yatırım maliyeti kadar kullanım maliyeti de önemlidir. Kullanımda önemli faktör ise temizlik ve bakımdır. Kullanılan malzemenin temizlik sıklığı, hızı ve yapılma şekli uzun vadede maliyeti etkiler. Mutfak ve yemek servis alanlarında dayanıklı, kaygan olmayan ve hijyenik malzemeler seçilmelidir.

Döşemede gürültüyü önlediği, sıcak ve davetkar bir hava verdiği için birçok yiyecek içecek mekanında halılar yer kaplama malzemesi olarak tercih edilir. Halı iyi bir görünüm verecek kadar kalın tüylü, ancak personeli yormayacak ve servis arabalarını engellemeyecek kadar da ince olmalıdır. Sesin yansımalarını ve yankılanmasını azaltması, çekici görünüşü, dokusu, sıcaklığına karşı yıpranabilirliğinin fazla olması ve kolay kirlenebilir olması dezavantajlardır.

Ahşap ve seramik yer döşemesinde kullanılacak diğer kaplama malzemeleridir.

BÖLÜCÜLER

Sınırlar insanları ayıran ya da onları bir yer içinde tutmak üzere çevreleyen fiziksel öğelerdir. Mekanların ana sınırlayıcılarını yatay ve düşey olmak üzere ikiye ayırabiliriz. Yatay sınırlayıcılar döşeme ve tavanlardır. Düşey sınırlayıcılar ise duvarlar ve diğer düşey çeperlerdir.

Tek ve büyük bir mekan yerine çeşitli kademelerden ve nişlerden oluşan farklı imgelerle tasarlanmış bir mekan çekicilik sağlamaktadır.

İnsanlar buldukları mekanda kendilerini güvende hissedebilmelidirler. Mekan içinde oluşturulan sınırlayıcı öğeler insanları psikolojik olarak rahatlatmaktadır (Küçükerman, 1978). Bunu ya duyguların tümü ya da birkaçı aracılığıyla sağlarlar.

En katı bölücü öğeler dolu duvarlardır. Malzemelerin özelliğine bağlı olarak sessel, kokusal ve görsel gizliliği kesin olarak sağlayabilirler.

Yarı bölücü öğeler arasında ise perdeler, camlar, çitler, bankolar v.b. şeyler sayılabilirler. Ancak bu yarı bölücü öğeler farklı duyu gizliliği sağlarlar. Tüm bir gizlilik sağlamazlar.

Birçok durumda mekan içinde kullanılan donatılar da belli ölçüde insanlar arası etkileşime engel ya da olanak getirirler. Yapı bileşenleri kendi amaçları dışında da kullanılabilen, yararsal görevler de üstlenmektedirler. Taşıyıcı görevi olan kolon aynı zamanda ayırıcı bir rol üstlenebilmektedir.

Mekanı oluşturan sınırlama fiziksel olabileceği gibi yalnızca görsel de olabilir. Örneğin ışık herhangi bir somut engel niteliği taşımadığı halde bir mekanı belirleyebilir.

Duvarlar farklı malzemeler ile kaplanabilir fakat malzeme seçiminde kullanılacak malzemenin yanıcı ve parlayıcı özelliği ve yangına direnci göz önüne alınmalıdır. Duvar kaplamalarında kullanılan renk, doku ve yüzey etkisi çok çeşitlidir.

Duvarlar kabul edilen dekorasyon tarzına göre alçı sıva üzerine boya, duvar kağıdı, vinil duvar kaplamaları, ipek kumaş, yün kumaş, yansıtıcı kağıt ile kaplanabilir. Seramik, mermer, tuğla, taş ve ahşap gibi malzemeler duvar kaplamasında kullanılabilir. Ahşap ve plastik lambri de kaplama malzemesi olarak kullanılabilir.

Malzemenin duvara monte edilme yöntemi malzemenin büyüklüğü, kalınlığı ve ağırlığına bağlıdır. Genelde küçük, hafif parçalar doğrudan yapıştırıcı veya harçla yapıştırılır. Daha ağır ve büyük levhalar vidalarla veya arkasına konstrüksiyon yapılarak bağlanır.

Duvarların özellikle alt bölümleri masada oturan bir insanın omuz yüksekliği (1,030 m) ve giriş mekanlarında ve koridorlarda ayakta duran bir insanın omuz yüksekliği (1,420m) daha dayanıklı malzemelerle kaplanmalıdır. Duvar kaplama malzemesini hareket eden mobilyalardan ve ayak vuruş hasarlarından korumak için ahşap çıta silme gibi yatay elemanlar kullanılabilir.

Bazen kullanılan materyali eskidiği için değil görünümünün hoşnut ediciliğini kaybettiği için değiştirmek gerekebilir. Bundan dolayı başlangıçta maliyeti yüksek malzemelerin kullanılması uzun dönemde tasarruflu olacağı anlamına gelmez.

TAVAN

Tavan tasarımı için kullanılacak malzeme çeşitliliğinin oldukça fazla olmasına karşın yangına direnç ve akustik özellikler seçenekleri sınırlamaktadır. Tavan estetik yönünün yanısıra havalandırma ve aydınlatma gibi teknik donanımları taşıyan fonksiyonel bir bölümdür. Tavan tasarlanırken tavan yüksekliği, mekanik tesisat ve aydınlatma göz önünde bulundurulmalıdır (Baraban, R.S.,1992, Lawson, F., 1996)

TEKNİK DONANIM

AYDINLATMA

Görme olayı çevredeki cisimlerden yansıyan ışınların gözümüze ulaşması ile sağlanmaktadır. Mekan öncelikle görme duyusu ile algılandığından ışığın yön ve kalitesi o mekanın karakterini belirleyen bir faktör olarak ortaya çıkar. Işık sınırlamaları belirginleştirir veya belirsizleştirir, biçim ve dokuyu vurgular, bir özelliği gizler veya açığa çıkarır, mesafeleri küçültür veya büyütür (Kıran ve Baytin, 2002).

Aydınlatmanın amacı kişilerin yaptıkları işin ve çalıştıkları ortamın ayrıntılarını görmekte yardımcı olmaktır. Aydınlatma cisimlerin kolayca farkedilmesini sağlayıp çevrenin güvenli ve hoşta gider özellik kazanmasını sağlamaktadır. Yetersiz aydınlatma kazalara ve iş veriminin düşmesine neden olmaktadır. Gözler çabuk yorulup iş verimi düşmektedir.

Aydınlatma- tasarlamada- mekan içinde arzu edilen atmosferi sağlama açısından önemli bir etkidir. Aydınlatma tasarımının başarısı mekandaki aydınlatma düzeylerinin iyi ayarlanmasına, kullanılacak ışık kaynağının renginin doğru seçilmesine, ışığın dağılım açılarının iyi ayarlanmasına, uygun armatürlerin seçilmesine ve mekanın mimari özelliklerine uygun olarak yerleştirilmesine bağlıdır (Şerefhanoglu, 1972).

En ideal ışık doğal ışık, yani güneş ışığıdır. Aydınlatmada kullanılan yapay ışık kaynakları kadar dış mekandan gelen doğal ışık da önem taşımaktadır. Gündüz güneş ışığından yeterince yararlanılmalıdır. Mekanı aydınlatan doğal ışık kullanılan pencerelerin tip ve tasarımına, pencerelerin duvar ve tavan ile olan ilişkilerine göre artmakta veya azalmaktadır (Gür, 1996).

Mekanda kullanılan renkler ihtiyaç olan aydınlatma düzeyini belirlemede önemli rol oynamaktadır. Yansıtıcı yüzeylerin az olduğu ve koyu renklerin hakim olduğu bir mekan daha fazla aydınlatmaya ihtiyaç duymaktadır.

Aydınlatma derecesi belirlenirken algılanması gereken nesnelerin büyüklüğü, şekil ve zemin arasındaki renk farkı, gereken görüş keskinliği, dikkat edilmesi gereken ayrıntının derecesi ve kişinin görme yeteneği göz önünde bulundurulmalıdır.

Gerekli ışık düzeyini sağlamak için beyaz ve sert ışık veren elemanlar yerine yumuşak sarı ışık veren ampuller seçilmelidir. Ancak ışıklı reklam veya işaret panolarında floresan tipi elemanlar kullanılabilir. Işık şiddeti azsa görme güçlüğü ortaya çıkmaktadır. Eğer fazla ise bu kez gözlerin kamaşmasına ve görme sinirinin aşırı uyarılmasına bağlı rahatsızlık ortaya çıkmaktadır. Işık homojen bir şekilde dağılmak zorundadır. Uygun yönlendirilmeli, gölge yapmamalı, titreşimli olmamalıdır.

Yemek yenen mekanlarda genel aydınlık seviyesi 100 lux civarında olmalıdır. Ancak kullanılan aydınlatma sistemi dimmerli olmalı; böylece farklı öğünler için gerekli farklı aydınlık seviyeleri sağlanabilmelidir (Lawson,1996).

AKUSTİK

Yiyecek içecek mekanlarındaki akustik problemi mutfak ve servis odaları gibi yan mekanlarda oluşan yankılanma ve gürültüyü azaltmaktır. Mekanın dekorasyonunda kullanılan perde, halı, duvar panoları, tavan ve aydınlatma elemanları ses yutuculuğuna katkıda bulunurlar.

Yemek alanıyla mutfak arasında mutlaka ses izolasyonu sağlayan bir eleman olmalıdır.

HAVALANDIRMA

Kişi başına saatte 100 metreküp havaya gereksinim bulunmaktadır. Kişi başına 25-39 metreküp hava hacmi bu değeri sağlayabilmek için saatte 3-4 kez değişmek zorundadır. Küçük, kalabalık ve çok sigara içilen bir mekan sınırlı sayıda oturma kapasitesi olan büyük özel bir mekandan çok daha yüksek hava değişim oranı gerektirmektedir (Lawson,1996).

Optimum havalandırma koşulları

Oda içini çevreleyen ısı	18-20 C
Hava değişim oranı	25 m ³ /h
Havanın bağıl nemi	%40-60

Etkin bir havalandırma ile ortamda organik maddelerin birikimi engellenmektedir. Organik maddeler cinsine göre farklı limit değerlere sahiptir. Genel olarak metreküpte 4 mg 1 aşmaması gerekmektedir.

Yiyecek içecek mekanlarındaki en önemli konfor faktörlerinden biri olan havalandırma tavanda asma tavan altından, ya da yerde yükseltilmiş döşemenin içerisinden geçen kanallar ve bunlara bağlı griller yoluyla suni olarak sağlanmaktadır. Ayrıca gereğinde pencerelerden de hava akımı sağlamak için yararlanılabilmelidir.

MOBİLYA GRUPLARI

Kullanılan mobilyalar ve aksesuarlar kafenin ana teması ile bütünlük içerisinde olmalıdır. Masalar çeşitli kapasitelerde , biçimlerde olmalı ve gerektiğinde birleştirilebilmelidir. Yemek salonunu monotonluktan kurtarmak ve farklı gruplaşmalara uygun farklı mekanlar yaratmak için tek tip masa ve sandalye kullanımından kaçınmak gerekmektedir. Bazı bölümlerde sabit oturmalar kullanırken diğerlerinde hareketli ama birleştirilebilir masalar ve farklı küçük koltuk ve sandalye çeşitleri kullanılabilir.

Masa yerleşimlerinde masaları sıra halinde dizmek yerine bunları farklı organizasyonlarda yerleştirmek ortama dinamizm katacaktır. Müşterilerin en çok oturmak istedikleri alanlar cam kenarları, mekanı çevreleyen duvarların önü veya nişlerin içi, ilgi çekici aksesuarların veya sergileme elemanlarının yanı olabilmektedir (Casamassima, 2000). Müşterilerin hoşlanmayacakları kapı yanları, servis giriş çıkışları ve servis standları veya salonun ortası gibi yerler bu özellikler düşünülerek tasarlanmalıdır. Oturmaları içe dönük yaparak, dekoratif süsler ya da alçak veya yüksek bölücü elemanlar kullanmak bu dezavantajlı bölgeleri cazip hale getirebilir.

Restoranlarda kişi başına 1,2-2,0 m² lik bir alan ayrılacak şekilde yeme alanları planlanmalıdır (Bedük, 1998). Her yüz kişilik oturma grubunda su, kahve, peçete gibi ihtiyaçlar ve temiz tabaklar için bir servis istasyonu bulunmalıdır.

Mobilyalar antropometrik tasarım ilkelerine uygun olarak tasarlanmalı ve içinde bulunduğu mekanın koşullarına uyum sağlamalıdır. Kafenin temasına ve atmosferine uygun mobilyalar seçilmesi çok önemlidir. Kafenin standartlarına ve karakteristiğine uyumlu süsleme ve çeşitliğin dengesi düşünölmelidir. Mekanda kullanılan farklı mobilyaların birbiri ile de uyumlu olması gereklidir.

Yiyecek içecek mekanlarında kullanılan mobilyaları hareketli ve sabit olmak üzere iki ana grupta toplayabiliriz. Sabit masa ve oturma grupları, bölücü paneller, sabit servis elemanları ve sabit çiçeklikler sabit mobilyalar arasında sayılabilir, hareketli grupta ise, masalar, oturma elemanları, tekerlekli veya hafif servis elemanları yer almaktadır. Bu mekanlarda kullanılan mobilyaların malzemeleri öncelikle hijyenik olmalı, çabuk ve kolay temizlenebilmelidir. Sağamlık yanında lekeler, sürtünmeye ve yanmaya karşı dayanıklılık da önemlidir. Yüzey kaplamalarının özenli ve düzgün yapılması birleşmelerin güçlü olması gerekmektedir. Kumaşın kolay temizlenebilmesi ve yanmaya karşı dayanıklılığı göz önünde bulundurulmalı; ayakların yer döşemesini çizmeyecek biçimde tasarlanması sağlanmalıdır.

Oturma Mobilyaları

Kafe içinde, oturma grupları insanın vücuduyla direk ilişki kurmaktadır. Oturma mobilyaları müşterinin mekanı nasıl algıladığını ve orada oturacağı süreyi etkilemektedir. Oturma mobilyasının yüzeyi oturma kısmının şekli ve yüksekliği, masası ile ilişkisi müşterinin algılamasını etkilemektedir. Çok farklı çeşitlilikteki sandalyeler farklı izlenimlere neden olmaktadır. Daha uzun süreli oturmaya yönelik ve aperatif yemek de yenilebilen mekanlarda oturma grupları kumaş kaplı ve rahat şekilde olmalıdır. Mekan içinde iş görüşmesi mi yoksa arkadaş toplantılarının mı olacağı kafenin konseptine göre belirlenmelidir. Kolçaklı oturma grupları müşterinin daha rahat etmesini sağlamaktadır. Döşemelik kumaşın yumuşak olması müşteriler üzerinde daha duygusal bir his

yaratmaktadır. Kafenin müşteri profilinin kullanımına yönelik döşmelik malzeme seçilmelidir. Oturulan sandalye ve koltukların masa yüksekliği ile uyumlu olması gerekmektedir.

Oturma yerinin yerden yüksekliği artıkça kullanıcının popliteal yüksekliğini geçmesi sonucu uylukların alt tarafında basınç hissedilir. Bu nedenle ideal oturma yüksekliği 40 cm dir (Pheasant, 1988). Eğer herhangi bir nedenle daha yüksek oturma yeri gerekiyorsa oturma kısmının derinliğinin kısaltılması ve kenarlarının yuvarlatılması ile uyluk altı basınç azaltılabilir.

Oturma yerinin ideal derinliği 43.5 cm dir ancak 30 cm ye kadar inebilir. Oturma yerinin genişliği için 35 cm yeterlidir, fakat kolların rahat hareketi ve kişinin üzerindeki kıyafetler de gözönüne alındığında kişi başına minimum 50 cm lik bir genişlik gerekmektedir.

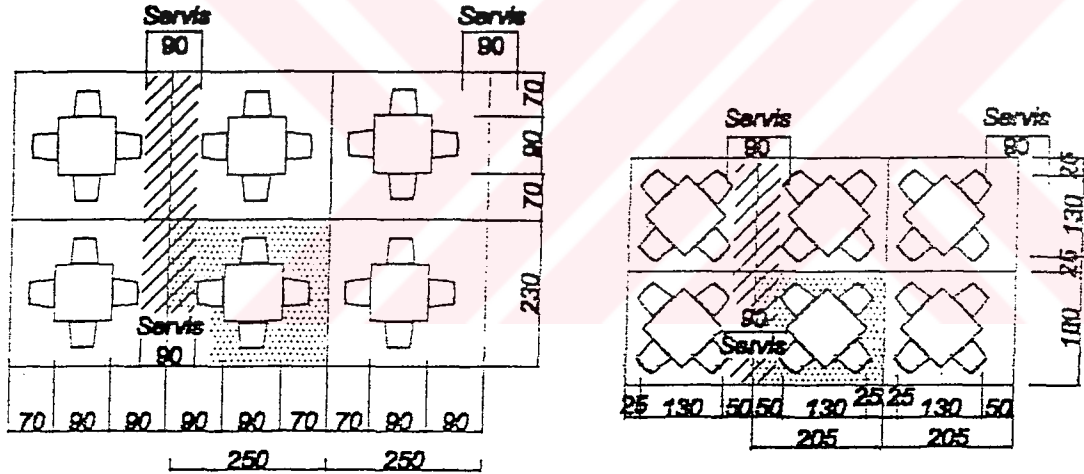
MASA VE SANDALYELER

Masalar farklı gruplara hizmet edecek şekilde, çeşitli kapasitelerde ve biçimlerde olmalı, gerektiğinde birleştirilebilmelidir. Sınırlı bir alanda daha kolay geçiş sağlamak için genellikle yemek salonu sandalyeleri kolçaksız olur. Bununla beraber etkileyici bir görünüm yaratmak isteniyorsa kolçaklı olarak da kullanılabilir. Sandalye yapımında strüktürün dengeli, esnek ve çeşitli yönlerden gelen güçlere karşı dayanıklı olması yanında hafifliği de önem taşır.

İki kişilik yemek masasının tablası minimum 70x60 cm olmalıdır. Kafe içinde hareketli mobilya olarak nitelendirdiğimiz masaların yerden yüksekliği 72 cm in üstünde, 60cm nin altında olmamalıdır. Sabit oturma gruplarında ise yere sabitlenmiş masanın yükseliği 75cm olmalıdır (Piotrowski, 1996).

Dikdörtgen ve kare masalar

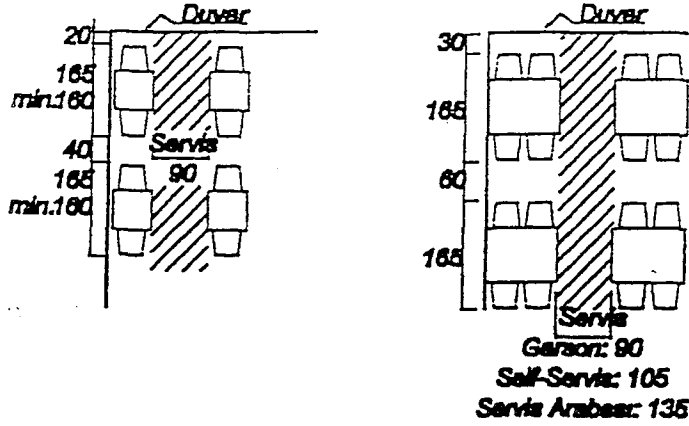
Mekanda servis için 90cm. eninde bir koridor olmalıdır. Farklı iki oturma grubunun sandayeleri arasındaki geçiş alanı 25 cm. dir. Masanın derinliği minimum 70cm. olmalıdır. Dört kişilik bir kare 90 x 90cm., dört kişilik bir dikdörtgen masa 120x75 cm. olmalıdır. Dört sandalyeli kare masaların çevresindeki geçiş alanlarıyla beraber dik açılı düzenlemesinde kapladığı alan 230 x 250cm.dir (Şekil 1) (Neufert, E., 1979, Demir, A., 2001). Bu alan diagonal düzenlemede 180x205cm. dir (Şekil 2). İki kişilik kare masanın bulunduğu alanın uzunluğu minimum 160 cm olmalıdır. Bu oturma grubunun duvarla arasında kalan boşluk 20 cm. den az olmamalıdır (Şekil 3). Dört kişilik dikdörtgen masanın duvarla arasında kalan boşluk 30cm. den az olmamalıdır. İki farklı dikdörtgen masa arasında 60cm. lik bir alan olmalıdır (Şekil 4).

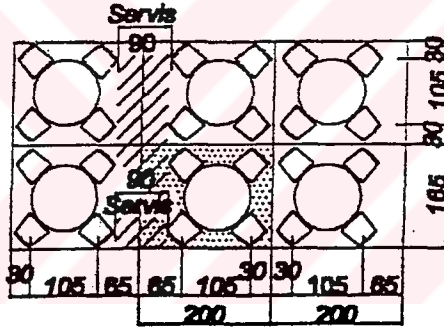
Şekil 1-2 Kare masalarda dik açılı ve diagonal düzenleme

Daire masalar

Bir kişinin oturabileceği daire masanın çapı 75cm, iki kişinin oturabileceği daire masanın çapı 85cm, dört kişinin oturabileceği daire masanın çapı 105cm. olmalıdır (Demir, 2001). Dört kişilik daire masanın çevresindeki geçiş alanlarıyla beraber kapladığı alan 165x200cm.dir (Şekil 5).

Şekil 3-4 Kare ve dikdörtgen masalarla 2-4-6 kişilik yemek düzeni

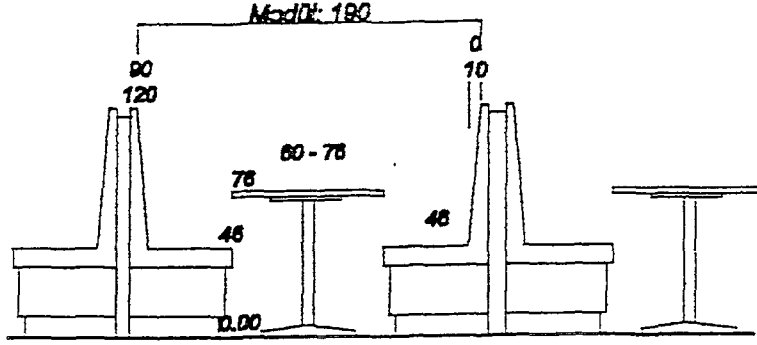

Şekil 5 Yuvarlak masalarla düzenleme

Sabit oturma (banket) ve masaları

Hücre düzende masa- oturma elemanı ilişkisi

Sabit oturma gruplarının sırttan sırta ölçüsü minimum 165 cm maksimum 190 cm olmalıdır (Şekil 6). Sırtlık kısmının arkasında ilave olarak bir bölüme ihtiyaç vardır. Masanın derinliği 60cm. boyu 114-122 cm. arasında olmalıdır. Rahat hareket edilmesi için masanın köşesi yuvarlaklaştırılmalıdır (Pheasant, 1988).

Şekil 6 Hücre düzende masa oturma elemanı ilişkisi

İki yönü sabit olan oturma düzenindeki dört kişilik hücre modülünün uzunluğu 190 cm.dir.

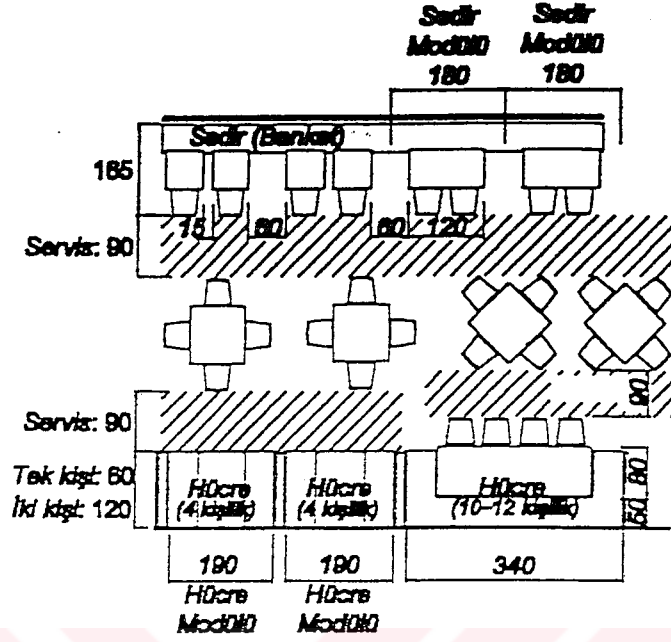
Bu modülde tek kişilik oturma bölümünün eni 60cm, iki kişilik oturma bölümünün eni 120 cm olmalıdır (Şekil 7). Bu düzende oturma grubunun koltuğunun yerden yüksekliği 46cm. masanın yerden yüksekliği ise 76cm. olmalıdır (Şekil 6) (Demir, 2001).

Sedirli düzende oturma ilişkisi

Tek yönü sabit diğer yönünde hareketli sandalyelerin bulunduğu oturma gruplarının duvardan uzaklığı minimum 165 cm. olmalıdır. Her dörtlü grup arasındaki mesafe minimum 60cm. olmalıdır. Sedir düzeninde dörtlü bir modülün uzunluğu 180 cm.dir (Şekil 7).

Yemek köşeleri (localar)

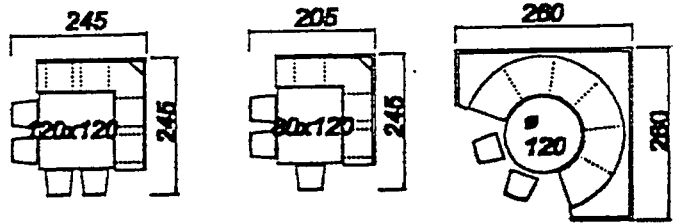
Duvar köşesinde sabit oturma karşısında hareketli sandalyelerin bulunduğu yemek köşelerinin uzunlukları 245x245 cm., 205x245cm., 260x260cm.gibi değişik ölçülerdedir (Şekil 8).

Şekil 7 Sedirli ve hücreli düzenler

Barlar

Barlarda yere sabitlenmiş sandalyenin yüksekliği 75 cm. ayak koyma kısmının yüksekliği ise 25 cm. dir. Barın yerden yüksekliği 110 cm.dir.Barın servis bölümündeki tezgah yüksekliği 90 cm.dir.

Şekil 8 Yemek köşeleri (localar)

RENKLER

Işığın bir cisim üzerine çarpmasından sonra bundan yansıyan ışınların niteliğine göre gözümüzde meydana gelen duyuların her birine renk denir. Başka bir deyişle değişik objelerden yansıyarak gelen ışınların görsel algılamada ortaya çıkardığı bir duygudur (Kıran ve Baytin, 2002)

Renk, malzemenin ve cismin bir özelliği değil fiziki bir dış etkene duyumuzun bir yanıtıdır. Cisimlerin değişik renklerde görünmesi onların spektrumdaki bazı renkli ışınları yutup diğerlerini bize yansıtması sonucu oluşur (Baraban, 1992).

Renk üç ana teknikle yaratılabilir.

1. Beyaz veya nötr pano, perde veya fonu aydınlatan renkli ışıklarla
2. Masa üstlerinde ve diğer alanlarda kullanılan renkli aydınlatma armatürleriyle,
3. Dekorasyon ve mobilyada yansıma etkisi yaratan renkler kullanarak

Koyu renkli yer iyi bir taban oluştururken az dikkat çeker, ancak üstündeki beyazlıkları ve tozu çabuk gösterir. Bir mekandan diğerine değişen renk uygulamalarında bağlantının sağlanması için halılarda, süpürgeliklerde, kapı ve tavanlardaki renk geçişine dikkat etmek gerekir. Koyu renkler açık renklere göre yüzey hatalarını daha çok göstermektedir.

Mekandaki renk ve kontrastın çoğu duvar ve tavan kaplamasında ve halı, perde ve sandalyelerin döşemeliklerinde görülmektedir.

Renklerin psikolojik etki yarattıkları, günümüzde bilinmektedir. Mavi ve yeşiller doğal bir fon oluşturarak sakin, rahatlatıcı ve serin renkler olarak görünürler. Yüzeyleri geri plana iterler.

Kavun içi, kırmızı ve sarılar yüzeyleri ön plana çekerler, böylece mekanı daha küçük ve samimi gösterirler. Krem ve gri gibi nötr tonlar dikkat çekmeksizin fonla bütünleşir. Bu efekt özellikle zerafet ve yalınlık istendiği zaman kullanılır. Gerekli kontrast da döşemeler, tablolar, çiçekler ve yemeklerdeki renk ve dokularla verilir.

Siyah ve beyaz genelde diğer renklerle kontrast olarak mobilyalarda ve mefruşatta kullanılır. Aynı zamanda beyaz masa örtüleri yemek ve şarabın renk kontrastlarını vurgulamakta kullanılır.

Otellerde Kafeler

Lüks otellerde müşterilerin gece konaklamaları dışında halka açık yiyecek ve içecek alanları ençok gelir getiren mekanlardır. Bu şekilde otel günübirlik müşteriye servis verebilmekte, durgun sezonlarda bu mekanlardan kar sağlayabilmektedir. Otelde konaklayan müşteri de bu mekanlarda tüketime yönlendirilmektedir.

Yiyecek ve içecek mekanları, otel kompleksinde lobiden sonra ikinci büyük ve karmaşık tasarım grubunu oluştururlar. Bu mekanlar pek çok tasarımda otel lobisi etrafında ve bu mekanla yakın ilişki içerisinde çözümlenmiştir . Gerçekte çok farklı tiplere ve kimliklere sahip olan bu mekanların tasarımları geniş pazar araştırmalarına dayanmaktadır (Çengel, K.M., 1997, İldeniz, F.M., 1991).

Bugün, artık pek çok kişi normal yemek saatlerinde dışarıda yemekte, kahvaltı ile yemek arası uzun kahve molaları vermekte, akşam yemeklerini ise daha geç saatlere kaydırmaktadır. Bu eğilim yeni yapılan otellerde kafe ve pastane tarzındaki mekanların çoğunluklu olarak tasarlanmasına, eski otellerde ise farklı işlevdeki kar getirmeyen mekanların kafe tarzı hizmet veren mekanlara dönüştürülmesine neden olmaktadır.

Otellerde hizmet veren kafeler lobi ile yakın ilişki içinde olmalı ve kolay ulaşılabilir bir biçimde konumlandırılmalıdır. Ana mutfak ile yakın ilişki içinde olmalı, mutfak ve içki depoları ile bağlantılı, servis destek alanlarına sahip olmalıdır (Beduk, 1998). Kullanımın az olduğu zamanlarda, kapatılmaya olanak sağlayan bölümler halinde tasarlanmalı ve bu kapatma müşteriler tarafından hissedilmeyecek ve onları rahatsız etmeyecek bir şekilde yapılabilmelidir.

Otel kompleksi içinde yer alan her bir yemek içmek mekanı ayrı bir kimliğe ve konsepte sahiptir. Bu nedenle her mekanın atmosferi, masa örtüsünden servis takımlarına,

mobilyalardan ışıklandırmaya, kullanılan renklere ve donanımlara kadar farklı olmalı, mekanın resmiyet derecesini yansıtmalıdır (Çakırkaya, 1995).

Otel kafelerinde sandalye sayısı otelin tipine, büyüklüğüne, konumuna ve işletmecinin yiyecek ve içecek alanlarına verdiği öneme göre değişmektedir. Otel kafe tasarımında çeşitli faktörler etkilidir. Bu faktörler ihtiyaç olunan kapasite, müşteri profili, manzara, iç atmosfer, personel sirkulasyonu, oturma gruplarının biçimi, yaratılmak istenen imaj ve bu doğrultuda kullanılacak olan mobilyalar gibi tasarımcıyı yönlendiren etkenlerdir. Bu şekilde tasarlanan bir kafe hem otel müşterisine hizmet vereceği gibi hemde dışarıdan gelen müşterilerinde ihtiyacını karşılayacaktır.

Restoranın başarılı olmasında doğru seçilmiş menüsünün katkısı büyüktür. Daha genel söylemek gerekirse pahalı bir menu daha kaliteli yiyecekler ve daha seçkin müşteri demektir.

4. HYATT REGENCY İSTANBUL OTELİ TANITIMI

Hyatt Regency bütün dünyada çok sayıda oteli bulunan bir zincirdir. İstanbul Hyatt Regency Otelı 360 odalı olup, işadamlarına hizmet veren otel tipindedir.

İstanbul şehir merkezindeki Taşkışla semtinde , İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi karşısında bulunmaktadır. Otelin arka cephesi Divan Otelı'ne ön cephesi ise Ceylan Inter Continental Otelı' ne bakmaktadır. Otel yürüme mesafesiyle Taksim semtine, alış-veriş ve eğlence merkezlerine, Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Merkezi'ne ulaşılabilirdiği için tercih edilmektedir. Ulaşımı kolay olup park yeri mevcuttur.

Otel içinde kendi müşterilerine ve dışarıdan gelen müşterilere hizmet veren farklı restoranlar bulunmaktadır. Saray özellikle öğleden sonra çay saati için tanınan kafesidir.

4.1. HYATT REGENCY İSTANBUL OTELİ KAFESİ “SARAY”

4.1.1 Kullanım amaçları

Saray' ın müşteri kitlesini otelde konaklayanlar ve üst gelir düzeyli İstanbul halkı oluşturmaktadır. 130 kişi kapasiteli, aperiatif yiyecekler de yenilebilen pastahane, kafe olarak kullanılan bir mekandır. İsteğe göre taze çekilip pişirilen kahveler, özel olarak demlenen çaylar, ev işi pasta çeşitleri ile aperiatif, meşrubat ve beş çayı spesiyaliteri ile tercih edilen bir kafedir.

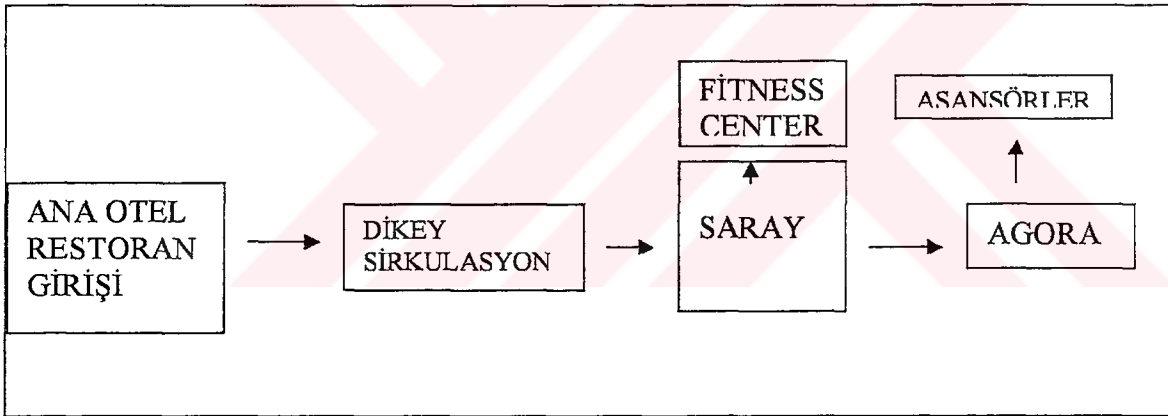
4.1.2. Otel içindeki konumu ve açıldığı mekanlarla ilişkisi

Saray giriş katında bulunan resepsiyonun üstündeki asma katta bulunmaktadır. Otel girişinin hemen üstünde olması kolay ulaşılabilirliğini sağlamaktadır. Kafe, otel içindeki farklı mekanlara geçişi sağlayan merkezi bir yerdedir. Mekan içerisinden Fitness Center'a, Agora kafe - restorana, üst katlardaki odalara çıkan asansörlere ve servis mutfağına geçişler bulunmaktadır. Mekanın dış bahçeye bakan cephesinde yeşil bahçe bulunmaktadır.

4.1.3. Kafe planı ve kesitleri

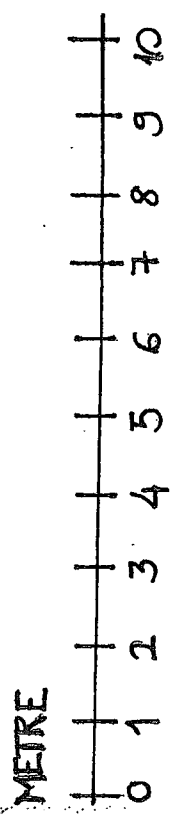
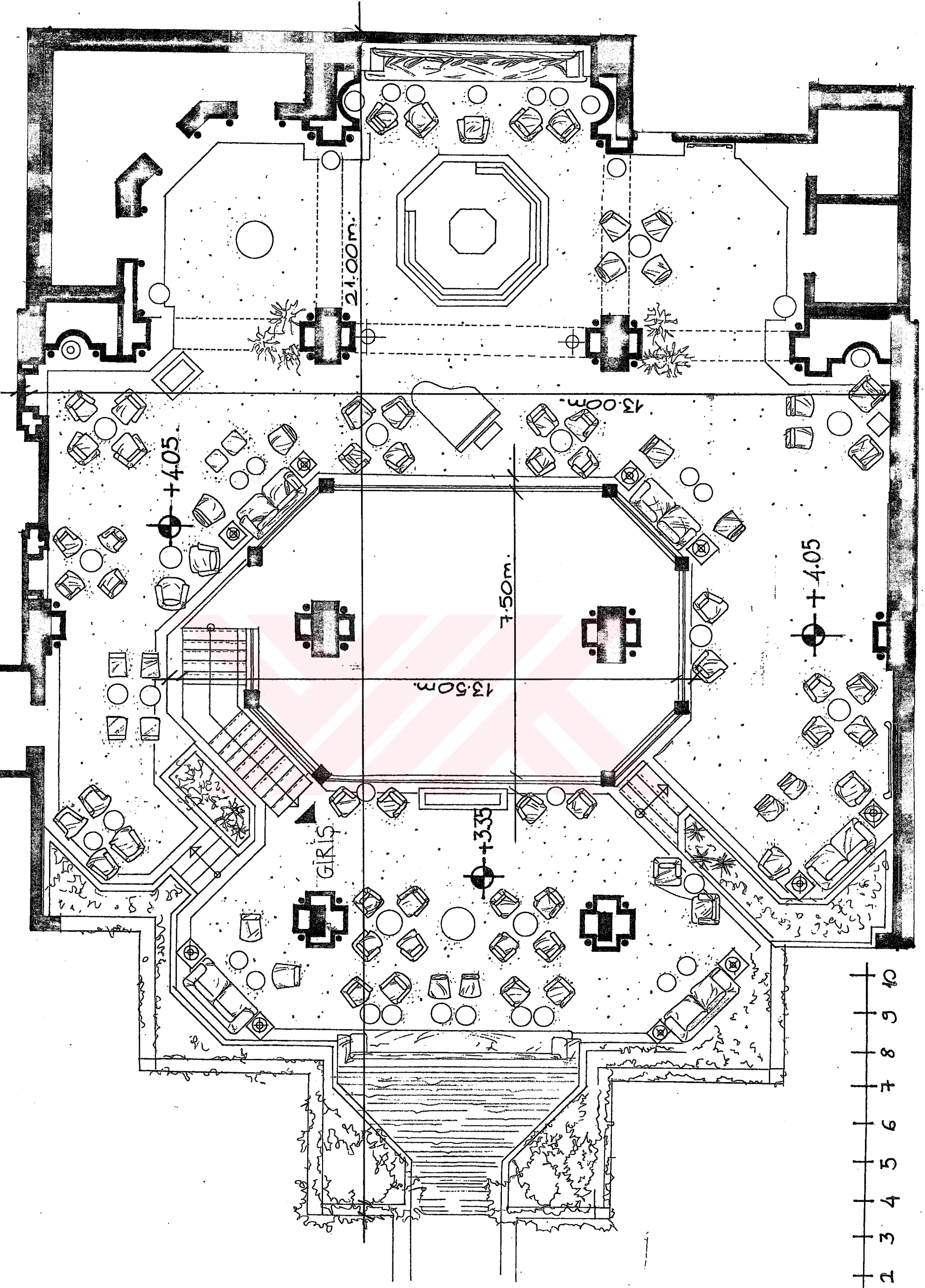
Kafe 21 m.x13 m. dikdörtgen bir alan içerisindedir. Ortasında da lobi ile bağlantıyı sağlayan 7,5 m.x13,5 m. lik bir dikdörtgen içindeki sekizgen bir açıklığı bulunmaktadır (Çizim 4.2- 4.3.). Bu açıklıkta bulunan merdiven yine aynı form içinde çözümlenmiştir (Resim 4.1). Kafe otel hareketinin yoğun olduğu bir bölümde bulunmaktadır. Mekan içerisinden kondisyon salonuna, kendi mutfağına, üst katlardaki odalara geçişi sağlayan asansörler ve Agora Restorana geçiş bulunmaktadır (Resim 4.2).

5 m. yüksekliğindeki mekanın içinde 150 cm.x150 cm lik altı kolon bulunmaktadır. Doğu ve batı cephesi pencerelerle çevrili olan mekanın duvar köşelerinde 30 cm çapında sütunlar vardır. Mekan genelinde tavan 5 m. yüksekliğinde olup, giriş katına bakan açıklık kısmında ise 9 m. dir.

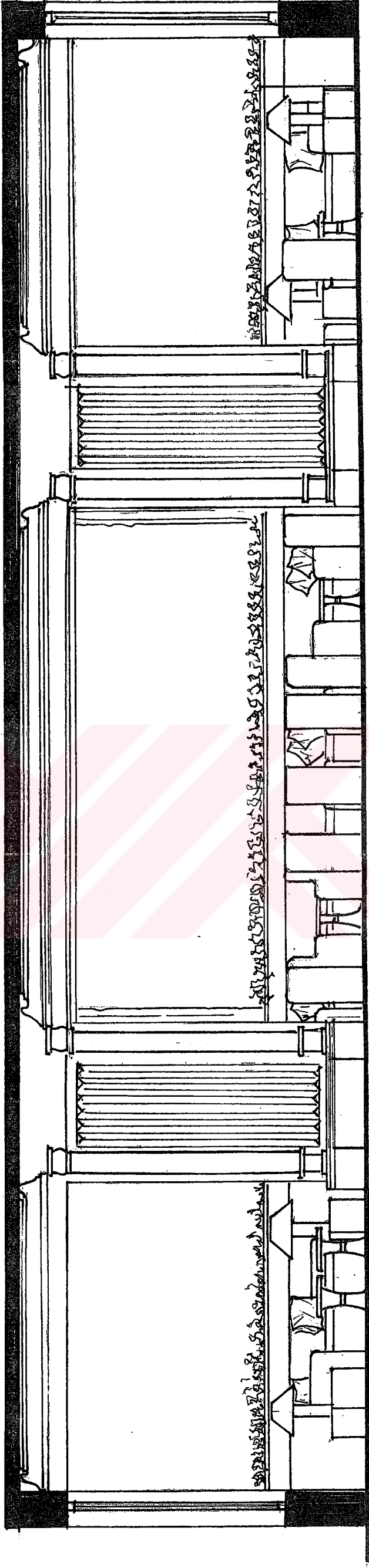
Şekil 4.1: Saray kafenin otel içerisindeki konumu

HYATT REGENCY İSTANBUL OTELI KAFESİ SARAY

PLÂN

HYATT REGENCY İSTANBUL OTELI KAFESİ SARAY

7.13 AA' KESİTİ

METRE

Resim 4.1 Saray kafenin girişinden bir görünüş

Resim 4.2 Saray dan otel odalarına geçiş

4.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

4.2.1. Kolonlar

Kafe'nin mevcut kolonları, normal boyutlarından daha büyük şekle getirilmiştir. Kolonların baza kısmında koyu gri mermer, üstündeki geniş kısmında ise krem mermer kullanılmıştır (Resim 4.3). Mermerden sonra başlayan kısmın köşelerindeki nişler içinde birer tane koyu yeşil mermerden daire kolon bulunmaktadır. Daire kolonların yan kısımları limon küfü renginde, nervürlerin içte kalan kısımları ise daha açık bir tonda boyanmıştır. Bu sayede ışığın etkisi, kullanılan koyulu açık tonlamalarla mekanda hissettirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca duvarların köşelerinde de koyu yeşil mermer daire sütunlar vardır (Resim 4.4).

Resim 4.3 İç mekandaki kolonlardan bir görünüm

4.2.2. Bölücüler

Giriş katından kafeye çıkan merdivenin sol tarafında beyaz alçıdan kalıpla şekillendirilmiş bir bölücü bulunmaktadır (Resim 4.1). Mekan kendi içinde kot farkı ve çiçekliklerden oluşmuş mermer bölücülerle ayrılmıştır (Resim 4.5). Mekandan Agora restoran'a geçiş kırmızı- dore , desenli bir perde ile ayrılmıştır (Resim 4.4).

Mekanın merkezindeki sekizgen form bölücü grevindedir. Giriş katından ayıran merdiven de bir bölücü görevindedir.

Resim 4.4 Mekan içerisindeki bölücüler

Doğu ve batı cephesi pencerelerle kuzey ve güney cephesi duvarlarla çevrilidir. Duvarlar uçuk yeşil mat boya ile boyanmıştır. Duvar köşelerinde koyu yeşil mermerden sütunlar bulunmaktadır. Bunun dışında duvarlarda ayna ve resimler asılıdır.

Resim 4.5 Mekan içerisindeki bölücüler

Alüminyum çerçeveler ve kolonların taç kısımları uçuk pembe'dir. Bu şekilde mekanın içinde gölgelendirmelerle ışık oyunları yapılmıştır. Duvarlarda, koyu yeşil mermer süpügelik kullanılmıştır.

Pencerelerin köşelerinde kalacak şekilde krem ve bordo kareli tül kullanılmıştır. Barın arka kısmındaki nişli bölümde ise yine aynı tül, üst kısımda pano olarak kullanılmıştır (Resim 4.6). Parlak krem renginde tül seçilmiştir.

Mekanda kendine ait bir kapı bulunamamakla beraber farklı mekanlara geçiş imkanı sağlayan kapılar mevcuttur. Üst katlardaki odalara çıkılabilen asansör kapıları dokulu pirinç kaplamadır (Resim 4.2). Kondisyon salonuna geçişi sağlayan kapı bir niş içinde çözümlenmiş mekana doğrudan açılmayan ahşap bir kapıdır. Agora Restoran'a açılan kısımda ise kapı bulunmamaktadır. Bu geçiş, mekandan bir perde ile ayrılmıştır (Resim 4.7).

Resim 4.6 Servis barı

Mekanın batı cephesi metal, büyük camlardan oluşan çerçevelerle çevrilidir. Bu görünüm ve yukarıdaki gün ışığı açıklığı sayesinde dış bahçe manzarasına hakimdir (Resim 4.8).

Pencerelerin köşelerinde perdeler bulunmaktadır (Resim 4.9). Barın arkasındaki cephede tül ve perde bulunmaktadır (Resim 4.10). Pencerelerin çerçeveleri uçuk pembe alüminyum doğramadır. Pencere çerçevelerinin altında kalan kısımları ise yine kolonların altında kullanılan krem mermer ile kaplanmıştır. Bu mermer kısım aynı zamanda çiçeklik olarak kullanılabilir.

Resim 4.7 Agora restorana geçiş

Resim 4.8 Dış bahçe görünüşü

Resim 4.9 Dış bahçe görünüşü

Resim 4.10 Tül ve perdeler

4.2.3. Zemin

Saray'a lobi katından çıkan merdiven basamakları koyu gri mermerdir. Krem halının zemini bordo desenlidir (Resim 4.5). Halının çevresinde koyu gri mermerden bordür vardır.

Barın servis kısmının zemini 20 cm.x20 cm. seramiktir. Bahçe görünümü yaratılan bölümün sağ ve sol tarafında kalan bölüm dört basamakla çıkılabilen farklı kotta tasarlanmıştır (Resim 4.9). Bu basamaklar yine mekanın genelindeki mermer ile kaplanmıştır.

4.2.4. Tavan

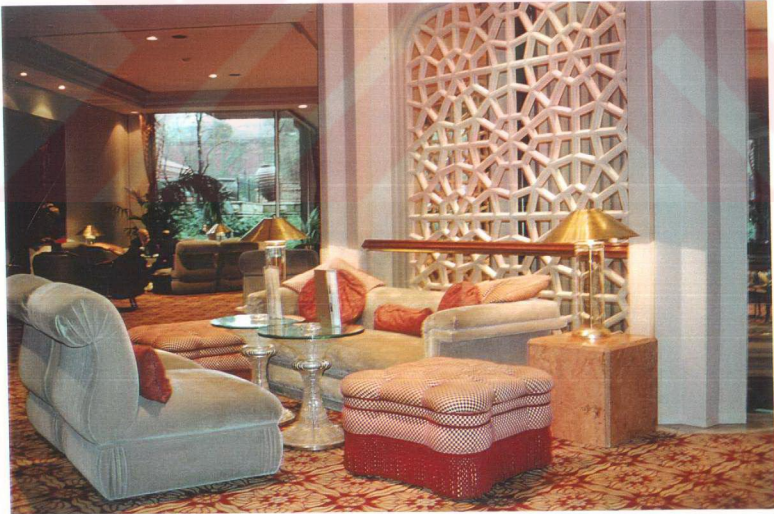
Mekan genelinde tavan 5 m. yüksekliğinde olup, giriş katına bakan sekizgen açıklık kısmında ise 9 m.dir. Bahçe manzaralı batı cephesindeki tavadaki cam uygulamalı metal konstrüksiyon ile gün ışığından aydınlatmada yararlanılmaktadır .

Alçıpandan asma tavanın kenarlarında kartonpiyer ile çevrilidir. Kartonpiyerde farklı tonlamalar yapılarak gölgelendirme sağlanmıştır (Resim 4.11). Tavanın her bir bölüm çevresinde emiş ve üfleme menfezleri, sprinkler kapağı, halojen lambalar, hoparlör (Müzik sesi vermek ve yangın anında siren sesiyle uyarmak için devreye girmektedir) bulunmaktadır.

4.3. TEKNİK DONANIM

4.3.1. Aydınlatma

Mekanın doğu, batı cephesindeki pencereler ve tavanın batı bölümündeki günışığı açıklığı dışında doğal ışık almamaktadır. Tavanda oluşturulan havuzlar içerisinde halojen lambalar bulunmaktadır. Sehpalar üzerindeki abajurlarla mekan aydınlatması sağlanılmaktadır (Resim 4.12). Spot aydınlatma elemanları ışık şiddetini azaltıp çoğaltabilen sistemle çalışmaktadır. Bununla beraber mekanın genelinde loş bir aydınlatma tercih edilmiştir.

Resim 4.11 Asma tavan

Resim 4.12 Bölücü önündeki oturma grubu

4.3.2. Akustik

Mekanın yerinde kullanılan halı ve mobilyalarda tercih edilen kadife ses emici özellikte malzemedir. Bu sayede mekanda akustikle ilgili bir sorun bulunmamaktadır.

4.3.3. Havalandırma

Havalandırma tavandaki havuzların dış kısmında bulunan kare şeklinde aynı zamanda ısıtma-soğutma fonksiyonunda olan funcoil sistemi ile sağlanmaktadır. Bu sistem merkezi zaman programlıdır.

4.3.4. Güvenlik

Tavanda yangın önlemi olarak duman dedektörleri, yağmurlama sistemi çıkışları ve yangını haber vermek için hoparlörler bulunmaktadır. Ayrıca giriş ve servis kapılarının üstünde acil çıkış için kesintisiz güç kaynağı olan ışıklı yönlendirme levhaları bulunmaktadır.

4.4. MOBİLYA GRUPLARI

Mobilya grupları uzun oturmaya yönelik salon rahatlığında koltuklar, kanepeler, puflar ve sehpalar ile meydana getirilmiştir. Bu gruplar pencere kenarlarında, mekanın köşelerinde, sekizgen açıklık ve mermer çiçeklik bölücüleri çevresinde ikili, dörtlü, altılı gruplar halinde hareketli ve nişler içindeki mobilyalardır (Resim 4.13).

Sekizgen açıklığın çevresinde ikili ve dörtlü gruplar bulunmaktadır. Bu grupların bir kısmı tipik otel koltuğu ve bir daire sehpadan oluşmaktadır. Diğer bir grup ikili koltuk ve iki tipik otel koltuğu aralarında iki daire sehpadan oluşmaktadır.

Mermer çiçeklik bölücülerin önünde ikili, dörtlü ve altılı gruplar bulunmaktadır. Bunlar yanlarında kare sehpa bulunan ikili koltuk ve karşısında iki daire sehpadan oluşan gruplar, dört tipik otel koltuğu ve aralarında iki sehpadan oluşan gruplar ve yanlarında iki kare

sehpası olan ikili koltuk ve dört tipik otel koltuğu ile ikili koltuk, iki tipik otel koltuğu ve iki puftan oluşan gruplardır.

Niş içinde bulunan sabit oturma grupları iki yada tek tipik otel koltuğu ile daire sehpalardan oluşmaktadır.

Resim 4.13 çiçeklik n oturma grubu

Resim 4.14 Servis barı

4.4.1. Oturma mobilyaları

- I. Dayanma ve oturma minderi uçuk yeşil kadife, masif iskeletli ve aynı kumaştan döşenmiş ikili ve tekli koltuklar (Resim 4.13).
- II. Açık meşe iskeletli, oturma kısımları krem-dore deri ile kaplanmış tipik otel koltuğu (Resim 4.13).
- III. Bölücülerle çevrili olan kısımda bulunan oturma gruplarında ikişer tane puf bulunmaktadır. Pufar kare şeklinde, üzeri bordo-krem kareli kumaş kaplı, bel kısmında bordo kordon geçirilmiş, alt tarafında da bordo püskülleri bulunmaktadır (Resim 4.12).
- IV. Mekanın doğusunda ve batısındaki nişler içinde sabit oturma grupları bulunmaktadır. Bu sabit oturmaların arka kısmında pencere hizalarına kadar ve baza kısmında koyu gri mermer (mekan genelinde kullanılan) kullanılmıştır. Bej kadife koltukların üzerinde bordo desenli yastıklar bulunmaktadır (Resim 4.10).

Resim 4.15 Yönlendirme levhası

4.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa

- I. Ayakları sarı pirinçten olan tablası açık meşe masadır(Resim 4.2). (Asansörlerin bulunduğu alanın ortasında sürkülasyonu belirlemek amacıyla bu masa bulunmaktadır).
- II.Tablası cam levha, ayakları metal bileziklerle süslü kesme cam servis sehpa (Resim 4.12).
- III. Tablasının ortası cam olan pirinç sehpa (Resim 4.15).
- IV. Oturma gruplarının yan köşesinde krem- somon renginde, küp şeklinde lamba (Resim 4.12).
- V. Açık büfe servislerinde çay saatlerinde kullanılabilen tablası dikdörtgen siyah üzeri işlemeli mermer kenarlarında sedif kakmaları olan bir sehpadır (Resim 4.16).

Resim 4.16 Sedef kakmalı servis sehpası

4.4.3. Depolama

Mekanın doğusunda servislerde mutfağa yardımcı olan sekizgen bir bar bulunmaktadır (Resim 4.14). Bu barın içinde soğutucu dolap , içecek makinaları ve servis malzemeleri bulunmaktadır. Barın tezgahı, yan cepheleri koyu gri mermer soğutucu ünitelerinin yanları ve geçiş kısımları dışındaki bölümler ahşap kaplanmıştır.

4.4.4. Bölmelikler

Kafe girişindeki merdivenin kenarında duvara pirinç metallere sabitlenmiş ahşap aksamı için pirişin şerit gezen parmaklık vardır. Merdivenin solundaki parmaklığın alt kısmında ise cam kullanılmıştır (Resim 4.1).

Giriş katından kafeye çıkan merdivenin sol tarafında beyaz alçıdan kalıpla şekillendirilmiş bir bölücü bulunmaktadır

4.4.5. Aksesuar (Tamamlayıcı öğeler)

Mekanda küpler içinde çiçekler, yönlendirme panoları, piyano, varaklı ayna, tablolar, dresuar, mermer çiçeklikler, abajurlar bulunmaktadır (Resim 4.15).

- I. Mekan girişinde ve diğer bölümlere geçiş kısımlarında 30 cm. yüksekliğinde yönlendirme levhaları (Resim 4.2). Bu yönlendirme levhaları koyu gri mermer baza üzerine pirişin çerçevesi camdır. Levhaların üzerindeki kabartma yazılar alttan ışıklandırılmıştır.
- II. Oturma ünitesinin bulunduğu duvarda büyük varak çerçevesi bir ayna (Resim 4.4).
- III. Ferforje ayaklar üzerine koyulmuş seramik ve mermerden yapılmış değişik boyutlarda küplerden oluşan çiçeklikler.
- IV. Mermerden çiçeklik olarak kullanılabilen bölücüler (Resim 4.17).
- V. Duvar nişleri içinde antika , büyük vazolar (Resim 4.18).
- VI. Akşamları canlı müzik yapıldığı için yeri sabit olmayan siyah bir piyano.
- VII. Silindirik cam ayaklı, konik pirişin reflektörlü masa lambası (Resim 4.12).
- VIII. Krem renkte patine boyalı çekmecelerden oluşan ahşap bir dresuar.
- IX. Dresuar üzerinde aynı renkte çerçevesi tablo ve koyu renklerden oluşan bir kompozisyonda çerçevesiz tablo

4.5. RENKLER

Mekanın duvarlarındaki sade görünüm tavan ve kolonlarda yapılan tonlamalarla renklilik kazanmıştır (Resim 4.19). Duvarlarda tercih edilen pembe ve yeşil birbirini dengeleyen,

tamamlayıcı renklerdir. Kolonlar uçuk yeşil boyalıdır ancak nervürlerin içinde yaratılan açıkli koyulu tonlamalar ve dört köşesindeki koyu yeşil mermer sütunlarla gölgelendirmeler oluşturulmuştur. Kolonların beyaz tavanla birleştiği yerler ve tavandaki havuzların çevreleri uçuk pembe dir. Zemindeki halının canlı renkleri ve deseni mobilyaların sade renkleri ile uyumludur. Bu sayede Saray dingin, lüks, rahat bir görünüme sahip olmuştur.

Resim 4.17 Mermer çiçeklik

Duvarlar ve kolonlar uçuk yeşildir. Kolonlarda uçuk yeşil renkli nervürler içinde koyulu açıkli boya ile oluşturulmuştur. Kolonların baza kısmında koyu gri mermer, alt kısmında krem mermer ve üst tarafındaki taç kısmı ise uçuk pembe renge boyanmıştır. Kolonun dört köşesinde koyu yeşil mermerden daire kolonlar bulunmaktadır. Duvar çevresinde koyu gri mermer süpürgelik bulunmaktadır.

Resim 4.18: Mekan içerisindeki nişler

Mekanın genelinde tavan beyaz, kartonpiyerlerle pencerelerin alüminyum çerçeveleri ise uçuk pembe (Resim 4.8).

Mekanın genelindeki mobilyalarda krem tonları hakimdir, koltuklar üzerinde desenli bordo yastıklar bulunmaktadır.

Mekandan Agora Restoran'a açılan kısımda geçiş, kırmızı-dore desenli bir perde ile ayrılmıştır (Resim 4.7). Mekandaki pencerelerde; köşelerde kalacak şekilde, krem ve bordo kareli tül kullanılmıştır.

Resim 4.19: Mekandan genel bir görünüm

4.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ

Otelin şehir merkezinde oluşu, mekanın iş buluşmaları için tercih edilmesini sağlamaktadır. Lobinin devamında otel trafiğinin yoğun olduğu farklı mekanlara geçişi sağlayan bir yerde bulunması otel içinde en çok kullanılan mekan özelliği taşımaktadır.

Kafenin içinde iç bahçe ve yapay şelalenin bulunuşu mekanın dinlenme ve rahat ortamlı buluşmalar için tercih edimesini sağlamaktadır.

Kafenin girişin üstünde, lobinin devamında bulunuşu otel müşterisi ile birlikte dışarıdan gelen insanların da kullanmasını sağlamaktadır. Merdivenden çıkar çıkmaz mekanın içine girmek yerine giriş daha belirgin bir şekilde lobiden ayrılabilirdi.

Kafe dikdörtgen şekildedir; ortasında da sekizgen açıklığı bulunmaktadır. Bu açıklıkta bulunan merdiven, yine aynı form içinde çözümlenmiştir. Saray girişte ki lobiden bu merdiven vasıtasıyla ayrılmıştır.

Kafenin planında farklı kotlarla ve genel formu ile bölümlere ayrılması mekanda fonksiyenellik kazandırmıştır. Mekan, farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek bir plana sahiptir. Servise yardımcı barın bulunması içecek ve pasta servisinin kolaylaşmasını sağlamıştır.

Mekanda sabit ve hareketli olarak tek tipte ve kumaşta mobilyanın kullanılması sayesinde sade bir görünüm sağlanmıştır. Farklı amaçlara yönelik mobilyaların kullanılabilirliği. Aynı oturma grubu içinde mermer ve kesme camdan sehpanın oluşu uyumsuzdur. Bordo-beyaz kareli puf lar ile aynı oturma grubundaki uçuk yeşil koltukların renkleri uyumlu değildir.

Saray kafe'nin duvarları uçuk yeşildir. Alüminyum çerçeveler ve kolonların taç kısımları uçuk pembedir. Uçuk yeşil duvarlardaki geçişlerin pembe oluşu ve kolonlardaki farklı tonlama mekan genelinde renklerin ışık oyunları ile kullanılmasını sağlamıştır.

Zemindeki halının deseni ve renkleri sayesinde mekanda bir hareketlilik oluşturulmuştur. Otel içinde bir kafe oluşu sebebiyle halı seçimi doğrudur. Halının renkleri mekandaki pastel pembe- yeşil tonlarıyla daha uyumlu olabilirdi. Kolonlarda ve süpürgeliklerde mermerin kullanılması mekanın çok kullanımına yönelik aşınmayı engellemektedir.

Mekanın iki cephesindeki pencereler ve tavandaki doğal ışık alan aydınlatması dışında halojenler lambalar ve abajurlarla çok aydınlık bir ortam yaratılmamıştır. Bununla beraber mekanın genelinde loş bir aydınlatma tecih edilmiştir.

Mekanın genel sadeliğine aykırı olabilecek çeşitlilikte objeler bulunmamaktadır.

Otel içindeki kafe olma özelliğine uygun nitelikte sadelik mekanın genelindeki konseptle uyumludur.

5. ÇIRAĞAN KEMPİNSKİ OTELİ TANITIMI

Çırağan bütün dünyada çok sayıda oteli bulunan Kempinski zincirinin bir üyesidir. Osmanlı İmparatorluğu'nun mirası Çırağan Sarayı 1991 yılında Kempinski Grubu tarafından restore edilmiştir.

Otel, İstanbul boğazının Avrupa yakası kıyısında, Beşiktaş ve Ortaköy arasında Beşiktaş Çırağan caddesi üzerinde bulunmaktadır. Biri tarihi, diğeri çağdaş olmak üzere iki bloktan oluşmaktadır. Otelin ön cephesi İstanbul Boğazına girişinin yer aldığı arka cephesi ise Yıldız Sarayı'nın içinde bulunduğu Yıldız Parkına bakmaktadır. Otelin bahçesinde bir helikopter pisti mevcuttur.

Çırağan Otel , 284 odalı olup, hem işadamlarına hem de turistlere hizmet veren otel tipindedir. Otel bölümünde 4 toplantı odası, saray bölümünde ise 14 toplantı odası bulunmaktadır.

Otelin içinde konaklayan ya da dışarıdan gelen müşterilere hizmet veren farklı nitelikte restoranlar bulunmaktadır. Otelin ana restoranı Laledan Restoran'dır, saray bölümünde ise Osmanlı Mutfağı ile ünlü Tuğra Restoran yer almaktadır. Bu iki restoran dışında otelde çeşitli yiyecek-içecek mekanları bulunmaktadır. Özellikle Gazebo boğaz manzarası, hafif yiyecekleri, çay saatleri ve öğleden sonraları samimi toplantılar için tanınandır

5.1. ÇIRAĞAN KEMPİNSKİ OTEL KAFESİ "GAZEBO"

5.1.1. Kullanım amaçları

Gazebo Çırağan oteli nin en çok çalışan mekanıdır. Müşteri kitesini otelde konaklayanlar ve üst gelir düzeyli İstanbul halkı oluşturmaktadır.

Aperatif yemek yenilebilen, kafe olarak kullanılan Gazebo'nun kapasitesi iç mekanda 120 kişi yazları teras açık olduğu zamanlarda ise 250 kişidir.

İkinci vakti çay saatleri ile orta yaşlılara hitap ederken, akşamları daha çok genç insanlara ve iş adamlarına hizmet vermektedir. Pastahane, kahve içme ve buluşma amaçlı kullanılmaktadır.

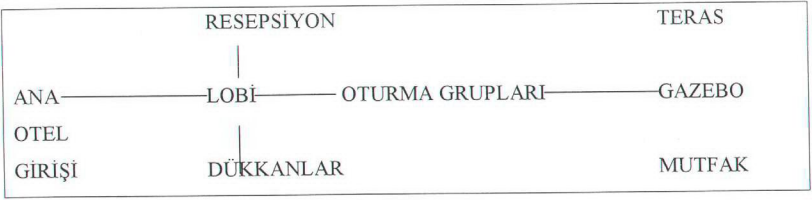
İki kattan oluşan bir mutfağı vardır. İlk katta servis hazırlığı yapılmakta ikinci katta ise mutfak yer almaktadır. Servis edilen ürünler yoğun pişirmeli olmadığı için ana mutfaktan destek almaktadır. Pastalar, tatlılar ana mutfaktan gelmektedir; tost, salata (snack) gibi yiyecekler ise kendi mutfağında hazırlanmaktadır.

5.1.2. “Gazebo”nun otel içindeki konumu ve açıldığı mekanlarla ilişkisi:

Gazebo, otelin giriş katının, kuzey cephesinde, ana lobinin devamında yer almaktadır. (Resim 5.1). Mekanı lobiden ayıran başka bir kapı bulunmamaktadır.

Resim 5.1 Gazebo girişi

Şekil 5.1 Gazebo'nun otel içerisindeki konumu

Gazebo'dan mutfağa direkt olarak geçilebilmektedir. Girişte sağ tarafta yemek servisinin yapıldığı bir bölüm bulunmaktadır (Resim 5.2). Bu bölümden mutfağa geçiş kısmı ayrılmıştır. Yazları hizmet veren boğaz cephesinde teras bölümü bulunmaktadır. Terasa sürgülü kapılardan çıkılabilmektedir (Resim 5.3).

Resim 5.2 Gazebo'dan mutfağa geçiş bölümü

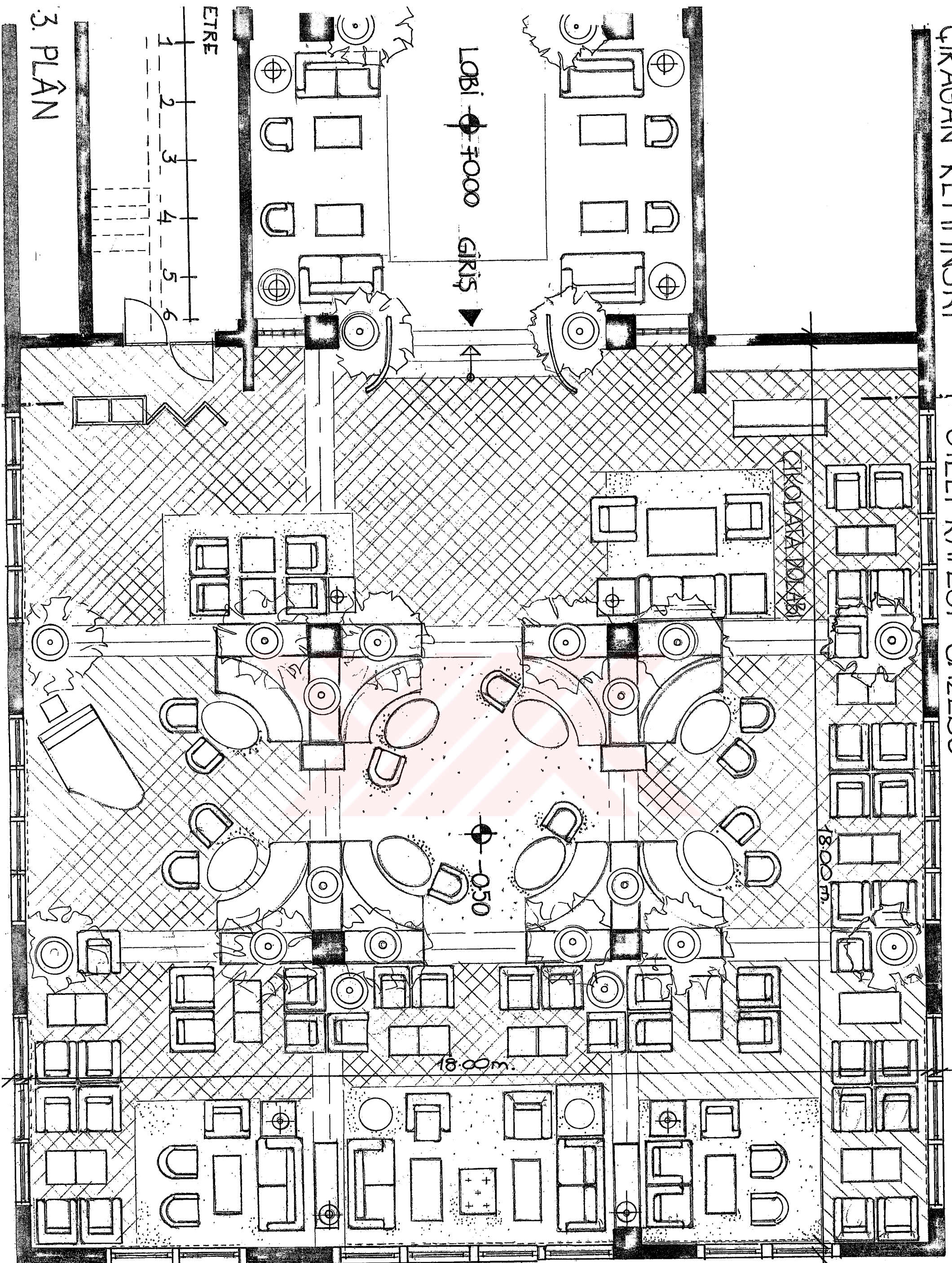

Resim 5.3 Terasa açılan kapılar

5.1.3. Kafe planı ve kesitleri

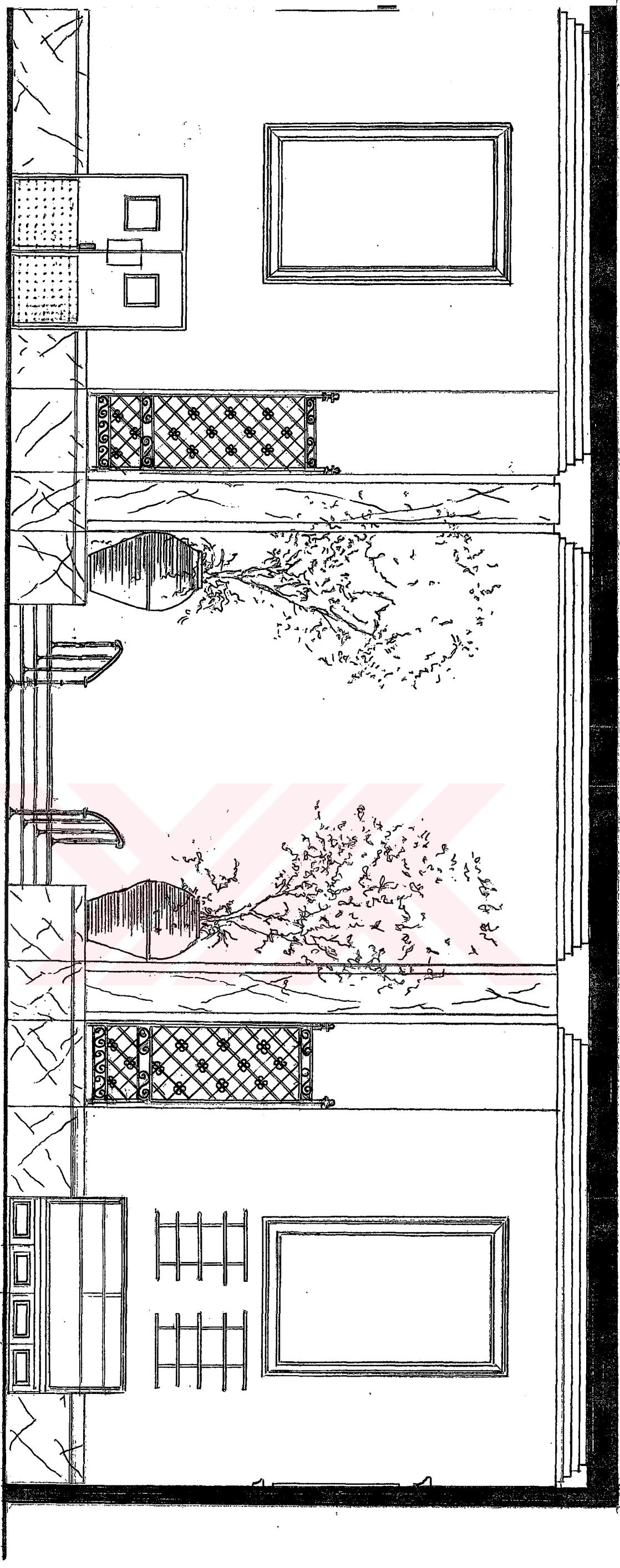
Gazebo 18m.x18m. kare bir mekanda yer almaktadır. Mekan kendi içinde dokuz eş kareden oluşmaktadır (Çizim 5.2- 5.3.). Mekanın içinde 60cm.x 60cm. altı tane kolon bulunmaktadır. Doğu, batı ve kuzey, cephesinde duvar ve kapılar bulunmaktadır. Terasa bu kapılardan çıkılabilmektedir (Resim 5.3). Mutfağa geçiş kafe girişinin sağındadır. Tavan yüksekliği 9 metredir. Dört kolonla çevrilen merkezdeki karenin tavan yüksekliği 6m.dir. (Resim 5.4).

ÇIRAĞAN KEMPİNSKI OTELİ KAFESİ GAZEBO

3. PLAN

ÇIRAĞANI KEMPİNSKİ OTELİ KAFESİ GAZİBO

5.1.3. AA KESİTİ 1/50

Resim 5.4 Mekanın merkezinden bir görünüm

5.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

5.2.1.Kolonlar

Mekanın ortasında kare oluşturacak şekilde dört kolon bulunmaktadır. Kolonların çevresi mermer kaplanmış kenarları ince pirinç şeritler ile çevrelenmiştir. Kolonların köşelerinde ise mdf üzeri lake boyalı krem ahşap kısımlar yer almaktadır. Kolonların tanımlı bölümler sağlaması sayesinde oturma grupları yerleştirilmiştir.

5.2.2. Bölücüler

Kolonların her birinin üç yanında yerden 90cm. yüksekliğinde 60cm. eninde krem renkli mermerden bölücüler bulunmaktadır (Resim 5.1). Bu bölücülere göre oturma grupları yerleştirilmiştir (Resim 5.5). Mekanın girişindeki kolonların arasında siyah ferforje bölmelikler mevcuttur (Resim 5.1). Mutfak girişinde ceviz kaplama, koyu kahverengi ahşaptan bölmelik vardır. (Resim 5.2)

Resim 5.5 Oturma grupları

Mekanın manzaraya bakan üç cepheside sürgülü kapılardan oluşmaktadır. Giriş duvarında başka açıklık yoktur. Duvarlar beyaz boyalı pencere olmayan bölümlerde yerden 1.00 m yüksekliğinde somon damarlı krem mermer kaplıdır. Bu duvarlarda ayna ya da resim asılıdır (Resim 5.6). Pencerelerde katlanabilir koton perde , duvarda asılı iki kilim, iki varaklı çerçeveli ayna mevcuttur.

Bahçeye açılan kapılar fotoselli, otomatik, alüminyum kahverengi çerçevelidir. Paravanın arkasında kalan kısımdaki servis kapıları özel dokulu paslanmaz çelikten kaplıdır. Mutfak kapısı aynı zamanda yangın kapısı olarak kullanılmaktadır (Resim 5.7).

Isıcamlı pencerelerin alüminyum doğramaları floxal boyalıdır. Kapılar üzerinde krem ketenden katlanabilir perde mevcuttur. 2.1m. yüksekliğindeki kapının üstünde ahşap panjurlar, üst kısmındaki camlarda da vitraylar yer almaktadır.

Resim 5.6 Pencereler

Duvar kısımlarında bulunan vitrayların içinde aydınlatma elemanları bulunmaktadır (Resim 5.8). Vitraylar özellikle akşamları aydınlatmada kullanılmaktadır.

5.2.3. Zemin

Girişteki merdiven basamakları Afyon beyaz mermer kaplanmıştır. Mekanın genelinde kahverengi seramik ve kolon akslarının aralarında da 6m.x6m. kare oluşturulacak şekilde travertenle çevrelenmiştir. (Resim 5.9). Oturma gruplarının altındaki seramiğin üstünde el dokuması “Hereke” halılar bulunmaktadır.

Resim 5.7 Servis kapısı

5.2.4. Tavan

Tavan kolon aksları arasında kare şeklinde göbeklere ayrılmıştır ve her göbeğin kartonpiyeri ayrıdır. Bu göbeklerin ortasında alçı çitalarla yapılmış geometrik motifler ve her göbekte bir duman dedektörü, bir hoparlör, bir yangın söndürme (yağmurlama) sistem çıkışı, sekiz adet halojen aydınlatma elemanı (gömme halojen spot armatürler) bulunmaktadır (Resim 5.10). Emiş ve üfleme menfezleri tavanda ki kareler çevresinde dönmektedir (Resim 5.11).

Resim 5.8 Vitraylar

Resim 5.9 Zemin

Resim 5.10-5.11 Tavan

5.3. TEKNİK DONANIM

5.3.1. Aydınlatma

Kafenin üç cephesi günışığı alan cam kapılarla çevrilidir. Tavan, dokuz eş kareden oluşmaktadır. Merkezdeki karenin alçıpan tavanının üstünde ve mekanın genelindeki havuz tavanlarında, halojen aydınlatmalar reostalı sistem ile donatılmıştır (Resim 5.12). Işık gücü istenilen düzeye azaltılıp artırılabilir.

Resim 5.12 Tavan aydınlatma

Duvarlardaki vitrayların arkasından aydınlatma sağlanabilmektedir (Resim 5.13). Tavandaki aydınlatma sistemi dışında, sehpalar üzerinde, hem dekorasyon hem de aydınlatmak için farklı tiplerde abajurlar bulunmaktadır (Resim 5.14). Kolonların arasında bulunan bölücülerin üzerlerinde halojenler aydınlatmalar vardır (Resim 5.15).

Resim 5.13-5.14 Mekandaki aydınlatma elemanlarından görünüm

Resim 5.15 Halojen aydınlatma

5.3.2. Akustik

Mekan binadan yatayda ve dikeyde bağımsız olduğu için ses yalıtımı ile ilgili bir sorunu bulunmamaktadır. Mekan girişinin açıklığı tavanın yüksekliği, terasa açılan bölümün cam kapılardan oluşması (Resim 5.16) ve mekanın trafik gürültüsünden uzak olması sayesinde dışarıdan gelecek rahatsız edici sesler engellenmektedir bu da doğacak akustik sorunlarını önlemektedir.

5.3.3. Havalandırma

Mekanda merkezi zaman programlı otomasyon sistemine bağlı çalışan ısıtma havalandırma klima sistemi bulunmaktadır. Oldukça etkin olan klima ve havalandırma sistemi sayesinde mekanda istenilen konfor sağlanmaktadır.

Resim 2.16 Panoramik görünüm

5.3.4. Güvenlik

Tavandaki göbeklerin ortasında alçı çitalarla yapılmış geometrik motifler; bir duman dedektörü, bir hoparlör, bir yangın söndürme (yağmurlama) sistem çıkışı bulunmaktadır.

5.4. MOBİLYA GRUPLARI

5.4.1. Oturma mobilyaları

Uzun oturmaya yönelik rahat koltuklar, kanepeler ve sabit oturma grupları mevcuttur. Mobilyaların % 90'ının hareketli oluşu, mekanda daha esnek kullanımı sağlayabilmektedir. Büyük bir alan içinde bulunan mekanın oturma grupları arasındaki geçiş bölümleri yeterlidir.

Mekan dokuz eş kare şeklinde bölümlere ayrılarak karenin her bir köşesinde oturma grupları yerleştirilmiştir. Mekanın merkezinde bulunan dört kolonla tanımlanan alanda

sabit oturma grupları bulunmaktadır. Hareketli mobilyalar üçlü, dörtlü veya beşli gruplar halinde manzarayı görebilecek şekilde pencere kenarlarına yerleştirilmiştir (Resim 5.17).

i.Üçlü gruplar iki tekli koltuk karşısında bir koltuk ile ortalarında iki kare sehpadan veya ikili koltuk yanında bir koltuk aralarında daire sehpa ortalarında dikdörtgen sehpadan oluşmaktadır.

ii.Dörtlü gruplar iki tek koltuk karşısında iki tek koltuk ile ortalarında iki kare sehpadan veya ikili koltuk yanlarında birer koltuk ile birer kare ve dikdörtgen sehpadan oluşmaktadır.

iii.Beşli gruplar ikili koltuk yanında kare sehpa ile bir koltuk karşısında iki tipik otel koltuğu ile dikdörtgen sehpadan oluşmaktadır.

Sabit gruplar iki kişilik sabit oturma karşısında bir yada iki tipik otel koltuğu ile oval sehpadan oluşmaktadır.

Resim 5.17 Oturma grupları

Koltuklar çerçevesi, masif iskelet üzerinde sırtlığı sabit ve oturma minderi serbest olmak üzere farklı çeşitlerdedir (Resim 5.18). Beyaz Amerikan cilalı (patine- eskitme varaklı) lacivert şönil kaplanmış ahşap koltuk (Resim 5.19).

Tipik Otel Koltuğu : Yeşil ve sarı çizgili şönil koton kaplı olan koltukların ahşap kısımları maun cilalıdır (Resim 5.19). Sabit ve hareketli oturma grupları ile birlikte kullanılmış olan bu koltuklardan yirmi iki adet mevcuttur.

Puf : İki adet 60cm.x45cm. boyutlarında ahşap ayaklı, kenarları kordon çevrili yeşil renkte kumaş kaplı puf lar mevcuttur.

Ufak Koltuklar : Pembe tonu baskın beyaz Amerikan cilalı, ahşap iskeletli kumaş kaplı, oturma ve dayanma minderi açık mavi ve sarı kareli kumaşla kaplanmış kırk altı adet puf mevcuttur.

Resim 5.18 Oturma grupları

Banket (Sabit Oturma) : Mermer bazalı, sar-bej şönil kaplı, arkası yüksek çeyrek daire şeklinde sabit kanepeler (Resim 5.19).

Resim 5.19 Oturma grupları

a. Sehpalar

Sehpalar koltuklara uygun farklı yüksekliklerde. Masif Ahşap, granit ve cam tablı ferforje sehpalar bulunmaktadır:

1. Kare şeklinde, oymalı masif mobilya ceviz, marküteri tablı sehpa.
2. 70cm. çapında, granit tablı, eskitme bronz boyalı, dairesel sehpa
3. Sekiz adet granit tablı oval ferforje sehpa.

4. Cam tablalı, yonca şeklinde, natürel mat cilalı meşe lamba sehпасı.
5. Cam tablalı ferforje lamba sehпасı
6. Çay- kahve tepsi koymak için kullanılan açılıp kapanır servis sehпасları (Resim 5.20).

5.4.3. Depolama

160cm.x60cm. cam tablalı meşe konsol

Cam tablalı masif meşe çatal bıçak konulan servis dolabı(Resim 5.20).

Koyu cilalı, ceviz kaplama, vitrinli çikolata dolabı (Resim 5.9).

Maun kaplama çekmeceli servis ve pasta dolabı (Resim 5.21).

Koyu kahverengi ceviz kaplama, paravanla birleşen ahşap bir vestiyer dolabı (Resim 5.23, 5.24).

Resim 5.20 Servis sehпасı ve side board

Resim 5.21 Pasta dolabı

Girişte sağda rezervasyonlarla ilgilenilen içinde telefonun bulunduğu meşe ve maun kaplama karşılama bankosu (Resim 5.22).

5.4.5. Aksesuarlar (Tamamlayıcı Öğeler)

- I.İçinde papağan olan kuş kafesi (Resim 5.22)
- II.Farklı boyutlarda ve renklerde çerçeveli resimler
- III.Varaklı aynalar (Resim 5.22)
- IV.Değişik renklerde yastıklar
- V.Siyah piyano
- VI.Değişik formlardadır abajurlar
- VII.Dekoratif küpler içlerinde bitkiler

5.5. RENKLER

Mekanın duvar ve tavanındaki beyazın durgunluğunu vitraylar ve pancurların renkliliği kırmaktadır. Ayrıca mobilyalar ve aksesuarlarda sarı, yeşil ve lacivert renklerinin yoğunluğu ve zemindeki mercan tonları mekana hareket kazandırmaktadır.

Duvar: Duvarların göz seviyesindeki kısımları beyaza boyanmıştır. Cephedeki koyu kahverengi alüminyum çerçeveli kapılar dışında duvarlarda farklı renklerde çerçeveler ve aynalar bulunmaktadır. Yaklaşık 2.5 m. nin üst kısmında kalan kısımlarda açık meşe panjurlar ve bunların üstünde mavi, lacivert ve beyaz vitraylar bulunmaktadır.

Resim 5.22 Resepsiyon bankosu

Resim 5.23 Ahşap paravan

Resim 5.24 Vestiyer dolabı

Kafede kolonlar açık somon damarlı, krem mermerdir. Duvar ve tavan beyazdır. Yerlerde ise kahverengi ile krem kullanılmıştır. Oturma gruplarının altındaki halılar toprak ve mercan renklerindedir.

Duvarların göz seviyesindeki kısımları beyaza boyanmıştır. Cephedeki koyu kahve renkteki alüminyum çerçevesiz kapılar dışında duvarlarda farklı renklerde çerçeveler ve aynalar bulunmaktadır. Yaklaşık 2.5 m. nin üst kısmında kalan kısımlarda açık renkte meşe pancurlar ve bunların üstünde de mavi-lacivert-beyaz renklerden oluşan vitray camlar bulunmaktadır.

Bütün tavan ortadaki merkez kare olmak üzere beyaza boyanmıştır. Tavandaki kareler çevresinde dönen emiş ve üfleme menfezleri siyahtır.

Yerlerde kahverengi ile birlikte krem traverten kullanılmıştır. Oturma gruplarının altındaki seramiğin üstünde el dokuması Hereke halılar bulunmaktadır. Halılar toprak ve mercan renklerindedir.

5.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ

Otel şehir merkezindeki konumu sebebiyle iş ya da eğlence için İstanbul halkının ve dışarıdan gelen müşterilerin tercih ettiği bir mekandır. Saray içindeki tarihi kimliği ve boğaz manzarısına sahip olması mekanda insanların huzurlu bir şekilde kısa ya da uzun süreli bulunabilmelerini sağlamaktadır (Resim 5.25). Bu da kafenin konumun önemli olduğunu göstermektedir.

Gazebo'nun girişi otel içinde lobinin devamından iki basamakla ayrıldığı için kolay bir şekilde bulunabilecek bir yerdedir. Bu da kısa süreli oturmalarda da tercih edilmesini sağlamaktadır.

Mekanın fonksiyonları kare form içinde iyi bir şekilde çözümlenmiştir. Kolonlar mekanın bölünmesine yardımcı olarak oturma gruplarının daha belirgin mekanlarda yerleşmesini sağlamıştır. Girişin hemen solunda bulunan çikolata dolabı mekanın planıyla uygun şekilde

yerleştirilmemiştir. Burası bir bölücüyle ayrılabilir ya da bir niş içinde çözümlenebilecekken daha ortada kalmış portatif hissi vermektedir. Mutfaktan servisin yapıldığı bölümde açık büfe yemek servisi, mekandan iyi bir şekilde ayrılmamıştır.

Gazebo'da otel içinde bir kafe olmasına uygun şekilde rahat koltuklar bulunmaktadır. Mekanadaki mobilyalar çok farklı renklerde malzeme ve kumaş kaplamalardan oluşmaktadır. Bu da çok renkli bir görünüme sebep olmaktadır.

Mekanın genelindeki çok renkliliğin aksine duvarlarda beyaz renk bir sadelik kazandırmıştır. Bu sadelik duvarlar üzerindeki asılı objelerle hareketlendirilmiştir. Duvarların dikey devamında meşe panjurlar ve mavi tonlarında vitrayların oluşu çok renkliliğe sebep olmuştur.

Yerde kahverengi seramik ve ona kontrast olacak krem rengindeki traverten şeritler uyumludur. Ancak oturma bölümlerindeki kırmızı ve lacivert tonlarındaki halılar uyumlu değildir.

Resim 5.25 Mekanın manzarası

Mekanın üç cephesinin açık oluşu gün içinde yeterli ışık almasını sağlamaktadır. Mekanda sürgülü kapılardaki katlanır storlar manzara unsuru önmlü olduğu için çok kullanılmamaktadır. Tavandaki halojen aydınlatmalar yüksekte olduğu için abajurlarla ve bölücüler üzerindeki spotlarla mekan aydınlatması desteklenmektedir. Cephedeki vitraylar akşamları ayınlatıldığında mekanda farklı renklerde ışık vermektedir. Mekanın genelinde aydınlık bir ortam hakimdir.

Mekandaki çok renkli ve desenli yaklaşıma uygun özellikte varak aynalar, resimler, küpler vitray camlar bulunmaktadır.

Kafenin otel içinde bulunmasına yönelik kullanımı, mekanın zincir kafelerden daha rahat vakit geçirilebilecek bir yer olmasını sağlamıştır. Çırağan Sarayı'nın içinde bulunmasına uygun şekilde çok renkli ve karışık desen ve doku farklılığı doğu kültürünün bir örneklemedir. Gazebo'nun bu anlamdaki mekan konseptine uygun olduğunu görmekteyiz.

6. LİNZER

6.1. GENEL TANIMLAMA

Linzer İstanbul'un Anadolu yakasında Avusturya pastahanesi olarak hizmet veren kafe zincirlerinden birisidir.

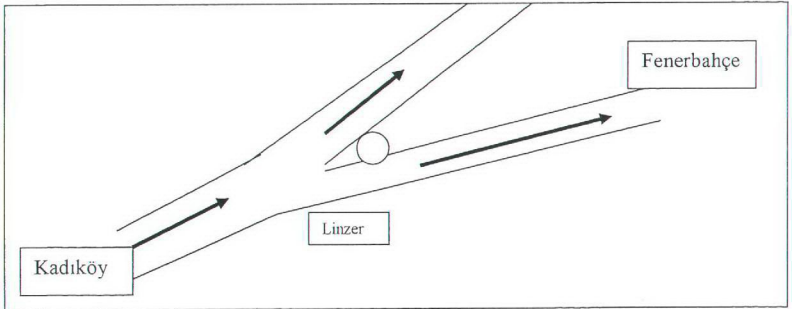
6.1.1. Kullanım amaçları

Linzer Anadolu yakasında özellikle pastaları ile tanınan bir kafedir. Linzer giriş katında kafesi, çalışma ofisi ve alt katında da mufağı ile hizmet vermektedir. Sıcak yemeklerin servisi mekanın altındaki mufaktan, pastalar ise "Dalyan Kulüp"ün altındaki imalathanelerinden gelmektedir.

Bulunduğu Kalamış semti gibi üst gelir düzeyi bir müşteri kitlesine hitap etmektedir. Müşteri profilinde yaş sınırlaması bulunmamaktadır.

Pasta, tatlı, tuzlu kurabiye satışı ve servisi yapan bir kurumdur. Hergün 08.30-23.30 arasında açıktır. Kafe sabahları kahvaltı servisi, öğle ve akşam saatlerinde yemek ve ev hanımlarına beş çayı servisi ile, çeşitli yaşlardan gelen insanlara hizmet vermektedir. İç mekanda yetmiş kişi, dış mekanda ise yaklaşık otuz kişilik oturma alanı vardır.

6.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler

Çizim 6.1. Linzer'in cadde üzerindeki konumu

Kafe Kalamış semtinde Fener- Kalamış caddesi üzerinde dört katlı bir binanın giriş katındadır. Yapının girişindeki açık alanda da oturulabilmektedir (Resim 6.1). Çoğunlukla yakın çevredeki insanların tercih ettiği bir mekandır. Mekanın girişinin yürüyerek gezilebilen bir yerde bulunması, çevresindeki sokak aralarında ve cadde üzerinde araba park edebilme şansı mekana kolay ulaşılabilmesini sağlamaktadır.

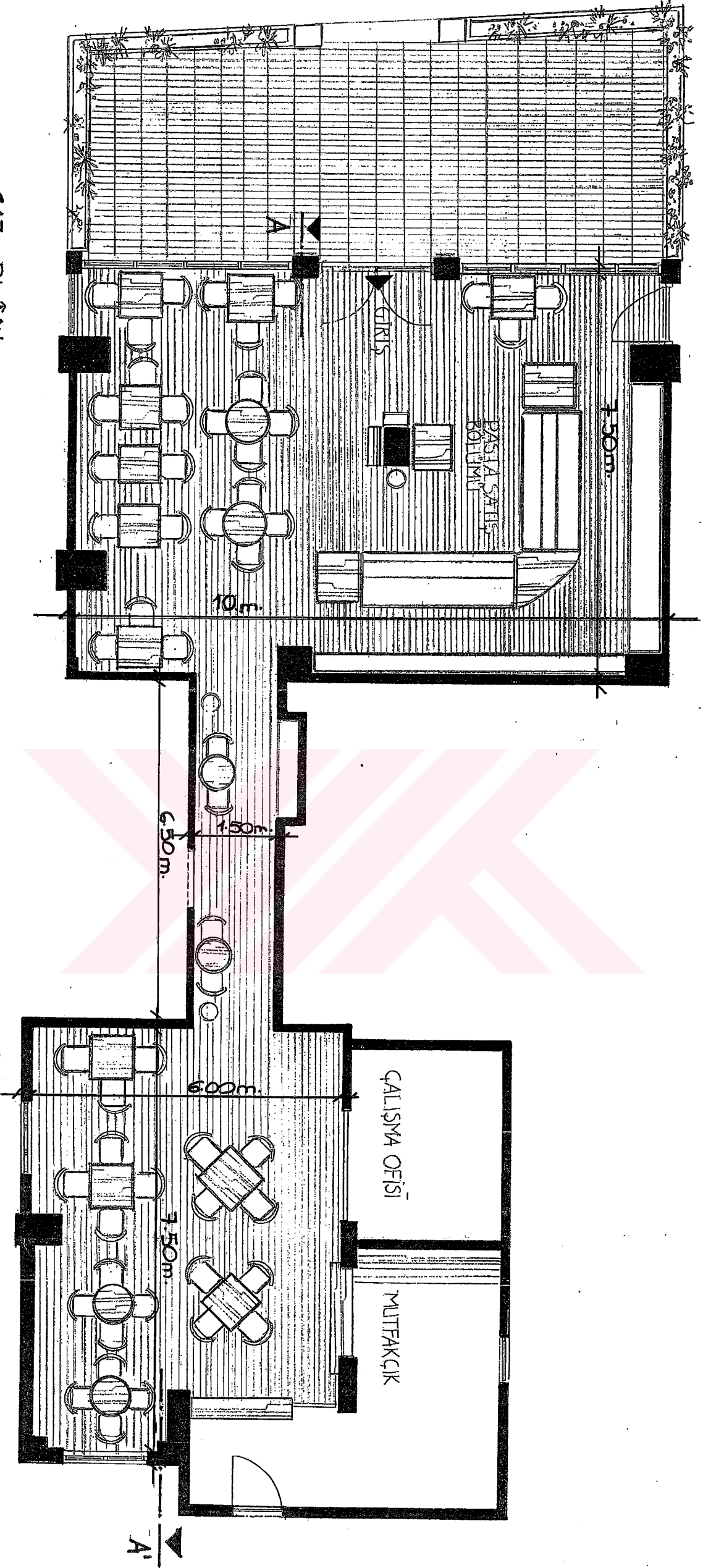
Resim 6.1 Dış cepheden bir görünüm

6.1.3. Kafe planı ve kesiti

Biri önde 7,5 m.x10 m. (Resim 6.2-6.3) biri arkada 7,5 m.x6 m. (Resim 6.5) olmak üzere iki dikdörtgen mekan ve bunları birleştiren 6,5 m.x1,5 m. bir koridordan (Resim 6.4) ibarettir (Çizim 6.2- 6.3.). Tavan yüksekliği 2.48 m. olan mekanda, 60 cm.x80 cm., 50 cm.x80 cm., 40 cm.x50 cm. olmak üzere toplam onbir tane kolon mevcuttur. Kafe girişindeki açık alan dikdörtgen şeklindedir.

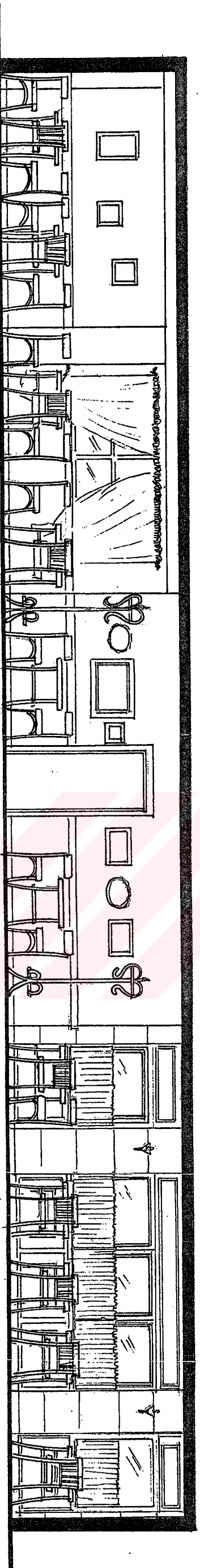
Mekanın giriş kapısı kuzey, servis kapısı ise doğu cephesindedir (Resim 6.6). Girişin bulunduğu kuzey cephesi ve batı cephesi pencerelerle çevrilidir. Oturma grupları mekanın batı cephesindedir (Resim 6.7). Mekanın ana mutfağı bodrum katındadır.

LINZER KAFE

6.13. PLAN

LINZER KAFE

6:13AA KESİTİ

METRE

Resim 6.2-6.3 Girişden görünüm

Resim 6.4-6.5 Koridor ve arka bölümdeki oturma grubu

Resim 6.6 Servis kapısı

Resim 6.7 Oturma grupları

6.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

6.2.1. Kolonlar

Mekanın içinde 60 cm.x90 cm., 50 cm.x70 cm., 40 cmx50 cm. olmak üzere toplam onbir tane dikdörtgen kolon mevcuttur. Kolonlar duvarla aynı renkte boyanmıştır. Kafenin dış cephesindeki kolonlar krem taş kaplıdır. (Resim 6.8). Giriş kapısının tam karşısında bir kolon mevcuttur (Resim 6.9).

Resim 6.8: Cephedeki kolonlardan bir görünüm

6.2.2. Bölücüler

Mekan, giriş arka kısım ve koridordan meydana geldiği için kendi içinde üç bölümden oluşmaktadır. Girişin karşısındaki kolon ürün teşhirini sağlayan bir bölücüdür.

Resim 6.9 Mekan içinden bir görünüm

Duvarlar krem saten boyalıdır. Kolonlar, krem seramik ile kaplanmıştır. Mekan, yerden 80cm. yüksekliğindeki seviyede, 10cm. eninde; duvardaki aşınmayı engellemek için koruyucu ahşap silme ile çevrelenmiştir (Resim 6.11). Duvarlar üzerinde ahşap çerçeveli tablolar, objeler, varaklı aynalar, ferforje aplikler yer almaktadır.

Kafenin giriş kapısı Fener- Kalamış Caddesi üzerindedir. Bu kapı çift kanatlı ahşaptır ve kapı kulpları mat pirinç kaplamadır (Resim 6.10). Kapının dış cephesinde kafenin adı yazılı ahşap bir tabela asılıdır (Resim 6.13). Kapının her iki yanındaki kolonların üzerinde siyah ferforje aplikler ve altında ahşap tanıtım panoları vardır. Çalışma ofisine açılan iki kanatlı cam kapı bulunmaktadır. Bu kapının üzerinde “Gourmet Shop” yazılı ahşap tabela bulunmaktadır (Resim 6.14).

Resim 6.10 Kafe'nin girişi

Resim 6.11 Servis bankosundan bir görünüm

Resim 6.12 Pasta teşhir bankosu

Resim 6.13 Dış cepheden bir görünüm

Resim 6.14 Çalışma ofisinin girişindeki tabela

Kapının her iki tarafındaki duvarda değişik figürlü ahşap obje ve saat asılıdır (Resim 6.15).

Resim 6.15 Duvara asılı değişik objeler

Linzer'in ön cephesindeki ahşap doğramalar kayıt atılarak dikdörtgen şekillere bölünmüştür (Resim 6.13). Pencerelerin alt ve üst hizasında kalan duvarda aynı ahşap kaplama ile alın vardır. Mekanın kuzey, güney ve doğu cephesinde pencereler bulunmaktadır. Giriş kısmında pencerelerin yarı hizasında açık krem perdeler, üçüncü kısımda da iki parçalı gülkurusu kadife perdeler kullanılmıştır (Resim 6.16).

Resim 6.16 Arka mekandaki perdeler

6.2.3. Zemin

Mekanın dış cephesinin zemininde kıvılcık kahve renkte ateş tuğlası (Resim 6.13) iç mekanında ise koyu kahverengi parke döşelidir (Resim 6.17). Kafenin arka kısmında bulunan mutfakçık- bar'ın servis bölümünün zeminini krem-siyah seramiklerdir.

6.2.4. Tavan

Mekanın tavan yüksekliği 2.48 m olup beyaz alçıpanla kaplanmıştır. Alçıpanın üzerinde fonksiyonel alanları aydınlatan halojen lambalar, hoparlör, duman dedektörü, üfleme ve emiş menfezleri, bulunmaktadır (Resim 6.18).

Resim 6.17 Mekanın ahşap parke zemini

Resim 6.18 Tavandaki aydınlatma

Arka kısımda bulunan ofis giriş kapısının üstünden (Resim 6.14) mutfakçık- barın üstüne kadar uzanan ahşap alınlık bulunmaktadır (Resim 6.19). Bu alınlık; “L” şeklinde, koyu kahverengi eskitilmiş ahşaptan yapılmış ve tavana sabitlenmiştir.

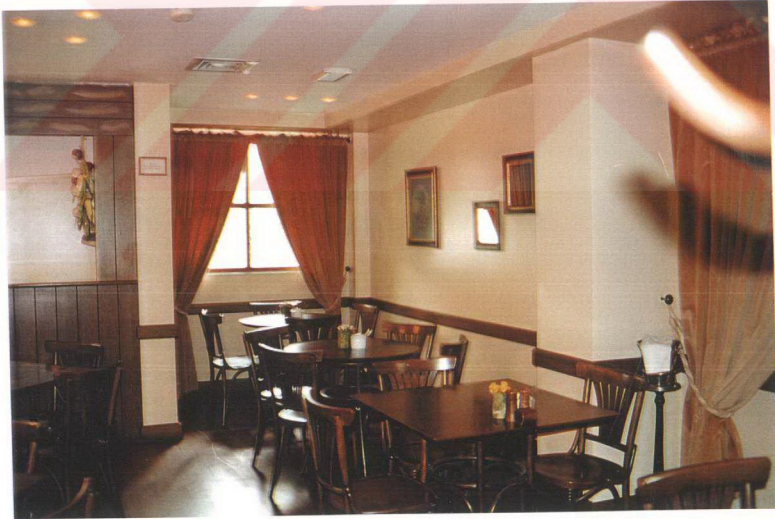

Resim 6.19 Servis bankosu üzerinde alınlık

6.3. Teknik Donanım

6.3.1. Aydınlatma

Mekanın giriş kısmı dış cephedeki fazla sayıdaki pencerelerin etkisiyle aydınlıktır (Resim 6.10). Bununla beraber tavanda servis bankosunun üzerinde (Resim 6.12) ve mekanın genelinde halojen lambalar bulunmaktadır. Ayrıca kolonlar üzerinde aplikler asılıdır (Resim 6.8, 6.20). Koridorun tam orta hizasında halojen aydınlatmalar bulunmaktadır. Burada loş bir ortam yaratılmıştır (Resim 6.17). Arka kısımda pencerelerdeki büyük perdeler dolayısı ile yine loş bir ortam vardır (Resim 6.21). Tavanda oturma alanlarını ve bar kısmını aydınlatan halojen lambalar bulunmaktadır. Barın üstündeki alın kısmında iki adet aplik bulunmaktadır. Pencerelerin yarısını kapatan kadife perdeler de mekanın genel loşluğunu sağlamaktadır.

Resim 6.20 Kolondaki aplikler

Resim 6.21 Mekandaki perdeler

6.3.2. Akustik

Mekanda akustikle ilgili bir sorun yoktur. Mekan içinde sesi emebilecek perdeler bulunmaktadır.

6.3.3. Havalandırma

Mekanda merkezi zaman programlı, otomasyon sistemine bağlı çalışan, ısıtma-havalandırma -klima sistemi bulunmaktadır. Tavanda emiş ve üfleme menfezleri mevcuttur (Resim 6.22).

6.3.4. Güvenlik

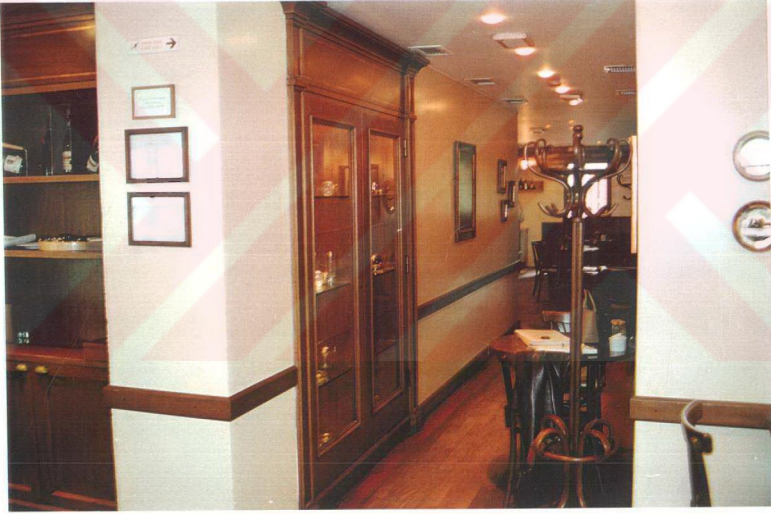
Mekanda yangın söndürmeye yönelik merkezi güvenlik tedbiri bulunmamaktadır.

Resim 6.22 Mekanın tavanından genel bir görünüm

6.4. MOBİLYA GRUPLARI

Mekan girişinin karşısında ‘ L ’ şeklinde servis ön bankosu vardır (Resim 6.2, 6.12). Mekanın sağında pencere kenarlarında ikili ve üçlü orta kısımda da iki tane dörtlü masa ve sandalyeler vardır. İkinci kısmın solundaki niş içinde ahşap bir dolap bulunmaktadır (Resim 6.23). Koridorun sağındaki masaların yanında elbise askılığı bulunmaktadır (Resim 6.4). Arka kısmın girişinin hemen solunda ahşap servis dolabı vardır (Resim 6.24). Bu dolabın üstünde varaklı çerçeveli tablo asılıdır. Sol kısımda “L” şeklinde servis barı ve arkasında da mutfaklık bulunmaktadır. Dış mekanda ise alüminyum döküm ferforje sandalye ve masalar kullanılmaktadır.

Resim 6.23 Niş içindeki dolap

6.4.1. Oturma mobilyaları

Oturma mobilyaları ikili, üçlü, dörtlü şekilde girişin sağında yerleştirilmiştir. Arka kısmın duvar kenarında ve giriş aksında da aynı şekilde gruplandırılmıştır. Mekanın genelindeki mobilyalar koyu kahverengi ahşaptır.

Resim 6.24: Arka mekandaki dolap

6.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa

Kare ve dairesel olmak üzere mekanda iki farklı tipte, mat cilalı koyu kahverengi ceviz kaplama masalar bulunmaktadır (Resim 6.21).

Mekanın genelinde koyu kahverengi tek tip ahşap sandalye bulunmaktadır (Resim 6.19). Sandalyeler düz çizgilere sahiptir ancak oturma kısmının kenarları yuvarlatılmıştır. Sırtlık kısmı da iç bükey bir formdadır.

6.4.3. Depolama

Mekan girişinde pastaların sergilendiği bir servis bankosu bulunmaktadır. "L" formundaki bu banko ahşaptır. Bankonun her iki başında biri kasanın diğeri çekilmemiş kahvelerin

koyulduğu kare bölümler bulunmaktadır (Resim 6.25). Bu iki karenin ve pasta teşhir dolabının üst kısmı dışbükey formdadır. Dört raflı buzdolabının iç kısmında metal aksamlı sürgülü cam kapaklar, alt kısmında ise çekmeceler mevcuttur (Resim 6.11). Bankonun iç kısmında servis tezgahı vardır.

Servis arka dolabı 2.2 m. yüksekliğinde, “L” şeklinde bir niş içindedir (Resim 6.26). Bu dolapda mekandaki diğer mobilyalar gibi koyu kahverengi mat cilalı ceviz kaplamadır. Her ünitenin taç kısmı dore çizgiden çerçevesidir. Raflarda çikolata kutuları ve objeler sergilenmektedir. Rafların alt kısmı kapaklı dolaptır. Servis dolabının içinden mutfağa geçişi sağlayan bir kapı bulunmaktadır. Bu kapı da mobilyanın devamı gibidir.

Resim 6.25 Kahve teşhir bankosu

Mekandaki koridorun solunda niş içinde koyu kahverengi ahşap çerçeveli iki cam kapaklı bir dolap bulunmaktadır (Resim 6.23). Bu dolabın içinde, orjinal cam objelerin sergilenmesi için halojen lambalar mevcuttur.

Resim 6.26 Servis arka dolabı

Mekanın arka kısmının solunda koyu kahverengi ahşap servis dolabı vardır (Resim 6.24). Bu dolabın üst kısmında üç çekmecesini alt kısmında iki kapaklı göz bulunmaktadır. Dolabın üstünde servislerin yazıldığı makina bulunmaktadır.

Mekanın arka kısmında içecek servisinin yapıldığı ve servis malzemelerinin koyulduğu bir bar bulunmaktadır (Resim 6.19). Bu barın serviste kullanılan iki tezgahı vardır. Barın iç kısmındaki tezgahta içecek makinaları duvarlarındaki raflarda da bardaklar ve fincanlar bulunmaktadır (Resim 6.27). Barın girişi tezgah kısmının devamındadır. Buradan bahçe

çıkışına açılan ve bodrum katındaki mutfağa geçişi sağlayan bir servis kapısı bulunmaktadır (Resim 6.28).

Resim 6.27 Servis barı

6.4.4. Aksesuar (Tamamlayıcı Öğeler):

- Üç raftan oluşan mat cilalı koyu renk ceviz kaplama ahşap bir gazetelik (Resim 6.29).
- Girişteki kolon kenarında ve koridorda koyu kahverengi mat cilalı ahşap elbise askılığı (Resim 6.12).
- Hediyelik kutuların koyulduğu kare mat cilalı koyu kahverengi ceviz kaplama ahşap bir masa (Resim 6.2).
- Arka kısımda serviste kullanılan buzla birlikte şarap koyulan metal aksamı, ayaklı ve hareketli şaraplık.
- Arka kısımda bulunan barın iç kısmında üç farklı tipte raf bulunmaktadır (Resim 6.27). Tezgahın üzerinde dört tane açık renkte ahşaptan bardak ve kadehlerin koyulması için tasarlanmış raf bulunmaktadır. Bu rafların hemen yanında ise daha

küçük boyutlarda üzerine dikey şekilde tabakların ve içki şişelerinin koyulduğu koyu renk ikili ahşap raf bulunmaktadır.

- f. Arka kısımdaki oturma bölümünde , ofis girişinin tavanından mutfakçık- barın tavanına kadar uzanan “L” şeklinde , eskitilmiş görünümde koyu renkte ahşap alınlık bulunmaktadır (Resim 6.14). Çalışma ofisinin üstündeki alınlığa beyaz elyazısı ile Gourmet Shop yazılmıştır.
- g. Farklı renk ve boyutta ahşap çerçeveli resimler mevcuttur (Resim 6.17).
- h. Farklı renkte ve şekillerde ahşap ve varak çerçeveli aynalar bulunmaktadır.
- i. Mekanın girişindeki açık oturma alanında akşamları ışıklı olarak da kullanılabilen tanıtım tabelası bulunmaktadır. Tabela elips şeklinde sarı renkte zemininin üzerinde “Linzer” logosu bulunan pleksiğlastan tasarlanmıştır (Resim 6.1).
- j. Mekanın girişindeki açık alanın kenarları çiçekliklerle çevrilidir (Resim 6.1). Betondan yapılan bu çiçekliklerin üzeri açık bej renkte seramikle kaplanmıştır.
- k. Beton çiçekliklerin ve ana giriş kapısının her iki yanındaki kolonların üzerinde siyah ferforje aplikler bulunmaktadır.
- l. Dış mekan girişinde ayrıca küçük küp ve büyük çanak formlarında seramikten yapılmış kil renginde çiçeklikler bulunmaktadır.

Resim 6.28 Servis kapısı

Resim 6.29 Gazetelik

6.5. RENKLER

Mekanın tavanı beyaz duvarları açık krem olduğu için çok aydınlık görünümündedir. Mobilyalarda seçilen tek renk ve çeşitin etkisiyle mekan çok yalın bir görünümündedir. Zeminin ve mobilyaların koyu kahverengi olması duvarların açık rengiyle birleşince bir uyum sağlamıştır. Bu renklerin etkisiyle mekanın genelinde dingin ve huzurlu bir ortam oluşmuştur.

Mekanda duvarlar açık krem saten boyalıdır. Kolonlar duvarlarla aynı renktedir. Dış cephedeki kolonlar ise mekanın renginde taş ile kaplanmıştır.

Bütün tavan beyaz boyalıdır.

Kafenin zemini koyu kahverengi parke döşelidir. Kafenin dışında zemin kiremit rengi ateş tuğlası döşelidir.

Mekandaki mobilyalar koyu kahverengi ahşaptır.

6.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ

Kafe insanların gelmeyi isteyeceği tanıyan bir semtte bulunmaktadır. Girişi rahat bir alanda olmasına rağmen karşılayıcı bir bölümü bulunmamaktadır. Pasta satış bölümü başarılı bir şekilde çözümlenerek burada oluşabilecek sirkülasyon problemi engellenmiştir.

Koridorda çözümlenen müşteri tuvaletleri bu alanların rahat kullanılmasını sağlamıştır. Ancak buradaki oturma grupları, insanların oturmayı isteyeceği bir yer değildir. Arka bölüm, mekandan daha kopuk bir şekildedir. Fonksiyonların ayrımı mekanda daha iyi bir şekilde çözümlenebilirdi. Dış mekan ve iç mekan birbirinden kopuk şekilde kullanılmaktadır. Dış mekana servis ile ilgili sorunlar çözülmemiştir.

Mekandaki mobilyaların tek tipte ve renkte oluşu ve arka bölümdeki perdeler dışında mekanda kumaşın tercih edilmemesi kafenin tekdüze görünmesine sebep olmuştur.

Günümüz kafelerin aksine Linzer daha geniş bir alana sahiptir. Ancak bu alan iyi bir şekilde kullanılmadığı için oturma grupları arasında geçişlerde sorun yaşanmaktadır. Mekanda servis istasyonlarının bulunmayışı bu anlamda yanlış çözüm olduğunu göstermektedir.

Yerde seçilen ahşabın kolay aşınır oluşu iyi bir seçim olmadığını göstermektedir. Duvarların tek renkte boyanması dışında mekana hareket kazandıracak bir şeyin bulunmaması mekanın tekdüzeliğine sebep olmuştur. Duvarların 80cm. yüksekliğindeki seviyesinde mekanı çepeçevre dönen silme ahşap kaplama, çok kullanmaya yönelik aşınmayı engellenmektedir. Tavanda üç boyutta tasarıma katkısı olabilecek bir şey yapılmamıştır.

Pencerelerin çok sayıda oluşu kafenin gün içinde aydınlık olmasını sağlamıştır. İnsanlar kafe gibi rahat oturabilecekleri yerde çok aydınlık bir ortamdaki hoşlanmamaktadır. Arka kısmın aydınlatması iyi bir şekilde çözümlenmemiştir.

Elbise askılığı, küçük dolap gibi mobilyaların amacına yönelik kullanılmaması mekanda bu konuda bir kargaşa yaratmıştır.

Mekanda Avusturya pastanesi olmasına yönelik konseptle ilgili yeterli çalışma yapılmamıştır. Pasta çeşitleri dışında tasarımda bu konsept vurgulanabilirdi.

7. KALAMIŞ MARİNA DİVAN KAFE

7.1. GENEL TANIMLAMA

Divan Kalamış Marina İstanbul'un Anadolu yakasında hizmet veren kafe zincirlerinden birisidir.

7.1.1. Kullanım amaçları

Divan Anadolu yakasında pastaları ve hafif yemekleri ile tanınan bir kafedir. Üst gelir düzeyli bir müşteri kitlesine hitap etmektedir. Müşteri profilinde yaş sınırlaması bulunmamaktadır. Divan Marina çoğunlukla genç insanlara, marina'daki tekne sahiplerine ve öğleden sonraları orta yaşlı insanlara hitap etmektedir.

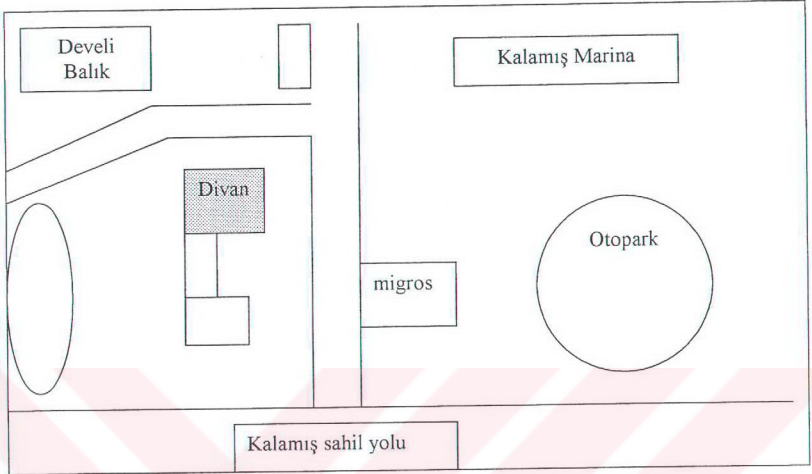
Pasta çay kahve, hafif yemek ve salataları ile akşam yemeği içinde tanınan bir mekandır. 8.30-01.30 saatleri arasında servis yapmaktadır. Sıcak servis edilen yiyecekler kafenin içindeki mutfakta pişirilmekte, tatlılar merkezdeki Divan Patisserie' den gelmektedir.

Kafenin içinde yaklaşık altmış beş, dışında yüz kişiye hizmet verilebilmektedir.

7.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler

Kafe Setur Kalamış Marina Tesisi içinde tek katlı bir binadır. Mekanın kuzey cephesindeki açık alanda da oturulabilmektedir. Çoğunlukla yakın çevredeki insanların tercih ettiği bir mekandır.

Mekanın yürüyerek gezilebilen bir yerde bulunması çevresindeki sokak aralarında ve tesis içinde araba park edilebilme şansı kolay ulaşılabilmesini sağlamaktadır. Ana giriş marinanın doğusundadır ancak bir girişi de güney cephesinde bulunmaktadır.

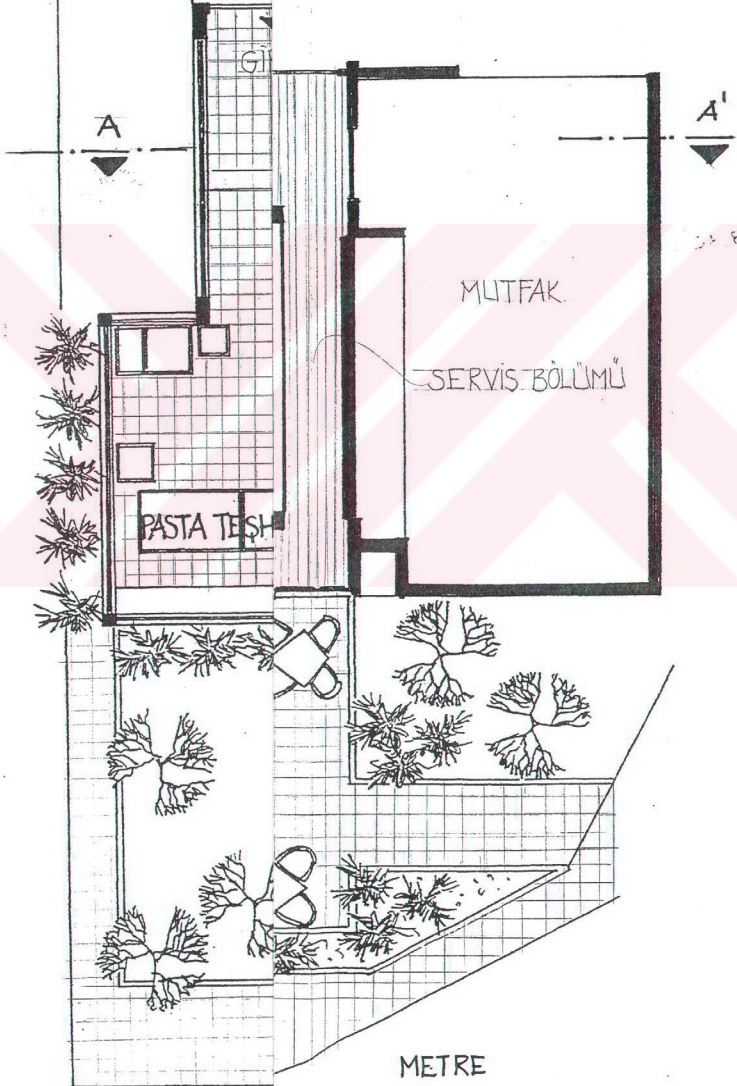
Çizim 4.1. Divan'ın Kalamış'taki konumu

7.1.3. Kafe planı ve kesiti

İçerde yaklaşık 185 m² dışarıda ise; 205 m² lik ölçülere sahip dikdörtgen şeklindedir (Çizim 7.2-7.3). İç mekanda 40 cm.x40 cm lik kolonlar bulunmaktadır. Mekanın yüksekliği genelde 2.2 m., tavadan gün ışığı alan yerde 3.2 m.dir. Divan bütün fonsiyonları tek kat üzerinde çözümlenmiş, içeride ve dışarıda oturma imkanına sahip bir mekandır. Mekanda müdür odası, müşteri tuvaletleri, personel için yemek odası, duş ve tuvalet bulunmaktadır.

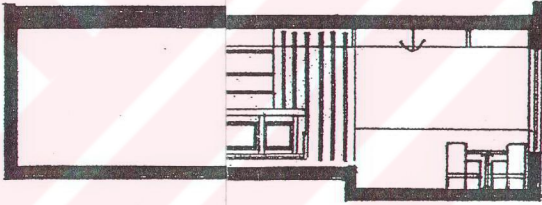
Divan'ın girişi güney cephesindedir. Batı cephesi dışında tüm cepheleri cam kapılarla çevrilidir. (Resim 7.1).

KALAMIŞ-M

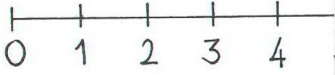
7.1.3. PLÂN

KALAMIŞ MAR

7.1.3. AA' KES

METRE

Resim 7.1 Divan Patisserie'nin girişinden bir görünüş

Resim 7.2 Mekandan genel bir görünüm

Resim 7.3 Niş içindeki sabit oturma grupları

Resim 7.4 Bölücüler arasındaki sabit oturma grupları

7.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

7.2.1. Kolonlar

Mekanın içinde 40 cm.x40 cm.lik bir kolon bulunmaktadır. Diğer kolonlar bölücüler içindedir. Kolonların üzeri mekanın duvarlarındaki aynı beyaz ahşap lambrilerle kaplanmıştır (Resim 7.5).

7.2.2. Bölücüler

Mekanın planı kendi içinde farklı fonksiyonlara cevap verebilmektedir. Girişte bulunan teşhir ünitesi, bar ve pasta teşhirinin bulunduğu bölüm kendi içinde ayrılmıştır. Sabit oturmaların içinde bulunduğu nişler bir bölücü görevindedir. Diğer sabit oturmalar, beyaz ahşap lambri kaplı bölücüler arasında yer almaktadır (Resim 7.4).

Bölücüler mekan genelindeki duvarlarla aynı görünümündedir ve üst kısımlarında aydınlatma elemanları bulunmaktadır.

Mekanın mevcut olan iki cephesinde sürgülü ahşap kapılar bulunmaktadır. Bu kapılar yazları tamamen açılabilirdi için teras kısmında mekanın devamı şeklinde kullanılabilir. Mekanın genelindeki duvarlar beyaz lambriler ile kaplanmıştır. Duvarlarda koyu kahverengi ahşap süpürgelik ve aynı ahşaptan tavanın köşelerinde kornişler dönmektedir (Resim 7.4). Duvarların üzerinde aydınlatma elemanları ve ahşap çerçeveli resimler asılıdır (Resim 7.5). Giriş kapısının solundaki duvarda niş içindeki servanтта şaraplar sergilenmektedir (Resim 7.6). Duvarlarda bölücüler içinde çözümlenmiş servis istasyonları bulunmaktadır (Resim 7.4).

Resim 7.5 Kolonların üzerindeki ahşap kaplama

Resim 7.6 Bardan bir görünüm

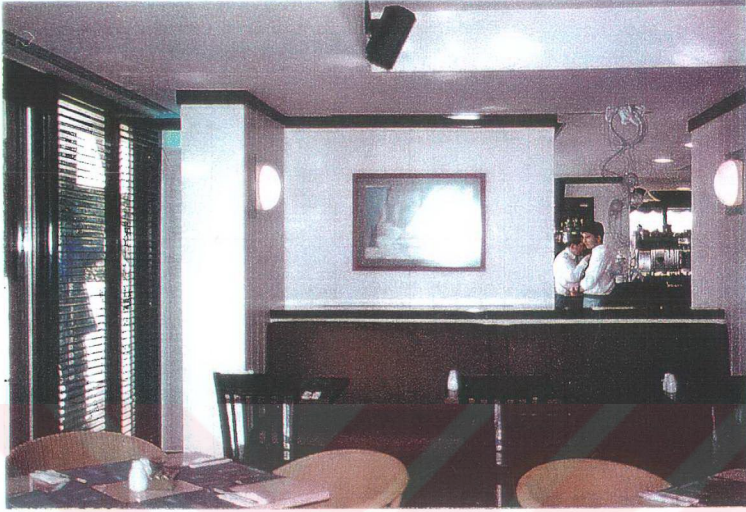
Kafenin giriş kapısı güney cephesindedir. Burada çift kanatlı dışa açılır fotoselli bir cam kapı ve bundan 1.5 m. içeride tek tarafa (sola) açılan fotoselli diğer bir cam kapı vardır. İki kapı arasındaki bölümde marina logolu ürünler ahşap bir dolap içinde teşhir edilmektedir. Mutfaktan mekana açılan koyu kahverengi ahşap kapının daire şeklinde camları ve dikdörtgen paslanmaz çelikten yüzey panoları vardır (Resim 7.7).

Resim 7.7 Mutfak kapısından bir görünüş

Cephede koyu kahverengi ahşap kaplama ve büyük parçalı sürgülü kapılar bulunmaktadır. Mekan doğu bölümündeki, tavandan gün ışığı almaktadır. Pencerelerde yine koyu kahverengi ahşaptan panjurlar bulunmaktadır (Resim 7.8).

Mutfaktan mekana açılan bir servis penceresi vardır. Pencerenin çerçevesi koyu kahverengi ahşap, denizliği ise mermerdir. Servis bölümünün kapısını mekandan ayıran koyu kahverengi ahşap dört kanattan oluşan panjur şeklinde bir bölücü bulunmaktadır

Resim 7.8 Panjurlardan bir görünüm

7.2.3. Zemin

Mekanın dış cephesinin zemininde kiremit renginde seramik iç mekanında ise açık meşe parke döşelidir.

7.2.4. Tavan

Mekanın tavanı beyaz alçıpanla kaplanmıştır. Alçıpanın üzerinde fonksiyonel alanları aydınlatan halojen spotlar, hoparlör, duman dedektörü, üfleme ve emiş menfezleri bulunmaktadır (Resim 7.9).

Mekanın doğusundaki mutfağın yanında tavandan gün ışığı alabilen camdan piramit şeklinde bir bölüm yapılmıştır. Tavanda, artı şeklinde (ters çevrilmiş kano gibi) ahşap ve parlak metalden oluşan aydınlatma ünitesi mevcuttur (Resim 7.6,7.9). Bu üniteler tavandaki havuzlar içinde sabitlenmiştir.

Resim 7.9 Tavandaki aydınlatmadan bir görünüm

7.3. TEKNİK DONANIM

7.3.1. Aydınlatma

Mekanın tüm cepheleri camla çevrili olduğu için aydınlık bir ortama sahiptir. Tavanda bulunan cam piramit sayesinde mutfak, servis ve oturma bölümünün bir kısmı günışığı ile aydınlatılabilmektedir. Mekanın genelinde halojen aydınlatmalar ve bölücü elemanların üzerinde aydınlatma elemanları bulunmaktadır. Tavanda, ters kano şeklindeki aydınlatma elemanları bulunmaktadır. Oturma bölümlerinin duvarlarında aplikler, barın üstünde halojen spotlar bulunmaktadır. Mekan girişinde de ahşap-metal'den oluşan aydınlatmanın tekli birimi kullanılmıştır.

7.3.2. Akustik

Mekanın akustikle ilgili bir sorunu yoktur. Sabit oturma grupları ile sandalyelerin oturma minderleri kumaş olduğu için sesi emebilmektedir. Mekanda müşterileri rahatsız edici ses yankılanması olmamaktadır.

7.3.3. Havalandırma

Mekanda merkezi zaman programlı, otomasyon sistemine bağlı çalışan, ısıtma-havalandırma-klima sistemi bulunmaktadır. Tavanda emiş ve üfleme menfezleri bulunmaktadır (Resim 7.9).

7.3.4. Güvenlik

Mekanda yangın söndürmeye yönelik merkezi güvenlik tedbiri bulunmamaktadır.

7.4. MOBİLYA GRUPLARI

Girişin tam karşısında pasta teşhir bankosu hemen solunda bar ve mekanın doğusunda oturma grupları yer almaktadır (Resim 7.2). Girişin solunda niş içinde içeceklerin koyulduğu koyu kahverengi ahşap rafları olan servan bulunmaktadır. Servanın hemen solunda niş içinde sabit oturma grupları bulunmaktadır. Mekanın güneyindeki sabit oturma grupları niş içinde (Resim 7.3) diğer sabit oturmalar ise bölücüler arasındadır (Resim 7.4). Bu oturma bölümlerinin arasında dörtlü oturma grupları üçer sıra halinde yerleştirilmiştir. Yazları kafe terasla beraber tek mekan olarak kullanıldığı için cam kenarlarında da oturma grupları bulunmaktadır.

7.4.1. Oturma mobilyaları

- i. Karşılıklı Oturulabilen Sabit Oturma Mobilyaları: Bu sabit oturma grupları; karşılıklı yerleştirilmiş kahverengi deri minderli koltuklardır (Resim 7.3). Koltukların arasında

dikdörtgen masalar bulunmaktadır. Dört tane olan bu oturma gruplarının her birinde dört kişi oturabilmektedir.

ii. Tek Taraflı Sabit Oturma Mobilyaları: Bu sabit oturma grupları kahverengi deri döşeli koltuk olup diğer yönde koyu kahverengi ahşap sandalyeler bulunmaktadır. Mekanın doğusundaki mutfağa yakın olan sabit oturma grubunun arkasında servise yardımcı tezgah bulunmaktadır (Resim 7.10). Bu grubun masası kare ahşap tablalı ve metal bacaklıdır.

Resim 7.10: Mutfağın önündeki servis tezgahı

7.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa

Mekanda farklı tipte masalar bulunmaktadır.

1. Parlak metal boru ayaklı koyu kahverengi ahşap tablalı kare masa tek taraflı oturma grubunda kullanılmıştır.

2. Parlak metal boru ayaklı, desenli mermer tablalı kare masa serbest oturma gruplarında kullanılmıştır.

3. Tam sabit oturma gruplarında metal boru ayaklı, koyu kahverengi ahşap tablalı dikdörtgen masa kullanılmıştır.

Mekanın genelinde oturma grupları arasındaki geçiş bölümü yeterlidir.

Mekan genelindeki dörtlü oturma gruplarının sandalyesi açık kahverengi hasır koltuklardır (Resim 7.8- 7.9).

Tek taraflı sabit oturma gruplarının sandalyeleri koyu kahverengi ahşaptır (Resim 7.8)

Bar sandalyeleri diğer sandalyelerle aynı görünümde fakat daha yüksektir (Resim 7.6).

7.4.3. Depolama

Bar

Girişin tam karşısında koyu kahverengi ahşaptan içinde pasta teşhiri yapılabilen “L” şeklinde bir banko bulunmaktadır.

İkisi mekan içinde biri dışında olmak üzere üç ayrı bölümden oluşan barda; mekan içindeki bölümlerden birinin tezgahı kiremit renginde desenli mermerdir (Resim 7.6). Tezgahın alt kısmı mekanın duvarlarındaki beyaz ahşap lambiri ile kaplanmıştır. Dış mekandaki barın tezgahı da doğal taş olup tezgahın alt kısmı taş kaplıdır.

Servis Tezgahı

Mutfağın önündeki servis bölümünün tezgahı açık meşedir. Tezgahın alt kısmında çekmece ve dolapların bulunduğu bir bölüm bulunmaktadır (Resim 7.10).

Servis Dolabı

Mekanın değişik bölümlerinde üzerinde siparişlerin kaydedildiği bilgi işlem cihazlarının olduğu servis dolapları yer almaktadır (Resim 7.11-7.12). Bu dolapların tezgahı kiremit renginde desenli mermerdir. Tezgahın alt kısmında bir çekmece ve bir dolap vardır. Dolap kapakları ve çekmeceler krem laminattır.

Teşhir Dolapları

Girişteki iki kapının arasındaki bölümde marina logosu taşıyan ürünlerin teşhirinin yapıldığı cam kapaklı ahşap bir dolap bulunmaktadır.

İçeriye girildikten sonra solda farklı markada puroların satışı için cam kapaklı bir teşhir yer almaktadır.

Girişin sağında camdan yapılmış küp şeklindeki bir teşhir ünitesi içinde alkollü içki bulunmaktadır.

7.4.4. Bölmelikler

Duvar ve Kolon Kaplaması

Mekanda duvarlar ve kolonlar ve bölücüler beyaz laminat lambri ile kaplanmıştır (Resim 7.4).

Resim 7.11-7.12 Servis dolapları

7.4.5. Aksesuarlar (Tamamlayıcı Öğeler):

- a. İçerideki barın sağında günlük gazeteler için uzun ahşap parçaların kilitlenmesi ile kapanan bir taşıyıcı.
- b. Mekanda metal vidalarla dört köşeden sabitlenmiş cam levha üzerinde yönlendirmeler bulunmaktadır.
- c. Sabit oturma guruplarının duvarında metal çerçeveli niş içinde dört köşesinden metal vida ile sabitlenmiş, cam arkasında tekne ve deniz konulu resimler vardır. Bu resimler nişlerin üst kısmındaki spotlarla aydınlatılmaktadır.
- d. Mutfağın önündeki sabit oturma mobilyalarının sırt arka yüzeyi üzerinde farklı boyutlarda camdan silindirik kaplar içinde meyvalar bulunmaktadır.

7.5. RENK

Kafe tavanının basık olmasına rağmen yatayda (duvarda) ve dikeyde (tavan) seçilen beyazın etkisi ve tavandaki piramitin cam görüntüsü mekanda ferah bir görünüm vardır. Bu seçim mekan için olumludur. Bu sayede mobilyalar ve tavandaki aydınlatma elemanlarının koyu kahverengi seçimi mekanda boğucu bir etki yaratmamıştır. Kafe müşterisi için gerekli olan dingin, sakin ve huzurlu bir ortam yaratılmıştır.

Kafenin dış cephesindeki duvarlar açık krem çerçeveleri ise koyu kahverengi ahşaptır. İç mekandaki duvarlar ise beyaz ahşap lambri ile kaplanmıştır.

Kafenin girişinden sonra oturma yerleri ve barın olduğu mekana iki basamak ile çıkılmaktadır. Basamaklar krem renginde mermerdir. Kafenin zemininde açık renk meşe ahşap parke döşenmiştir.

Mekan genelindeki mobilyalarda kahverenginin açık ve koyu tonları hakimdir. Sabit oturma guruplarının minderleri koyu kahverengi deri kaplıdır. Hasır koltuklar foto 4'te görüldüğü gibi açık kahverengidir. Bar tabureleri ve sandalyeler koyu kahverengidir. Artı şeklindeki aydınlatma elemanları mekandaki mobilyalarla uyum içindedir.

7.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ

Kafenin marinanın manzarasına hakim bir yerde konumlanması mekanın tanınmasını sağlamaktadır. Burada tekne sahipleri potansiyel müşteri kitlesini oluşturmaktadır.

Cephede büyük parçalı sürgülü kapılar mekan genelinde geniş açıklık sağlanmıştır. Bu şekilde mekan çok ferah bir ortama sahiptir. Girişteki iki basamak ve geçiş bölümü ile mekanın girişi belirginleştirilmiştir.

İç ve dış mekanlar yaz aylarında çok rahat bir şekilde tek parça halinde kullanılmaktadır. Sürgülü kapılarla cephenin tamamen açılır oluşu ve barın bir bölümünün dışarıda bulunması servis açısından da sorunları çözebilmektedir.

Pasta satışı ve oturma bölümü iyi bir şekilde ayrılmıştır. Mutfak açık olmasına rağmen mekandan servis bölümü ile ayrılması başarılı çözümlenmiştir. Kısa ya da uzun sohbet oturmaları için gelen farklı ihtiyaçlı insanlara yönelik bir planlama sayesinde mekanın fonksiyonları iyi çözülmüştür. Müşteri tuvaletlerinin arkadaki bölümde ve mekana yakın bir yerde çözümlenmiş oluşu bu alanların rahat kullanılmasını sağlamıştır.

Sabit oturma grupları ve hasır sandalyeler insanların rahat şekilde mekanda oturmasını sağlamaktadır. Akşamları yemek servisi de veren kafenin rahat ortamı, tanınma sebeplerinden birisidir. Servis istasyonlarının bulunması mekanın servisle ilgili sorunlarını çözmeye yönelik iyi örnektir.

Duvarlarda kullanılan lambriler mekanda çok kullanılmaya yönelik kirlenmeyi engellemektedir. Doğal aydınlatma cam piramidi ve yapay aydınlatma elemanları üç boyutta tavanın çözümlendiğini göstermektedir. Yerde seçilen ahşabın kolay aşınır olmayışı iyi bir seçim olduğunu göstermektedir.

Mekanda çok sayıda pencere olmasına rağmen gelen ışık panjurlar vasıtasıyla kontrol altına alınabilmektedir. Bu ışık gün içinde insanları rahatsız etmemektedir. Mekanın genelinde loş bir ortam hakimdir. Bu da arandığı bir özelliktir. Cephede büyük parçalı

sürgülü kapılar ve tavadan aydınlatma sayesinde; mekan genelinde geniş açıklık sağlanmıştır. Bu şekilde mekan çok ferah ve farklı bir ortama sahip olmuştur. Gün ışığının cam piramitle kullanılması ve ters kano şeklindeki tavan aydınlatması mekanın üçüncü boyuttada başarılı olduğunun göstergesidir.

Mekanın marinada bulunması kafenin içine serpiştirilmiş uygun obje ve formlarla konsept olarak vurgulanmıştır.

8. PAUL (Caddebostan)

8.1. GENEL TANIMLAMA

Paul İstanbul'un Anadolu yakasında hizmet veren kafe zincirlerinden birisidir.

8.1.1. Kullanım Amaçları

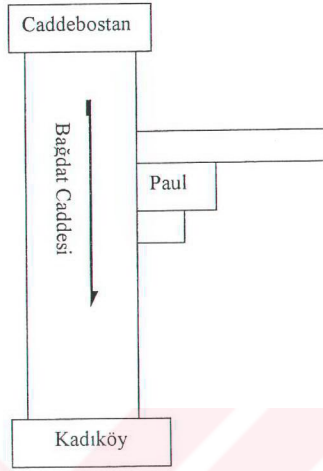
Paul Anadolu yakasında özellikle pastaları ile tanınan, hafif yemekler yenilebilen pastahane ve kafe hizmeti veren bir mekandır. İnsanlar pasta yemek, çay-kahve içmek, buluşmak için bu mekana gelmektedir. Mekan iki kattan oluşmaktadır. Pastalar Etiler'deki şubesinden gelmekte sıcak yemekler ise alt katındaki mutfağında hazırlanmaktadır.

Üst gelir düzeyi bir müşteri kitlesine hitap etmektedir. Her gün 08.00- 24.00 saatleri arasında açıktır. Kafe sabahları daha çok kahvaltı öğle ve akşam saatlerinde değişik yemek çeşitleri, çay, kahve, pasta servisi ile tanınmaktadır.

8.1.2. Kafenin konumu ve çevresindeki mekanlar ile ilişkiler

Kafe Caddebostan semtinde Bağdat caddesi üzerinde dört katlı bir apartmanın giriş katındadır. Yapının girişindeki açık alanda oturulabilmektedir. Çoğunlukla yakın çevreden gelen insanların tercih ettiği bir mekandır.

Mekanın girişinin yürüyerek gezilebilen bir yerde bulunması, çevresindeki sokak aralarında araba park edilebilme şansı mekana kolay ulaşılabilmesini sağlamaktadır.

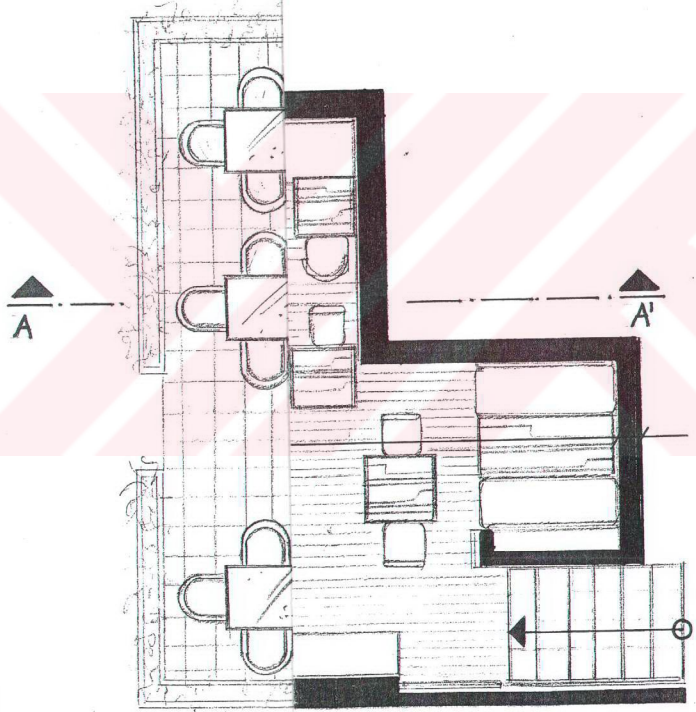

Çizim 8.1. Paul'ün cadde üzerindeki konumu

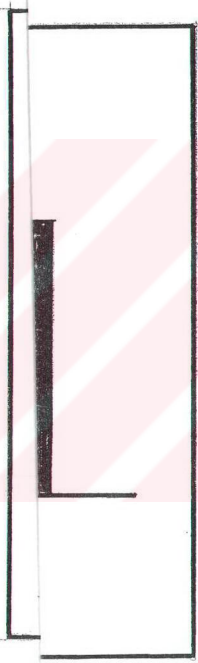
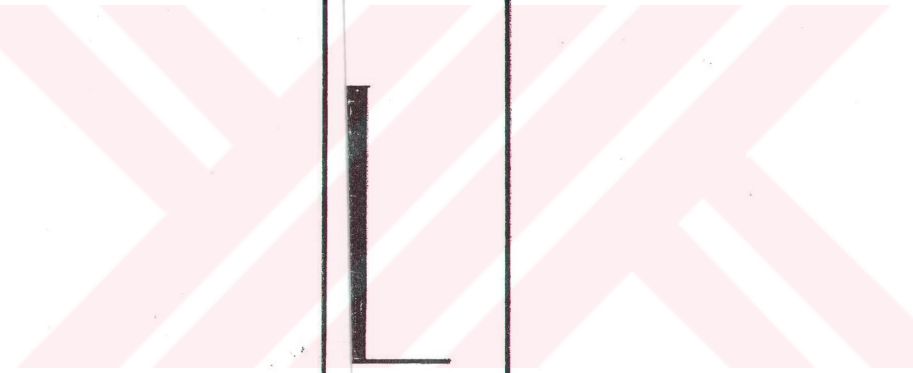
8.1.3. Kafe planı ve kesiti

Paul yaklaşık 6 m.x10 m.lik dikdörtgen şeklindedir. Mekanda 25 cm.x40 cm. ve 40 cm.x40 cm. lik iki kolon bulunmaktadır. Mekanda tavan yüksekliği 2.5 m.dir. Kafe girişindeki açık alan 9 m.x 11 m. lik dikdörtgen şeklindedir (Çizim 8.2- 8.3.). İç mekan üç bölümden oluşmaktadır. Girişte; pasta teşhir ve satışının yapıldığı bölüm (Resim 8.2), oturma gruplarının olduğu bölüm (Resim 8.3, 8.5) ve alt katta yer alan çalışma ofisi, mutfak ve tuvaletlerin olduğu bölümdür. Girişin bulunduğu kuzey cephesi ve doğu cephesindeki küçük bir bölüm pencerelerle çevrilidir (Resim 8.1).

KAFE P

8.13. PLÂN 1,

Resim 8.1 Giriş'ten bir görünüm

Resim 8.2 Pasta teşhir dolapları

Resim 8.3-8.4 Sabit oturma grupları

Resim 8.5 Hareketli oturma grupları

8.2. YER, DUVAR UNSURLARI, TAVAN ÖZELLİKLERİ

8.2.1. Kolonlar

Mekan içerisinde 25 cm. x40 cm ve 40 cm.x 40 cm. lik kolonlar bulunmaktadır. Kolonlar kirli beyaz Ünye taşı ile kaplıdır (Resim 8.6).

8.2.2. Bölücüler

Mekan kendi içindeki fonksiyonlarına göre bölümlere ayrılmıştır. Pasta satış ve müşterilerin oturduğu bölüm giriş katında; mutfak çalışma ofisi ve tuvaletler alt kattadır. Mekan ortasındaki iki kolon bölünmeye yardımcı yapı elemanlarıdır. Kafenin güneyinde yer alan niş içindeki oturma grubu da kendi içinde ayrılmıştır.

Resim 8.6 İç mekandan bir görünüm

Kafenin giriş ve sağ cephesinin küçük bir bölümü hariç duvarla çevrilidir. Mekanın geneli kirlili beyaz üzeri darbe verilerek dokulaştırılmış boyalıdır. Sabit oturmanın duvarla birleştiği kısımda yerden 80cm. yüksekliğine kadar uçuk yeşil ahşap lambri bulunmaktadır (Resim 8.3). Mekan içerisinde bulunan kolonlar ve duvar köşeleri kirlili beyaz Ünye taşı ile kaplıdır (Resim 8.6- 8.7). Duvar üzerinde aplikler, ahşap çerçeveli tablolar, varaklı ayna, ferforje raflar, mumlu aplikler ve ahşap aksesuar görünümünde raflar bulunmaktadır. Servis bankosunun üst kısmında da uçuk yeşil ahşap raflar bulunmaktadır (Resim 8.6).

Resim 8.7 Hareketli oturma grupları ve ahşap pencereler

Kafenin giriş kapısı Bağdat caddesi cephesindedir. Kapı içeriden uçuk yeşil , dış cepheden ise siyah ahşaptır. Giriş kapısının sağında üzerinde ‘Paul’ yazan bir tanıtım tabelası bulunmaktadır (Resim 8.1).

Mekanın kuzey ve doğu cephesinin bir bölümü pencerelerle çevrilidir. Pencereler dış cephede siyah, iç mekanda ise uçuk yeşil kare şeklinde kayıt atılmış ahşap çerçvelidir (Resim 8.7). Giriş kapısının sağındaki pencerelerin hemen yanında reklam panosu bulunmaktadır. Sağ cephesinin 1.5m.lik bir bölümü pencere ile çevrilidir

8.2.3. Zemin

Kafenin dış cephesinin zemininde kahverengi seramik iç mekanında ise koyu kahverengi parke döşelidir (Resim 8.1). Servis bölümünün ve alt kata inen merdivenlerin zeminini kahverengi seramik kaplıdır (Resim 8.8- 8.9).

Resim 8.8-8.9 Yer kaplamaları

8.2.4. Tavan

Mekan 2.5 m. yüksekliğindedir. Mekanın tavanı koyu kahverengi ahşap (lambri) ile kaplanmıştır. Tavanda iki tane kaset tipi split klima, emiş ve üfleme menfezleri, hoparlör , duman dedektörü, ray içerisinde hareketli spot aydınlatma elemanları ve mum ampullü avizeler bulunmaktadır (Resim 8.3-8.10). Pasta satış ve servis ünitesinin üst kısmında üzerinde Paul, Patisserie, Boulangerie yazan ahşap alınlık vardır (Resim 8.2.).

Resim 8.10: Tavandaki havalandırma menfezleri

8.3. TEKNİK DONANIM

8.3.1. Aydınlatma

Kafenin cephesindeki pencerelerin az sayıda oluşu, mekanın loş olmasını sağlamıştır (Resim 8.5). Tavanda bulunan üç tane mum ampullü avize, kolonlar üzerinde iki tane tekli

mum ampullü aplik, iki başlıklı duvara monte abajur aplik ve tavanda ray üzerinde oynar başlı siyah spotlar sayesinde mekan aydınlatması sağlanmaktadır.

Girişteki ekmek dolabının üstünde fonksiyonel alanları aydınlatmak için halojen lambalar bulunmaktadır (Resim 8.11).

Resim 8.11: Ekmek dolabı ve aydınlatması

8.3.2. Akustik

Mekanda akustikle ilgili bir sorun yoktur. Mekan içinde sesi emebilecek perdeler bulunmaktadır.

8.3.3. Havalandırma

Tavandaki iki tane kaset tipi split klima ile mekanın ısıtma ve soğutması sağlanmaktadır (Resim 8.12). Havalandırma içinde tavanda emiş ve üfleme menfezleri bulunmaktadır (Resim 8.10)

8.3.4. Güvenlik

Mekanda yangın söndürmeye yönelik merkezi güvenlik tedbiri bulunmamaktadır.

Resim 8.12 Kaset tipte split klimanın tavandaki yerleşimi

8.4. MOBİLYA GRUPLARI

Girişin sağında pasta teşhir ve satışının yapıldığı bölüm (Resim 8.2), solunda ise oturma gruplarının olduğu bölüm bulunmaktadır (Resim 8.3, 8.5). Oturma mobilyaları giriş kapısının sol tarafında dörtlü şekilde ve iki sıra halinde, sağ tarafında ise tek sıra halinde

yerleştirilmiştir (Resim 8.1). Sabit oturma grupları mekanın sol duvar kenarında (Resim 8.3) ve güneyindeki niş içindedir (Resim 8.4).

8.4.1. Oturma Mobilyaları :

a) Niş İçerisinde Sabit Mobilyalar : Kafenin girişinin karşısında iki yönlü yüksek sırtlı bordo kadife kaplanmış sabit oturma grubu bulunmaktadır (Resim 8.4). Masası koyu kahverengi dikdörtgen ahşaptır.

b)Duvara Tesbit Edilmiş Tipi : Yüksek sırtlı kısmı duvara tesbit edilmiş bordo kadife kaplanmış karşısında dört tane kare ahşap masa ve sandalyelerle bir sabit oturma grubu bulunmaktadır (Resim 8.12).

8.4.2. Masalar, sandalyeler ve sehpa

Mekanda dört farklı tipte ahşap masa bulunmaktadır;

- a) Niş içindeki sabit oturma grubunun masası :** Tablası dikdörtgen iki geniş formlu ayağı bulunan koyu kahverengi ahşap masadır.
- b) Sabit oturma grubunun masaları :** Tablası kare bir ayağı bulunan koyu kahverengi ahşap masadır (Resim 8.12).
- c) Üst tablası ahşap, ayakları ferforje olan masa :** Tablası koyu kahverengi kare ahşap ayağı siyah dökme alüminyum olan masadır.
- d) Girişte daire formunda, ahşap ayaklı masa :** Tablası koyu kahverengi ahşap, üzerinde oymalı marküteri bulunan masalardır (Resim 8.7).

Dış mekanda üst tablası siyah granit kare ayakları ferforje masalar bulunmaktadır.

Mekanda dört farklı tipte ahşap sandalye bulunmaktadır.

Girişin solunda sırtlığı ve minderi üzeri desen çizili deri kaplı düz çizgilere sahip koyu kahverengi ahşap sandalyeler bulunmaktadır (Resim 8.7).

Sırtlığı dairese / elips, oturma kısmı dairese formu koyu kahverengi ahşap sandalyeler bulunmaktadır (Resim 8.5).

Sırtlığı dairese / elips, oturma kısmı daha köşeli formu 'Thonet' marka koyu kahverengi ahşap sandalyeler bulunmaktadır.

Sırtlığı alçak ve kolçak kısmı yüksekte olan 'Thonet' marka koyu kahverengi ahşap sandalyeler bulunmaktadır (Resim 8.7).

Dış mekanda sırt kısmında siyah örgüleri olan bambu sandalyeler bulunmaktadır. Bu sandalyelerin oturma minderleri bordo deri kaplıdır (Resim 8.1).

8.4.3. Depolama

Girişte, sağda ahşaptan yapılmış altı dolaplı ekme vitrini ve ekme kesme makinası ve servis tezgahı bulunmaktadır.

Servis Ön Bankosu

Dikdörtgen servis tezgahı üç bölümden oluşmaktadır (Resim 8.13). Her iki köşesinde kalan kısmı bankonun genel yüksekliğinden daha alçaktadır. İlk bölümde kasa, ikinci bölümde ise pastaların teşhir edildiği servis buzdolabı bulunmaktadır. Bu bölümde pasta koyulan üç raflı cam dolap bulunmaktadır. Bankonun geneli çizgi şeklinde ahşap çerçevelidir. Tezgahın alt kısmında kalan bölümü mekan içindeki aynı taşla kaplıdır. Üçüncü bölümde adisyonun alındığı servis makinası bulunmaktadır. Servis tezgahı ahşap çerçeveli, depolama için kullanılan alt dolabı taş kaplıdır. Teşhir bankosunun arkasında da hazırlama tezgahı bulunmaktadır.

Resim 8.13 Servis tezgahı

Servis Arka Bankosu

Servis arka bankosunun üst tablası siyah granit kaplıdır. Tezgahın altındaki dolaplar koyu kahverengi ahşaptır (Resim 8.8). Tezgahın alt kısmı buzdolabı olarak kullanılmaktadır.

Giriş kapısının sağında ekmeğin satış ve teşhir dolabı bulunmaktadır (Resim 8.11). Bu dolap üç raflı tavanla aynı yükseklikte koyu kahverengi ahşaptır. Tezgah ve üst raf seviyesinde ekmekler teşhir edilirken üst iki rafta aksesuarlar koyulabilmektedir.

Servis bankosunun solunda siyah ferforje bir şaraplık yer almaktadır. (Resim 8.7)

Ahşap Raflar

a) Servis bankosunun arkasında , duvara sabitlenmiş üç uçuk yeşil ahşap raf bulunmaktadır (Resim 8.6). Bu raflara bardak , fincan koyulmuştur.

b) Kafenin solundaki oturma bölümünde koyu kahverengi ahşap raflar bulunmaktadır (Resim 8.3). Bu raflara aksesuarlar koyulmuştur.

8.4.4. Aksesuar (Tamamlayıcı Öğeler):

- a. Mekanın solundaki oturma gruplarının bulunduğu duvarlarda ahşap çerçeveli ayna asılıdır.
- b. Giriş kapısının karşısındaki niş içindeki sabit oturma bölümünde duvarda varak çerçeveli bir ayna asılıdır (Resim 8.4).
- c. Niş içindeki sabit oturma bölümünün yanında üç raflı siyah ferforje gazetelik duvara sabitlenmiştir (Resim 8.6).
- d. Arka servis bankosunun üst kısmında “Patisserie, Paul, Boulangerie” yazılı açık kahverengi ahşap alınlık bulunmaktadır.
- e. Duvarlara farklı renkte ve boyutlarda çerçevelenmiş resimler asılmıştır (Resim 8.3, 8.12).
- f. Dış cephede mekanın girişinde koyu yeşil ferforje sokak lambası bulunmaktadır.
- g. Dış mekanda soğuk havalarda kullanılan iki yeşil sokak sobası vardır.
- h. Dış mekanda bir firmanın reklam için yaptırmış olduğu, üzerinde marka ismi yazılı, bordo bezden tente bulunmaktadır.

8.5. RENKLER

Mekanın genelinde koyu renkteki ahşap ile duvar ve tavanın beyaz olması sade görünüm yaratmıştır. Sabit oturma mobilyalarında seçilen bordo kumaşın ve aksesuarların renkliliği mekanda hareket kazandırmıştır. Lambriyerlerin ve rafların uçuk yeşil oluşu mekandaki diğer renklerle çok uyumlu değildir.

Kafenin dış cephesi siyah ahşap çerçeveli klasik çizgilerde bir yapıdır. Duvarlar kirlili beyaz boyalı kolonlar Ünye taşı kaplıdır. Sabit oturma grubunun solundaki duvarda uçuk yeşil lambrileri kaplıdır.

Bütün tavan koyu ahşap (lambiri) ile kaplanmıştır (Resim 8.10). Tavandaki split klima beyaz emiş ve üfleme menfezleri kahverengidir. Ray içerisinde hareketli spot aydınlatma elemanları siyahtır. Mum ampullü avizeler sarı pirinç kaplamadır. Pasta satış ve servis ünitesinin üst kısmında üzerinde Paul, Patisserie, Boulangerie yazısı koyu kahverengi ahşaptır (Resim 8.2).

Dış mekanın zemininde kahverengi seramik iç mekanda ise koyu kahverengi parke döşelidir.

Mekanın genelinde koyu kahverengi ahşap ağırlıklı mobilyalar bulunmaktadır. Servis bankosunda tezgahın alt kısmı beyaz taş kaplıdır. (Resim 8.6). Sabit oturma grubu bordo kadife kaplıdır (Resim 8.12).

8.6. GENEL MEKAN ELEŞTİRİLERİ

Kafe, insanların gelmeyi tercih edebileceği nezih bir semtte bulunmaktadır. Mekanın işlek sayılan bir cadde üzerinde bulunması müşterilerin tercih sebebini oluşturmaktadır.

Kafenin dış cephesindeki girişi klasik bir görünüm sergilmektedir. Bu intiba özellikle penceresindeki kareli bölmeleriyle siyah ahşap doğramalarıyla sağlanmıştır. Bu şekilde kafenin iç mekanına girişinde sıcak bir ortam yaratılmıştır. Kafenin girişinin dar oluşu burada bir sıkışıklığa sebep olmaktadır. Mekanın dış cephesinde, genel konseptine daha uygun bir görünüm sağladığını görmekteyiz. İçeride eski görümlü mobilyalar daha sıkıntılı bir mekan olmasına sebep olmuştur. Kafenin girişinde karşılayıcı bir bölümün olmaması mekanın özel gözükmemesine neden olmuştur.

Pasta satışı ve oturma bölümü içiçedir. Bu da müşterilerin pasta alışverişi ve dışarı çıkma ya da girme isteği sırasında bir yoğunluk yaşanmasına sebep olmaktadır. Servis bölümü

yetersiz görünmektedir. Alt katta çözümlenen müşteri tuvaletleri müşterilerin bu alanları çok rahat kullanamamasına sebep olmuştur. Dış mekan ve iç mekan birbirinden kopuk şekilde kullanılmaktadır. Dış mekana servis ile ilgili sorunlar çözülmemiştir.

Mekanda klasik çizgilere sahip mobilyaların seçilmesi kafenin ortamına uygundur. Duvara tespit edilmiş olan sabit oturma grubunun arkasındaki birleşme detayı iyi çözülmemiştir (Resim 8.12). Mekandaki sandalyeler çok rahat değildir. Oturma gruplarının arasındaki geçiş alanı yeterli ölçüde değildir. Mekanda servis istasyonlarının bulunmayışı bu anlamda yetersiz çözüm olduğunu göstermektedir.

Duvarlarda seçilen boya türü ve taşlar mekanı genelindeki eski görünümle uyum içindedir. Duvarlarda yerden 80 cm. ye kadar olan ahşap lambri mekanda çok kullanmaya yönelik aşınmanın engellenmesi için doğru bir şekilde kullanılmış fakat mekanla uyumsuz bir renkte seçilmiştir. Yerde seçilen ahşabın kolay aşınır oluşu iyi bir seçim olmadığını göstermektedir.

Pencerelerin az sayıda oluşu, kafenin gün içinde aydınlık olmamasını sağlamış ve yapay aydınlanma kullanılarak farklı şekillerdeki aydınlatma elemanları ile loş bir ortam yaratılmıştır. Bu da gelen insanlar tarafından istenmektedir.

Mekanda birbiriyle uyumsuz objeler bulunmaktadır. Bu objeler düzensiz şekilde yerleştirilmiştir.

9. GENEL DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada ikisi otel içinde üçü zincir kafe üyesi olan mekanların analizleri yapılarak benzer ve farklı özellikleri ortaya konulmuştur.

Otel içindeki kafelerin girişi genellikle otel lobisi ile bağlantılı, onun devamı şeklindedir. Gazebo'da lobinin hemen devamında iken Saray'da ise resepsiyonun sağındaki merdivenle ulaşılabilir. Gazebo ve Saray'da mekanlar lobinin devamı şeklinde oldukları için kendilerine ait kapıları bulunmamaktadır.

Paul ve Linzer insan trafiğinin yoğun olduğu bir yerde konumlandığı için kolaylıkla bulunabilmektedir. Divan diğer iki kafeye göre daha farklı bir yerdedir. Manzara faktörü ve marina içinde rahat bir ortamda oluşu sayesinde insanları çekmektedir.

Paul'ün kapısı mekanın girişinde bir sıkışıklık yaratmaktadır. Linzer'in girişi bölümü rahattır. Divan'ın girişi daha belirgin bir şekilde mekandan ayrılmıştır. Paul ve Linzer'in camlı ahşap kapısı dış cepheden davetkar görünümündedir. Divan'da ise girişteki iki ayrı fotoselli kapı ile mekan hem davetkar hemde daha modern görünümündedir.

Gazebo'da duvarlar, ayna, tablo, vitray, panjur gibi dateylarla zengindir. Saray'da ise duvar düzenlemeleri sadedir.

Paul'ün duvarındaki dokulu boya ve asılı aplikler, objelerle mekan zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Linzer'de ise daha sade bir yaklaşım hakimdir. Divan Marina'nın duvarlarındaki kaplamalar, nişler, asılı objeler ve aplikler ile mekanın genel tasarımında sade bir bütünlük sağlanmıştır.

Gazebo'da mekanın üç cepheside tamamen açık olduğu için aydınlık bir ortama sahiptir. Saray'ın günışığı alan açıklığı az olduğu için mekan çok aydınlık değildir. Her iki otelde de yapay ışıklandırma kullanılmaktadır.

Paul'ün dar cephesi ve az sayıdaki pencereleri ile içerisi loş bir ortama sahip olmakla beraber dışarıdanda soyutlanmıştır. Linzer ve Divan'ın cephelerinde çok sayıda pencere bulunmaktadır. Bu sayede ortam aydınlık olup içerinin dışarıdan soyutlanmamasını sağlamaktadır. Mekana gelen insanlar Divan'ı özellikle manzarasından dolayı tercih

ettikleri için pencere önlerinde oturmak istemektedirler. Her üç mekanda da yapay ışılandırma kullanılmaktadır.

İncelenen iki otelde de mekanlar yapının genel özelliği sayesinde bölünmüştür. Gazebo'da kolonlar sayesinde, Saray'da sekizgen bir form, ortasındaki açıklık, kot farklılıkları, çiçeklik bölücülerle mekan kendi içinde küçük birimlere ayrılmıştır. Mekanların içindeki bölücülerle oturma grupları içe dönük bölümler halinde birimselleştirilmiştir.

Paul'un iki kattan oluşması, niş içindeki bölümü ve mekan içindeki kolonlar bölümlere ayrılmasını sağlamıştır. Linzer planın üç bölümden oluşması sayesinde farklı fonksiyonları bu şekilde çözebilmiştir. Divan'ın girişinde basamaklar, bölücüler ve planındaki farklı bölümler sayesinde fonksiyonları iyi bir şekilde çözmüştür.

Gazebo'nun Çırağan Sarayı içinde bulunmasına özgü yüksek tavanı mekanın tarihi kimliğini de göstermektedir. Bu şekilde manzaraya daha hakim bir kafe özelliği taşımaktadır. Saray kafe nin tavan yüksekliği Gazebo'dan düşüktür. Mekanın genişliğiyle tavan yüksekliği orantılı değildir.

Zincir üyesi her üç kafedede tavan yüksek değildir. Yalnızca Divan'daki tavan aydınlatmasının olduğu bölümde tavan daha yüksektir. Kafe konseptinde mekanların sıcak bir görüntüye sahip olması istendiği için yüksek tavanlı olması istenmemektedir. Asma tavanda aydınlatma ve havalandırma sorunlarının çözümlenebileceği minimum yükseklik yeterlidir.

Gazebo'da dolaşım alanlarında seramik-traverten gibi sert malzemeler döşenirken oturma gruplarının olduğu bölümlerde halı gibi sıcak ve sessiz ortamlar yaratan malzeme kullanılmıştır. Saray daha çok lobinin devamı olarak kullanıldığı için her tarafı halı kaplıdır.

Zincir kafelerde zeminde ahşap parke döşelidir. Ahşap, kafenin sıcak rahat dingin konseptine uygun bir malzemedir. Ancak Divan'daki parke gibi gibi kolay temizlenebilir ve kolay aşınmayan bir türünün kullanılmasına dikkat edilmelidir. Çünkü Linzer ve Paul'de zeminin aşınmış görünümü eski ve bakımsız olduğu izlenimini yaratmaktadır.

İncelenen otel kafelerinin tavanlarındaki tesisatları (havalandırma, tesisat, ses sistemleri, yangın önleme sistemleri gibi) gizlemek için alçıpan asma tavan kullanılmıştır. Gazebo'nun merkez karesinde tavan yüksekliği daha düşük olduğu için mekan kendi içinde küçük bir birime ayrılmıştır. Saray'da tavanda gün ışığı alan tavan aydınlatması bulunmaktadır.

Divan'ın asma tavanında yaratılan havuzlarda halojen ve ters kano şeklinde aydınlatmaların kullanılması ayrıca cam piramitle tavanda farklı bir çözüme gidilmesi üçüncü boyuttada mekanın incelendiğini göstermektedir. Paul'ün tavanındaki ahşap lambri eski izlenimini yaratırken Linzer'in tavanında alçıpan asma tavan dışında farklı bir çözüm bulunmamaktadır.

Gazebo'da duvarda beyaz, Saray'da açık pastel tonlar tercih edilmiştir. Otel kafelerinde duvar ve zemin kaplamalarında farklı renkler otellerin karakteristik özelliklerine göre uygundur. Tavan her iki oteldede beyazdır.

Linzer ve Divan'da dingin, sade ve uyumlu renkler hakimken Paul'de canlı ve çok uyumlu olmayan renkler kullanılmıştır.

Her iki otelde de rahat, uzun oturmaya yönelik oturma grupları bulunmaktadır. Saray'ın mobilyalarında belirgin stil ve çizgiler görmemekteyiz. Genellikle çok göze batmayan modern çizgiler taşıyan lobide kullanıma yönelik oturma grupları kullanılmıştır. Gazebo'da ise oturma grupları klasik saray stiline benzer fakat daha modernidir. Her iki otel kafesinde farklı malzemelerde ve şekilde sehpa, aynalar, resimler ve aksesuarlar kullanılmıştır.

Linzer'de mekan geneline tek tip sandalye ve iki çeşit masa kullanılmıştır. Bütün mobilyalarda aynı renk tercih edildiği için mekan çok sade görünümündedir. Divan'da birbiriyle uyumlu, tonlarda ve sade mobilyalar kullanılmıştır. Paul'de farklı tipte fakat aynı renkte ahşap mobilya kullanılarak bir mekanda bütünlük sağlanmıştır.

Gazebo cephesindeki camlar sayesinde gün içinde Saray'dan daha aydınlık bir ortama sahiptir. Her iki kafedede direkt aydınlatma sağlayan spotlar ve abajurlar bulunmaktadır. Spotlar sabah, öğle ve akşam saatlerinde farklı aydınlık seviyelerine ayarlanabilmektedir. Bölgesel aydınlatmalar abajurlarla sağlanmaktadır. Gazebo'da duvarda vitrayların arkasında ışık kaynakları ve mermer bölücülerin üzerinde spotlar bulunmaktadır. Saray'da niş içindeki objeler spotlarla aydınlatılmaktadır. Zincir üyesi kafelerde halojen aydınlatmalar ve aplikler kullanılmıştır. Kafelerde istenilen loş ortam bu üç mekandada yaratılmıştır.

Saray'da zemin halı kaplı olduğu için mobilyaların kumaşı ile birlikte sesi emebilmektedir. Akustikle ilgili bir sorun bulunmamaktadır. Gazebo'da ise zeminde kullanılan seramik ile birlikte traverten sert malzeme olduğu için sadece oturma gruplarının altında bulunan halılar mekandaki sesi emmektedir. Cephedeki çok sayıdaki cam ve tavanında yüksek oluşu sebebiyle iç mekandaki ses çok rahatsız edici boyutlarda olmasa da yeterli şekilde emilmemektedir.

Zincir kafelerin zemininde seçilen malzeme ve mekanda mobilyalarda kullanılan kumaş ile yankı yapacak sesler emilmektedir. Bu anlamda mekanların bir sorunu bulunmaktadır.

Her iki otelde de havalandırma funcoil sistemi ile çalışmaktadır.

Divan ve Linzer'de tavanın genelinde klima sistemi çözümlenmiştir. Paul'de split klima ile daha basit bir çözüme gidilmiştir.

Gazebo ve Saray'da yağmurlama sprinklerleri duman dedektörleri bulunmaktadır. Saray'daki duman dedektörü yangın anında hoparlörlerden siren sesi ile devreye girmektedir.

Her üç zincir üyesi kafede de yangın söndürmeye yönelik merkezi güvenlik tedbiri bulunmamaktadır.

10. SONUÇ

Yeme-içme mekanları günümüzde sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelerin meydana geldiği yerlerdir. Kafeler ise bu mekanlar içinde en popüler olanıdır. İşletmeci açısından iyi bir gelir kaynağı, müşteri açısından toplumsal bir karakterdir. İstanbul'da değişik konseptte kafeler bulunmaktadır. Otel içinde ve zincir kafeler bunlardan iki türüdür.

Günümüzde otel kafeleri ve zincir kafeler uzun süreli oturmalarda tercih edilmektedir. Kafelerde müşterilerin her türlü beklentilerinin karşılanması amaçlanmaktadır. Modern kafe müşterisi artık sadece pasta ve hafif yemek yiyip kahve-çay içeceği mekan değil evinde olduğu kadar konforlu olmak, ufuklarını genişletmek, sosyal ve kültürel beklentilerini karşılamak istemektedir.

İstanbul gibi kozmopolit bir şehrin kafesinde müşterisinin her yönüyle üst düzey ihtiyaçlarını karşılaması ve beklentilerini yerine getirmesi için kafe tasarımının bir bütünlük içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda malzeme ve detayların çözülmesi büyük önem taşımaktadır. Kafe projesinin uygulaması işveren- işletmeci-tasarımcı- uygulamacının işbirliği ile gerçekleştirilmektedir. Kafeler içinde mekanın ve fonksiyonun getirdiği atmosfere bağlı olarak farklılıklar oluşmaktadır.

Lüks oteller dünyada başka zincirleri olduğu için proje ve uygulama aşamasında bağımsız olarak hareket edememektedir. Otellerdeki kafe projesinin tasarım aşaması yurt dışında yapılar uygulaması ülkemizde gerçekleştirilmektedir. Otel içindeki bu mekanlar müşterinin isteği doğrultusunda lüks, konforlu, salon gibi rahat olmaktadır. Gelen müşteriye pasta satışı, çay-kahve servisi yapmak dışında lüks ortamı hissettirmek esas amaçtır.

Zincir kafeler otel içinde ya da dışında bağımsız değillerdir. Yönetimi, işletmesi, hatta bina kurgusu ile ait olduğu zincirin prensiplerine, geliştirdiği standartlara uygun ve diğer zincir üyeleri ile sürekli bir ilişki içinde olmalıdır. Zincir kafeler bu sektörde baskınlık ve rekabet ortamı yaratmıştır.

Zincir kafeler genellikle bayilik usulü çalıştıkları için patron isteğine göre tasarımında farklı çözümler getirilmektedir. Bunun sonucunda iyi çözümlenmeyen detaylar ve mekana çok insan sığdırma düşüncesi ile sıkışık mekanlar yaratılmaktadır.

Tez kapsamındaki incelemeler sonucunda popüler bir kafenin özelliklerini şu şekilde özetlemek mümkündür.

Kafe toplumsal bir olgu olarak yaşamımızın bir parçası haline gelmiştir. Dolayısıyla insanların rahatça ulaşabilecekleri yerlerde konumlandırılması uygundur. Gerek otel içinde gerekse zincir olan kafeler insan trafiğinin yoğun olabileceği yerlerde bulunmalıdır.

Mekana belirgin bir girişin olup burada karşılayıcı bir birimin bulunması ve aynı zamanda insan trafiğinin bu noktada iyi çözümlenmesi gerekmektedir. Otel gibi farklı fonksiyonlara cevap veren bir yerdeki kafenin kapısı olamayacağı gibi zincir kafelerde de müşteriler camlı kapılardan içeriye görebilmeyi istemektedir.

Mekanda pencereler saydamlık hissi yaratıp gün içinde aydınlık olmasını sağladığı için çok sayıda olmalıdır. Müşteriler özellikle manzaraya hakim olan mekanlarda pencere kenarlarında öncelikli olarak oturmak istemektedir.

Kafenin yapısı sayesinde bölümlere ayrılması veya bölücülerle daha küçük birimlerden oluşması aranan bir özelliktir. Bu tür mekanlarda uzun süre kalmak üzere gelen insanlar için içe dönük bölümler tasarlanmalıdır.

Kafelerde aydınlatma ve havalandırmanın çözümlenebileceği çok yüksek olmayan bir tavan yüksekliği aranmaktadır. Tavandan gün ışığı alması ve üç boyutta farklı çözümlerin bulunması istenmektedir.

Otellerde potansiyel sürekli müşterinin kullanımına yönelik mekanın zemininde halı çoğunlukla tercih edilmektedir. Zincir kafelerde ahşap parke kafe konseptine daha uygundur.

Kafe insanların aynı zamanda ev rahatlığında ve konforunda bulunmak istedikleri sosyal mekanlardır. Bu yüzden mekan içindeki duvarlar resimler, aynalar ve objelerle konseptine uygun şekilde zenginleştirilmelidir. Mekan genelinde sade bir görünüm ve uyumlu renkler

kullanılarak insanların kafe içinde gözlerini yorup rahatsız edecek renklerle karşılaşmaları engellenmelidir.

Kafenin genel konseptine uygun çok çeşitte olmayan sade fakat rahat uzun süreli oturmaya yönelik mobilyalar bulunmalıdır. Otel kafelerinde koltuklar tercih edilirken, zincir kafelerde sandalyeler çoğunluktadır.

Kafe içinde gün ışığı ile birlikte yapay ışıkta kullanılmalıdır. Mekanın tavanındaki halojenler, duvardaki aplikler ayrıca otellerde abajurlarla sarı ışığın verdiği sıcak bir görünüm elde edilmektedir.

Mekanda uzun ve rahat oturma isteğini engelleyici akustik problemlerine karşın halılar, döşemelik kumaşlar yada perdeler kullanılmalı sesin yansımaları sağlayacak sert malzemelerin döşemede kullanılmasından kaçınılmalıdır.

Özellikle rahat oturmak isteyen keyifli zaman geçirmek isteyen insanlar bu mekanları kullandığı için havalandırmaya yönelik sorunlar klima sistemleri ile çözümlenmelidir.

Otel kafelerinde yangına karşı yağmurlama tesisatı bulunmalıdır. Zincir kafelerde bu sorunun çözümü düşünülmelidir.

Popüler bir kafe içinde yapısal ve mekansal sorunlar çözümlenip görsel olarak da müşteriye hitap edecek tasarımlar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Baraban, R.S., Durocher, J.F., Successful Restaurant Design, Chapter 3, ThomsOn Publishing Company, NewYork, 1992.
- Bedük, D., 1998, "Şehir içi Otel Restoranlarının Tasarım İlkelerine Bir Yaklaşım ve İstanbul'daki Uygulamaların İrdelenmesi", Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Birsel, S., Kahveler Kitabı, 2. Baskı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Yonca Matbaası, Ankara, 1983.
- Boyer, M.F., The French Cafe., Ed. M Tighe, Thames and Hudson Ltd, London, 1994
- Carlier, O., 1999, "Magrip Kahvehanesi: Erkek Sosyalliği ve Yurttaşlık Hareketleri", Doğu'da Kahve ve Kahvehaneler. H.M.Gregoire, F. Georgeon, ed., İstanbul. Yapı Kredi Yayınları, pp 195-228.
- Çakırkaya, Y., 1995, " İstanbul'daki 5 Yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Halka Açık Alanların Tasarımı Üzerine Bir Araştırma", İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Casamassima, C., Restaurant 2000. Dining Design III. Int, Inc., HongKong, 1998.
- Casamonti, M., Caffè e Ristoranti, Ed. F. Passoni, teNeuges Publishing UK Ltd., Italy, 2000.
- Çengel, K.M., 1997, " İstanbul Otellerindeki Balo Salonları Tasarımına Genel Bir Bakış", Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Demir, A., 2001, " Mekan Bilgisi Ders Notları" Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık Bölümü, İstanbul.
- Douglas, S., Hotel and Restaurant Design, Chapter 5-6, Design Council Publications, 1978
- Georgeon, F., 1999, "Osmanlı İmparatorluğunun Son Döneminde İstanbul Kahvehaneleri". Doğu'da Kahve ve Kahvehaneler. H.M.Gregoire, F. Georgeon, ed., İstanbul. Yapı Kredi Yayınları, pp 43-86.
- Faroqhi, S., Osmanlı Kültürü ve Günlük Yaşam. Bölüm 11, (Çev.H.Kuruyazıcı, A. Anadolu), 3. Baskı, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2000.
- Gül, B., 1993, "Kullanıcı Çevre Uyum Probleminin Tasarım Sürecinde Çözümlemesi", İstanbul Teknik Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Gür, Ş.Ö., Mekan Örgütlenmesi, Chapter 4, Ed. Ş.Ö. Gür, A. Koçhan, O.Topsakal, Gür Yayıncılık, Trabzon, 1996.

Hattox, R.S., Kahve ve Kahvehaneler. Bir Toplumsal İçeceğin Yakınoğu'daki Kökenleri, Türk Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1996.

Işın, E. 1994, "Kahvehaneler" Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt 4, N.Akbayar, E.Işın, N. Sakaoğlu, ed. Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul, pp 386-392.

İldeniz, F.M, 1991,"Otellerin Genel İç Mekanlarının Tasarlama İlkeleri", İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Kıran, A., Baytin, Ç., Bina Bilgisine Giriş, Bölüm 2, Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul, 2002.

Küçükerman, Ö., 1978, "Kişi ve Çevre İlişkilerinde Çağdaş Gelişmeler ve Oturma Eylemi" Doçentlik Tezi. DGSA Yayını, İstanbul

Lawson, F., Hotels, Motels and Condomium Design Planning and Maintenance. Cahner Book Int. Boston. 1976

Lawson, F., Restaurants, Clubs and Bars. Planning Design and Invesment for Food Service Facilities, Chapter 7, Second Edition, Bath Press, London, 1994.

Meydan Lauresse. Büyük Lugat ve ansiklopedisi. Cilt 10. pp. 369-370.

Mount, C.M., Restaurant Style, PBC Int, Inc., HongKong, 1995

Neufert, E., Yapı Tasarımı Temel Bilgileri (Çev., A. Erkan), Chapter 29, Güven Yayıncılık, İstanbul, 1979.

Örer, G., 1993, "İstanbul'un Kentsel Kimliği ve Değişimi", İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Pheasant, S., Bodyspace. Anthropometry, Ergonomics and Design. Taylor & Francis, Great Britain, 1988.

Piotrowski, C.M., Rogers, E.A., Designing Commercial Interiors, Chapter 5, John Wiley & Sons, Inc, NewYork, 1996.

Richards, K., Retail and Restaurant Spaces. An International Portfolio of 41 Designers, Rockport Publishers, Inc., China, 1999.

Scognamillo, G., Bir Levantenin Beyoğlu Anıları, Metis Yayınları, İstanbul, 1990.

Saraçgil, A., "Kahve'nin İstanbul'a Girişi. 16. ve 17. Yüzyıllar", Doğu'da Kahve ve Kahvehaneler. H.M.Gregoire, F. Georjeon, ed., İstanbul. Yapı Kredi Yayınları, pp 27-42.

Şerefhanoğlu, M., Konutlarda Aydınlatma, Karaca Ofset Basımevi, İstanbul, 1972.

Toros, T., Kahvenin Öyküsü. Ehlikeyfin Kitapları 4. İletişim Yayınları, İstanbul, 1998.

Toydemir, N., Gürdal, E., Tanaçan, L., Yapı Elemanı Tasarımında Malzeme. Literatür Yayıncılık, İstanbul, 2000.

ÖZGEÇMİŞ
Şelmin YAVUZ DELİKARA

Kişisel Bilgiler:

Doğum Tarihi: 13.08.1971
Doğum Yeri: Samsun
Medeni Durumu: Evli

Eğitim:

Lise	1985-1988	Samsun Ondokuz Mayıs Lisesi
Lisans	1989-1991	Bilkent Üniversitesi İngiliz Dili Hazırlık Meslek Yüksek Okulu
	1991-1996	Bilkent Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi İç Mimarî ve Çevre Tasarımı Bölümü

Çalıştığı Kurumlar:

1999- Devam ediyor Yeditepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık Bölümü Araştırma Görevlisi.
1998-1999. Toprak Holding Seramik Pazarlama
1997-1998. Seda İç Mimarlık Ltd. Şti.